העולם הזה

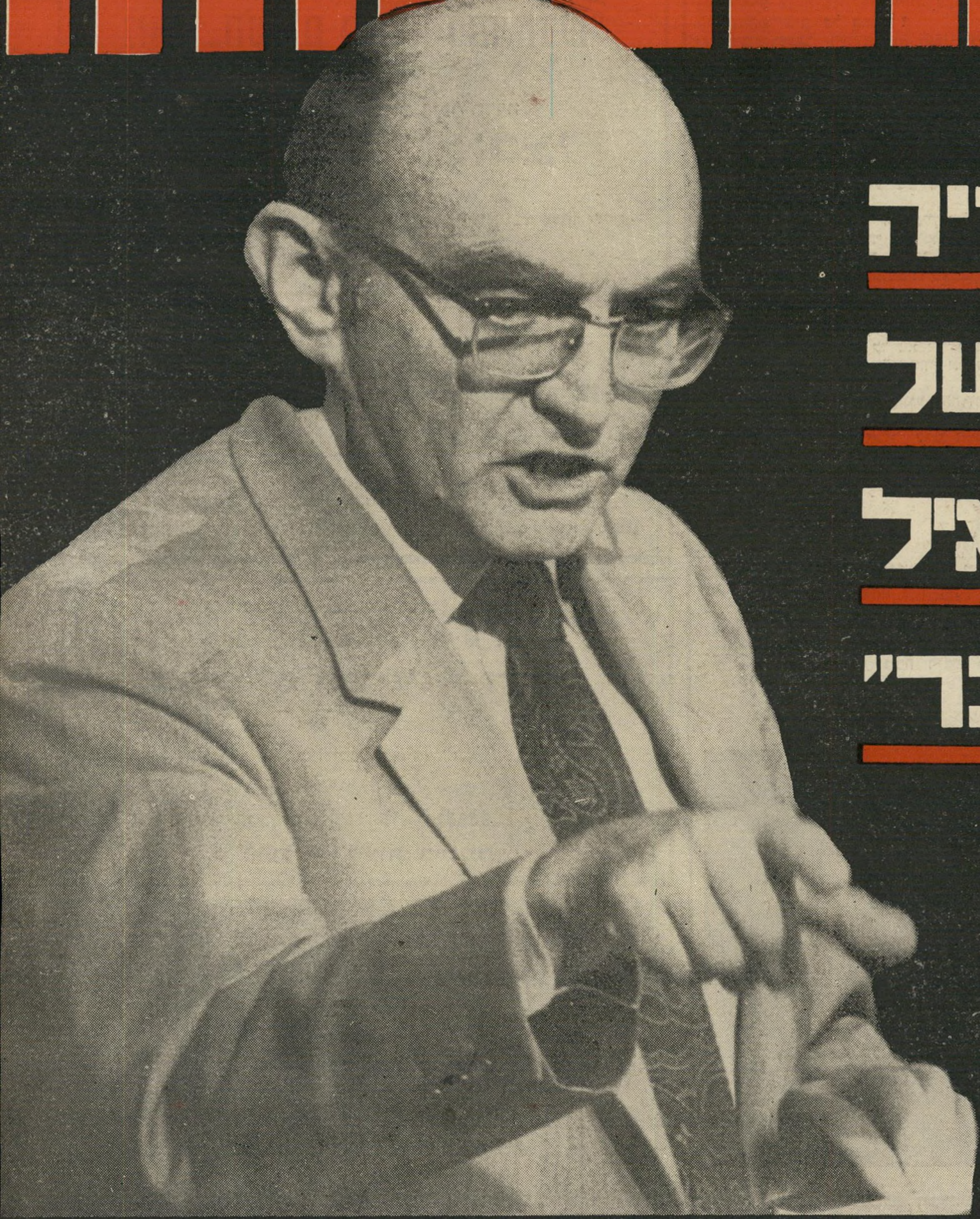

הקומדיה של „תרגיל האוזנר"

העכבר ששאג

קורא יקר.

איך נולדה החוברת של מישרד־החוץ המסבירה את העמדה הישראלית בפרשת טבח דיר־יאסין במלחמת העצמאות, שבה ניפנף ח״כ מנחם בגין בטלוויזיה בעת שידור תוכנית הטלוויזיה השעה השלישית **על האצ״ל?**

בשבוע שעבר (העולם הזה 1816) סיפר אורי אבנרי, במדור הנדון, את גירסתו של אחד מפקידי מישרד־החוץ, כאילו בגין עצמו כתב את החוברת, שיצאה ביוזמתו. אולם לאנשי גח״ל יש גירסה אחרת.

סיפר השבוע יחיאל קדישאי, עוזרו של בגין: מישרד־החוץ עצמו יזם את החוברת, בעיקבות פניות מצד שגרירויות ישראל בעולם, שנתקלו בפרשה זו תוך מאבקן עם התעמולה הערבית.

אנשי מישרד־החוץ פנו אז אל בגין, וקדישאי הפנה אותם אל מקורות אצ״ל — המיסמכים שהיו בידי אצ״ל, ועדויות אנשי אצ״ל שהשתתפו בפעולה.

מה שהם עשו בזה — זה עניין שלהם.

ברור שהפער בין שתי הגירסות אינו מהותי. כך או אחרת, ברור שכל החומר לאותה חוברת בא ממקורות אצ״ל, וכי צדק שאול אביגור בטענתו הזועמת שאנשי מישרד־החוץ לא חקרו את הפרשה כלל, ולא עיינו במיסמכים של ארכיוני ההגנה וצה״ל.

יש עוד פרט שלגביו מסכימות כל הגירסות: מישרד־החוץ אכן גנז את החוברת. קדישאי: „באו אלינו עיתונאים זרים וסיפרו לנו שביקשו ממישרד־החוץ את החוברת, ואמרו להם שם שכל העותקים אזלו.״

כתוצאה מכך הדפיסה תנועת־החרות את החוברת בעצמה, תוך ציון שזהו תעתיק מחוברת של מישרד־החוץ.

קדישאי הסכים עם אבנרי לגבי המסקנה: פרשת דיר־יאסין ראוייה לחקירה יסודית, כדי לפזר סוף־סוף את הערפל סביבה, ולגלות את האמת אחת ולתמיד.

✶ גירסות מופרכות

תפיסתם של שני בחורי ישיבה ירושלמים, החשודים בכך שהם אשר התיזו בשבוע שעבר דלק אל תוך בוטיק־המין ארוס בתל־אביב, הציתו אותו וגרמו לפיצוצו, היא ההצלחה הראשונה של המישטרה בלכידתם של אלה המנסים להשליט את שילטון האלימות והטירור בחיים הפוליטיים בישראל.

נוכח ריבוי מעשי האלימות מצד חוגים ימניים קיצוניים (ראה „הנידון״), ונוכח המטרות שאותם חוגים בוחרים לעצמם, פשטה בשבוע האחרון הסברה כי גם הצתת מערכת העולם הזה לפני שבעה חודשים, שבישרה את תחילתו של

בוטיק המין „ארוס״ אחרי הצתתו
הצלחה ראשונה

גל ההצתות במערכות העיתונים, אינה אלא מעשה ידיהם של אותם חוגים, שהשמידו את משרדי המערכת שלנו מאותן סיבות.

בין השאר הופצה שמועה כאילו בעקבות מעצר אברכי המשי הירושלמים, הסתבר שהצתת העולם הזה נעשתה בידי חוגים חרדים במחאה על פירסומי העירום בעיתון.

שמועה זו אין לה על מה להסתמך. קרוב לוודאי שאנשי הקומנדו של הקדוש־ברוך־הוא שנעצרו, נחקרו אומנם גם על הצתת העולם הזה, אולם עד לכתיבת שורות אלה טרם נתגלתה אפילו עובדה חדשה אחת בקשר לכך.

יתר על כן. אולי אין זה מקרה שאלה שניסו בשבוע האחרון לייחס את הצתת העולם הזה לטירור הדתי, הם אותם אנשים, שזהותם ידועה לנו, שנחשדו בזמנו במעשה ההצתה, אך המישטרה לא הצליחה לאסוף נגדם חומר הוכחות מספיק לפיו ניתן יהיה להעמידם לדין. באמצעות הדבקת הצתת העולם הזה לאלימות הלאומנית, הם מנסים לטהר את עצמם.

לחוגי הימין הקיצוני בישראל ולקנאי הדת החשוכים, יש ודאי סיבות טובות משלהם להיפרע מהעולם הזה ולנסות להשתיק את קולו. אבל במקרה זה, כדאי לא למהר ולהיאחז בגירסות מופרכות, המיועדות לטהר שרצים שאות קלון ציבורי טבוע על מיצחם.

נוער „העולם הזה - כוח חדש"

מודיע:

בשבת ה-15.7.72 ייערך ביער חדרה

כנס־פיקניק ארצי

בהשתתפות

ח״כ אורי אבנרי וראשי תנועת העולם הזה — כוח חדש.

הכנס יעסוק בשאלות הבאות:

א) צה״ל — צבא הגנה או צבא כיבוש?

ב) מה עושה לך החינוך הישראלי?

צעירים המעוניינים להשתתף בכנס יפנו בכתב ל־ת. ד. 136 ת״א, או טלפונית 03־904584 בין השעות 16.00—18.00.

בדבר סדרי התחבורה למקום הכנס, תבוא הודעה במועד מאוחר יותר.

המערכת הזמנית של „דף״, עלון הנוער של תנועת „העולם הזה — כוח חדש״, מודיעה על הוצאת גליון מיוחד שיוקדש בעיקרו לנושאי כנס־חדרה.

נערים, הרוצים להביע דעתם בכתב בנושאים הנ״ל או בכל נושא אחר, יפנו לפי הכתובת: ת. ד. 136 ת״א, עבור מערכת „דף״.

נערים המעוניינים לעזור בהכנת הכנס או בהכנת „דף״, יפנו טלפונית למס׳ 03־904584 בין השעות 16.00—18.00.

הובלות

מטענים חבילות דואר

✶ בכל שעות היממה

✶ בכל ימות השנה

✶ מכל מקום לכל מקום

טלפונים 54713 — 58851

פועל 24 שעות ביממה

גיורא גודיק מציג

Blood, Sweat & Tears

דם, יזע ודמעות

חיפה, „ארמון״ יום ה׳ 6.7 ב־9.00
עין־גב „כנורות״ יום ו׳ 7.7 ב־9
ירושלים „בניני האומה״, מוצ״ש 8.7 ב־8.45
ת״א „היכל התרבות״, יום ב׳, 10.7 ב־7.15—9.45
כרטיסים: תל־אביב — „רוקוקו״ ויתר המשרדים
✶ חיפה: גבר ויתר המשרדים ✶ ירושלים:
כהנא ויתר המשרדים

פרסום בלקין

פרסום ד״ר יעקבסון
כמה נעים
ללטף...
פנים של גבר
לאחר שהתגלח
בדיפלומט
פלטינום פלוס
דיפלומט
חד, יחיד
ומיוחד
Diplomat
Platinum PLUS
Diplomat
דיפלומט-חד יחיד ומיוחד

תשקיף

אבן לוחץ
למינוי תקוע

שר־החוץ אבא אבן מפעיל לאחרונה את כל השפעתו כדי לשכנע את חבריו בממשלה להסכים למינויו של שגריר ישראל באו"ם, יוסף תקוע, כממלא מקומו של שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, כאשר תסתיים תקופת כהונתו בסוף השנה.

תקוע, שהתגלה כנואם תקיף באו"ם, הוא איש חסותו של אבן. אין התלהבות רבה למינויו כיורש לרבין בקרב חברי הממשלה. אולם בהיעדר מועמדים אחרים בעלי משקל לתפקיד, עשוייה הממשלה למנות אותו לתפקיד.

צ'רה רוצה
מקום בכנסת

הידיעות שהתפרסמו לאחרונה על יחסים מתוחים בין שר־הביטחון משה דיין לבין עוזרו, רב־אלוף (מיל.) צבי (צ'רה) צור, אין להם בסיס. אם יעזוב צ'רה את תפקיד עוזר השר, יהיה זה רק כדי שיוכל לקבל מקום ריאלי ברשימת המערך לכנסת הבאה, בתקווה לחזור למשרד הביטחון כסגן שר־הביטחון, ולא כעוזרו בלבד.

במקרה זה עשוי להצטרף למשרד הביטחון, קצין בכיר מאוד בצה"ל, העומד לפני פרישה, לו יוענק תואר עוזר השר. זהו אותו קצין שבשעתו חשבו למנותו כיועץ מיוחד ליד ראש־הממשלה.

לאן יילך
ישעיהו לביא?

עם פרישתו הקרובה של מנכ"ל משרד הביטחון, ישעיהו לביא, מתפקידו, בגלל חילוקי הדיעות שלו עם עוזר שר־הביטחון, ממתינים לו תפקידים ציבוריים רבים.

אולם, אפילו אם יקבל לביא את אחת המישרות המוצעות לו, כמו נשיא הטכניון, נראה שהוא יקבל גם תעסוקה מכניסה נוספת.

ייתכן ולביא ימונה כנציג הישראלי של חברת „ג'נרל אלקטריק" האמריקאית,

זוהי החברה המייצרת את מנועי מטוסי ה„פאנטום".

דיין מנבא:
20 שנות כיבוש

בחוג מצומצם ולא לפירסום, ניבא משה דיין בימים האחרונים שהמצב הנוכחי של החזקת השטחים עשוי להימשך 20 שנה.

איך למנוע תרגילים
פרלמנטריים?

בכנסת מתגבשת מגמה לשנות את התקנון ולמנוע חזרה על התרגיל הפרלמנטרי של סיעת העולם הזה — כוח חדש, שהגישה בשמה העתק מילולי להצעת החוק של ח"כ ל"ע גדעון האוזנר.

על תרגיל זה חזרה השבוע סיעת פועלי אגודת ישראל, שהגישה הצעת חוק הזהה כמעט מילולית להצעה של ח"כ שלמה לורנץ מאגו"י בעניין „מיהו יהודי?"

מציעי השינוי רוצים שהתקנון ימנע אפשרות להגשת הצעות־חוק מקבילות לי הצעות קודמות; לדעת המישפטנים בכנסת, הדבר הוא בלתי־אפשרי, מכיוון שקל יהיה לעקוף את הדבר על־ידי שינויים קלים בנוסח הצעת החוק.

חשמל חינם
כשוחד?

העובדה שקיבוץ מסויים השוכן ליד נחל התנינים לא הצטרף למאבק נגד הקמת תחנת הכוח, אותה רצ־

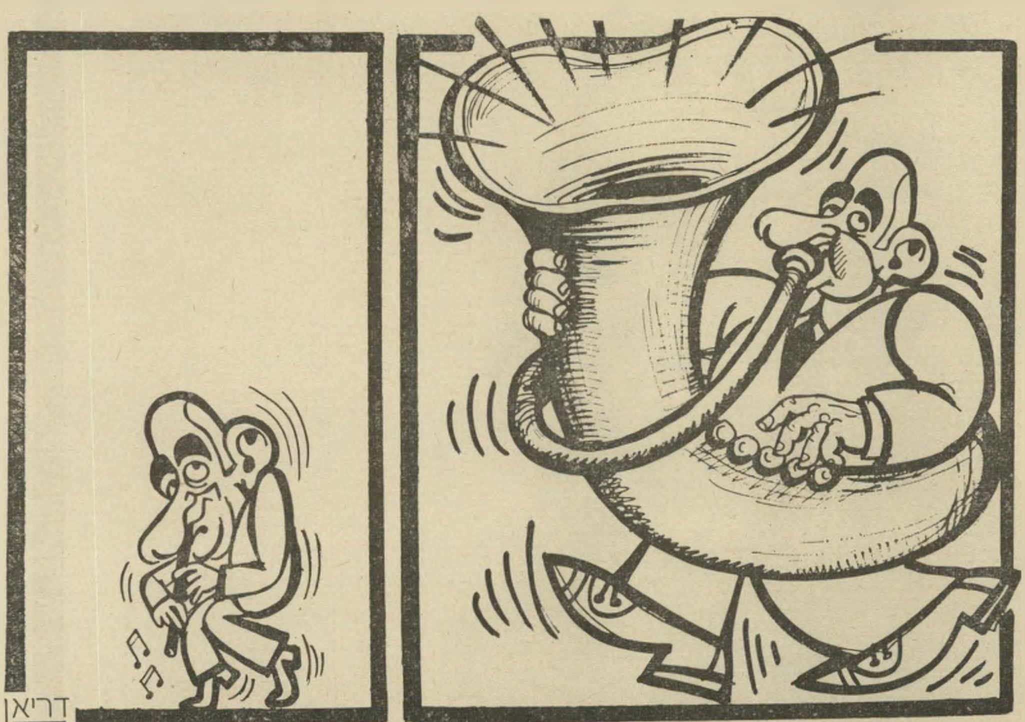

קול ענות חלושה...

תה חברת החשמל להקים במקום, עוררה תמיהה.

מאמציו של אלוף (מיל.) אברהם יפה, מנהל רשות שמורות הטבע, לשכנע את הקיבוץ להירתם למאבק, עלו בתוהו.

שמועות שרווחו השבוע מספרות כי שתיקת הקיבוץ נובעת מהבטחות שקיבל להספקת חשמל חינם עבור מיפעלו, אם לא יתנגד להקמת התחנה בקירבתו.

ה„פאנטומים" הפילו
את ה„מיג 21"

משקיפים צבאיים מציינים בסיפוק כי ברוב קרבות האוויר שנערכו לאחרונה בווייטנאם, הפילו מטוסי ה„פאנטום" האמריקאיים את מטוסי ה„מיג־21" המשופרים של צפון וייטנאם, שבאו עימם במגע.

בהקשר זה מציינים כי עד לתקופה האחרונה לא אירע בזירת המזרח התיכון קרב אווירי בין מטוסי „פאנטום" ל„מיגים 21". ישראל לא פירסמה איזה מטוסים השתתפו מצידה בקרב האווירי שנערך לפני שלושה שבועות ליד פורט־סעיד, בו הופלו שני מטוסי „מיג 21" בקרב אוויר.

ראובן אלוני
לתפקיד דיפלומטי?

לקראת כניסתו של אלוף (מיל.) מאיר (זרו) זורע, חבר קיבוץ מעגן מיכאל שליד נחל התנינים, לתפקיד מנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל, תעשה ריאורגניזציה בקרב הפקידות הבכירה של המינהל.

בין היתר הוצע לסגן מנהל המינהל ראובן אלוני תפקיד דיפלומטי בחו"ל, אך הוא סירב. הסיבה: אשתו של ראובן, שולמית אלוני, מקווה להופיע ברשימת המועמדים של מפלגת העבודה בכנסת הבאה ולכן היא מעדיפה להישאר בארץ.

המפד"ל תימנע
ב„פרשת הגיור"

כבר עתה ברור כי המפד"ל תימנע מהצבעה כאשר תוגש בשבוע הבא לכנסת הצעת החוק של ח"כ אגודת־ישראל שלמה לורנץ, לפיו יוכרו בישראל רק גיורים שנעשו לפי ההלכה.

אחרי ההימנעות תמסור המפד"ל הודעה כי גם היא אינה שלמה עם החוק הקיים בנושא זה, אך היא תפעל בתנאים ובמועד שייראו לה.

גם החוגים הקיצוניים במפד"ל סבורים כי השעה אינה כשרה למלחמה בנושא זה, כאשר ראש־הממשלה מנהלת את מלחמת המפד"ל בכל הקשור בנשואין האזרחיים.

במפד"ל גם חוששים ממשבר קואליציוני שיפקוד את המדינה לפני הבחירות הפנימיות במפלגה ושעשויה להיות לו השלכה על תוצאות בחירות אלה.

קשיים כספיים
ב„מקורות"?

חברת המים מקורות נתקלת לאחרונה בקשיים כספיים.

המצב בחברה התברר במלוא חומרתו עם פרישתו של אל"מ (מיל.) יהודה רשף מתפקיד סמנכ"ל החברה לענייני אירגון ומינהל — שלושה שבועות אחרי שמונה לתפקיד זה. רשף התרשם מהמצב הכספי הקשה בו נתונה החברה ולכן התפטר.

מידות החום
עלו בתל־אביב

סקרים מטראולוגיים שנעשו לאחרונה מצביעים על־כך שב־20 השנים האחרונות עלתה הטמפרטורה הממוצעת באזור תל־אביב בשתי מעלות בקירוב, לעומת הטמפרטורה ששררה בעיר בתקופות מקבילות בשנים קודמות.

מאחר שמידות החום הממוצעות מסביב לתל־אביב לא עלו, מסבירים תופעה מוזרה זו בכך שכיסוי מרבית רחובות העיר באספלט, וסלילת מאות קילומטרים של כבישי אספלט חדשים בעיר בתקופה זו, הם שגרמו להעלאת רמת החום הממוצעת.

עתיד ילדיך בידיך!

למענם אנו מגישים לך תוכנית חסכון חדשה ומיוחדת.
לחינוך תיכון וגבוה ...לחייל בעת שרותו ולאחר שחרורו ...לצעירים שיקימו בעתיד בית משלהם

כח לצעיר

אנו מציעים לך ב"כח לצעיר" חסכון בתשלומים חודשיים עם היתרונות הבאים:

- ריבית שנתית מצטברת עד 9% מן התשלום הראשון עד האחרון או הצמדת החסכון לאינדקס בריבית של 4% לשנה מצטברים.
תמיד תקבל על כספך את ההכנסה הגבוהה ביותר מבין שני אלה.
- ועוד מענק מיוחד לאחר שלוש שנות חסכון.
- ביטוח חיים של אחד ההורים, ללא תשלום נוסף, כדי להבטיח את המשך החסכון.

בנק לאומי
לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

פרטים במדור החסכון של הבנק, שדרות רוטשילד 19, ת"א, טלפון 52380 / 52375 ובסניפי בנק לאומי.
כתובות הסניפים ראה ב"דפי זהב".

הבטח את עתיד ילדיך
צרפם לחסכון "כח לצעיר"!

מיהו פליקס המיסתורי, החשוד בשוד הטלפוני בראשון־לציון?

אנשים

■ כשהיה נדמה כי **משה קול** יגורש מן הממשלה, סיפר אחד מחברי־הכנסת, הרוצה ב־עילום שמו, את האנקדוטה ההיסטורית הבאה: כשסולק **חיים וייצמן** מן ההנהגה ה־ציונית, לפני שלושים שנה, יצא מן האולם ואמר, בהומור הסרקסטי שהיה אופייני לו: „אין דבר, העיקר הוא שנשאר ייצוג לפינסק!" וייצמן הת־כוון למשה קול (אז קולודני), שהיה כמוהו יליד אזור פינסק. כעבור יום, אחרי שברחו הל"ע מן המערכה, הוסיף הח"כ: „ברוך השם, פינסק נשארה מייוצגת בממשלה."

■ הברקת השבוע היתה שייכת לח"כ מק"י **שמואל מיקונים**. היה זה בעת הווי־כוח המבודח על הצעת־החוק של **גדעון האוזנר**. אנשי אגו"י ניסו להפנות את הווי־כוח לאפיק תעמולתי הרצוי להם, וקראו קריאות־ביניים. כאשר דיבר האוזנר על נשו־אי־קפריסין, פרץ ח"כ **מנחם פרוש** בקריאות זועמות. לפתע נשמע ברמקול קולו של מי־קוניס: „נשלח אותך לקפרי־סין, ותהיה שם רב ראשי!"

■ במהלך הישיבה הדחופה של חברי מזכירות מפ"ם ש־דנה בשאלה האם לקבל את הצעת ראש־הממשלה והמערך ולהימנע מהצבעה על הצעת החוק של ח"כ גדעון האוזנר, ולהציל בכך את שלימות ה־קואליציה, או לתמוך בהצעת החוק ולהביא בכך לנפילתה של ממשלת־ישראל, יצא אסיר פראג לשעבר **מרדכי אורן** בהתקפה חריפה על **גולדה מאיר**: „בציבור תתקבל הי־מנעותנו ככניעה לתכתיב היס־טרי ובלתי־פוליטי של אשה, שחשבנו שהיא מנהלת עניינים מתוך שיקולים של מדיניות!"

■ במסיבת הקוקטייל ש־ערך איש יחסי הציבור **יוסי ינאי**, ניגש **יצחק** (אנטק) **צו־קרמן**, חבר קיבוץ לוחמי הגי־טאות ומי שהיה ממפקדי גיטו ורשה, גיבור ספרו של **ליאון יוריס**, מילא 18, אל שר־הבי־טחון ואמר לו: „החבלנים מש־תוללים יותר מדי בזמן האחרון, צריך לעשות משהו נגדם." דיין הרגיע אל אנטק והבטיח לו ש־„הכל יהיה בסדר."

■ **נתן ילין־מור**, הכו־תב עתה את זכרונותיו, סיפר לחתן המסיבה יוסי ינאי, כי באותו בוקר כתב הוא על יוסי בספרו. ילין־מור סיפר לינאי המופתע, כי הפגישות בין ה־הגנה, האצ"ל והלח"י התקיימו בבית אביו של יוסי, אל"מ (מיל.) **יעקב ינאי**, והתינוק יוסי שהסתובב להם בין הרג־ליים בעת הדיונים, היה כיסוי מצויין למיקרה שיהיה במקום חיפוש בריטי, ויעיד על־כך ש־זוהי פגישת רעים תמימה.

■ על חבלי קליטתו בארץ סיפר השבוע שר־המסחר־וה־תעשייה **חיים בר־לב** בהד־גישו כי יחס שלילי של הוו־תיקים כלפי העולים החדשים היה קיים בארץ עוד לפני שנים רבות: „אחרי שהגעתי ארצה לקח לי שנתיים להי־קלט מבחינה חברתית. קיבלתי הרבה מכות עד שהצברס הת־רגלו אלי."

■ כששמעו הסטודנטים **מאיר אדיב** ו**יקי שמער־נוביץ** על השוד הטלפוני ב־ראשון־לציון, טילפן מאיר מייד לקצין־מישטרה בכיר וסיפר לו כי לפני שנתיים הוא ישב עם קבוצת־חברים מהאוניבר־סיטה, שעשו תרגילים תיאור־טיים בשוד מושלם, ובין ה־שאר הוא הציע, כתרגיל מח־שבתי, שוד כדוגמת השוד ש־בוצע בראשון־לציון. הוא מו־דיע על־כך כדי שלא יפול עליו החדש במיקרה. קצין־המישטרה לא הסתפק בסיפור, וכעבור מיספר שעות נלקחו השניים לחקירה. אחרי שנבדק סיפורם בקפדנות, שוחררו מאיר ויקי, אך השוטרים הז־מינו לחקירה אנשים ששמו־תיהם הופיעו בפינקס שנמצא בביתם של הסטודנטים בו הם היו רושמים הודעות אחד ל־שני. בין השאר הזמינו גם את חברתם־לדירה של השניים, ש־נחקרה על־ידי רס"ל **ברוך גבריאלי** ממחלקת הרמאויות של מחוז תל־אביב. במהלך החקירה, שנמשכה שלוש שעות, הוציא השוטר את פינקס ההו־דעות, והראה לבחורה הודעה שהיתה מופנית אליה: „פליקס הגיע והוא נמצא בחדר. הוא נורא נחמד. נא להתייחס אליו בהבנה. הוא בא מנהלל." מ־תחת השם פליקס היו מסומנים שני קווים אדומים מודגשים. „מיהו פליקס?" שאל הרב־סמל. „זהו חתול," השיבה ה־שכנה לדירה. „אל תעשי צחוק, גברת, זאת היא חקירה מיש־טרתית!" התרגז החוקר. „אבל פליקס הוא באמת החתול ש־קיבלנו במתנה." ואכן, עדו־יות נוספות אישרו כי פליקס החשוד הוא בסך הכל חתול.

■ ביצוע לא־רגיל לשירה של המשוררת **רחל**, זמר נו־גה, הושמע השבוע בכלא נווה־תירצה מפי המחבלת **נדיה ברדלי**, שנתפסה לפני כש־נה יחד עם אחותה בנמל־התעופה לוד, כשניסו להבריח לארץ על גופן חומרי־נפץ. כתב גלי־צה"ל **דוד גלבוע** ערך השבוע כתבה על כלא ה־נשים, ובין השאר נכח בהכ־נות להצגת סוף־השנה, שעור־כות האסירות. מסתבר שהא־חיות ברדלי עוסקות במרץ רב בלימוד שירי־אהבה בעברית, לקראת ההופעה. את נדיה מצא גלבוע כשהיא שרה את זמר נוגה מתוך הטכסט שכת־בה לעצמה באותיות לאטיניות. בהופעת סוף־השנה תשיר נדיה גם שיר פרי עטה, מילים ולחן, גם הוא שיר אהבה בעברית.

■ רות רעה מאוד משתו־בבת בבניין הטלוויזיה בירוש־לים. מדי יום מופיעה על דופן המעלית הכתובת: „תדמור — חמור". בכל יום נמחקת ה־כתובת, לפני שמנהל הטלווי־זיה, **ישעיהו תדמור**, רו־אה אותה. ולמחרת היום מו־פיעה הכתובת מחדש.

■ **ליצחק עירוני**, מנכ"ל התעשייה הצבאית שמונה ל־תפקיד מנכ"ל משרד־הביטחון במקומו של **ישעיהו לביא** שפרש, אין שום חשש שמש־טרת ישראל תצליח לתפוס או־תו נוהג במכוניתו במהירות מופרזת. לא מפני שעירוני הוא נהג זהיר, אלא מפני ש־המהנדסים של התעשייה ה־צבאית התקינו במכוניתו ד־דקטור שמפעיל מנורה אדומה ברגע שקרני הראדר של ה־מישטרה נסגרות על המכונית.

■ הגרפיקאית **צילה מנו־סי** חלתה באופן פתאומי בעת מסע לחו"ל ואושפזה בבית־חולים לונדוני שם נותחה. היא תיאלץ להישאר בבית־החולים מספר שבועות. מי שערך לה הפתעה היה בעלה הפיזמונאי **דידי מנוסי** שקפץ אליה ל־ביקור של 48 שעות.

■ שופט בית־המשפט המ־חוזי בתל־אביב **בנימין כהן**, הדן עתה בפרשת **יגאל לביב**, ידוע בחוש ההומור שלו וה־דבר מצא את ביטויו גם במה־לך המשפט בו הופיעו כעדים קציני מישטרה בכירים. באחד המיקרים כשהצהיר אחד הע־דים כי הוא מוכן להיבדק ב־מכונת־אמת על־מנת להוכיח את כנותו, העיר לו השופט: „אינני מבין מה כולם רוצים להיבדק במכונת־אמת. הרי אני היא מכונת האמת שצריכה ל־החליט מי משקר ומי לא."

■ בהזדמנות אחרת התרעם

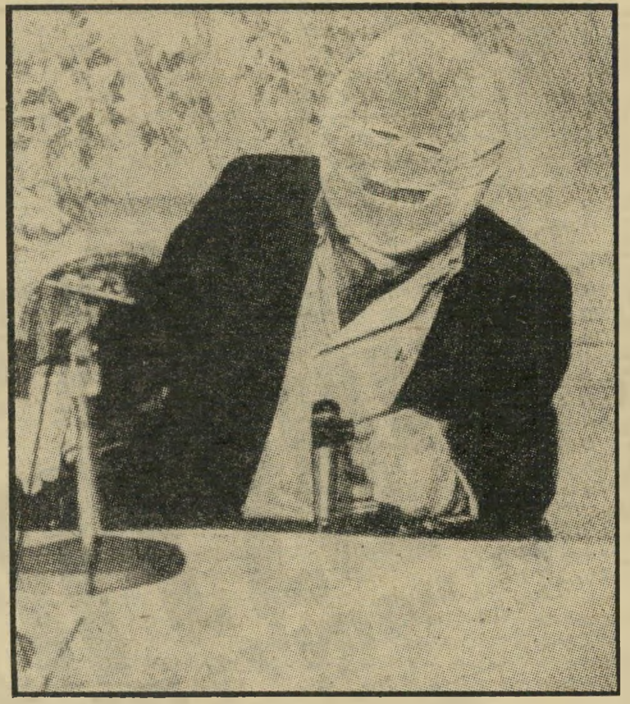

הווארד יוז (66) עמד שוב במרכז מסיבת־עיתונאים במלון הניו־יורקי „פיינט־ריג'יס". למסיבה הופיע אדם כשכל פניו חבושים. הוא טען שהוא יוז והתנצל על צורת הופעתו. הוא סיפר לעיתונאים כי עבר ניתוח בפניו, לכן הוא חבוש.

חיים טופול ומיה פארו מופיעים בתפקידים הראשיים בקומדיה הרומנטית „העין הציבורית" שצולמה בלונדון ותייצג את אנגליה בפסטיבל הסרטים של סאן־סבסטיאן שבספרד. לבכורת הסרט בארץ הגיעה במיוחד אשתו של חיים, גליה. השניים עומדים להיפגש בספרד, כאשר חיים יגיע מאנגליה, גליה והילדים, מישראל.

ז'ורז' מוסטקי (מימין) המלחין־זמר הצרפתי־יהודי, יליד אלכסנדריה שניהל רומן ממו־שך עם הכוכבת ג'אן מורו שאמרה עליו: „הוא אחד משלושת הגברים הכי מקסימים בפריז," שהה בארץ בשבוע האחרון והתארח בביתו של דן בן־אמוץ (לידו). ביום שלישי שעבר פגש מוסטקי ברחוב ביפהפיה תל־אביבית והזמין אותה לבוא איתו למסיבה. הצעי־רה, שלא ידעה בדיוק עם מי יש לה עסק, הסכימה. כשבאו השניים למסיבה, ביקש המלחין מהנוכחים שיספרו לה „מי זה ז'ורז' מוסטקי." כשנשאל המלחין, הנחשב עתה לזמר מיספר 1 בצרפת לפי מכירת התקליטים, מי האשה האהובה בחייו, השיב: „בתי פיאה בת ה־18 לה כתבתי את השיר „אהובתי בתי" שהוא אחד השירים המוצלחים שלי." על שיר אחר שלו, בעברית דווקא, סיפר מוסטקי השבוע: „בתקליט הראשון שהוצאתי כזמר יש שיר בעברית על הסבא שלי היהודי."

אסי ואהרונה דיין

בהופעה לא־רגילה בפואיה של „בת דור" כשהוא בשיער ארוך והיא עם בטן של אשה בסוף החודש התשיעי טועמים מהכיבוד שהוגש להם.

הטוב, הנערה והרע

ג׳וזי כץ ובני אמדורסקי מרימים כוסית בסוף הופעתם שהתקבלה על־ידי הקהל במחיאות־כפיים ממושכות.

ישראל גוריון

ישראל גוריון, שהפך השבוע פעם נוספת לאב, מגלם ב„הטוב הרע והנערה" שורה של הופעות פנטומימאיות, נעתר לבקשת הצלם והציג לפניו פרצוף של אדם מתאמץ.

עידית רזילי

(מימין) הדוגמנית־שחקנית, אשתו של הזמר־שחקן אושיק לוי בחברת בעלת הבוטיק מיקי אמדורסקי, רעייתו של בני אמדורסקי, צוחקות מבדיחה פרטית.

יום שלישי שעבר היה חג כפול לכל אחד ממשתתפי „הטוב, הרע והנערה". לישראל גוריון נולד באותו יום בן. בני אמדרסקי חגג את הורדת הקילו האחרון בעשרה שכבר הוריד בדיאטה החמורה שגזר על עצמו בגלל הקטע בו הוא מופיע חצי עירום כטרזן, ואילו ג׳וזי כץ חגגה את חזרתה לבמה אחרי תקופת רגיעה ארוכה.

החגיגה המשותפת לכולם היו מחיאות הכפיים של הקהל שקיבל את להיטי שנות השלושים והארבעים של הוליבוד, הפעם בגירסתם העברית כפי שעובדה על־ידי אהוד מנור ובויימה בידי צדוק צרפתי כשלחלק מהפיזמונים מצורפת מנגינה מקורית של המלחין שמוליק קראוס.

בסוף המופע שהתקיים באולם „בת דור" בתל־אביב, הזמין מפיק ההצגה בני אמדורסקי את הנוכחים להרמת כוס בפואייה (ראה תמונות).

נעמי שמר

בשיחה עליזה עם הרקדן יהונתן כרמון שקפץ לארץ בין הופעותיו הרבות בחו״ל. השניים נפגשו במסיבה שנערכה באולם „בת דור" בתום הצגת „הטוב, הרע והנערה".

השופט בנימין כהן על ריבוי אנשי המישטרה שהביא התובע, פרקליט מחוז תל־אביב **יעקב קדמי**, כעדים במשפט. העיר השופט: „מאז שעורך־הדין **רם כספי** החל להופיע בטלוויזיה, התובע מתמלא חיל ורעדה כל פעם שהוא נכנס לאולם בית־המשפט והוא חושב שהוא צריך לגייס את כל המישטרה כנגד כספי."

■ במשפט־זוטא שנערך לפני התחלת הדיון במשפטו של יגאל לביב, משפט שנגע לבעל עגלה שנאשם בגניבת ארון ששוויו 100 ל״י, התלהב התובע ופתח בנאום חוצב להבות על חומרת המעשה. הפסיקו השופט כהן ואמר: „אדוני התובע, כאן לא משפט דריפוס וגם לא משפט לביב."

■ כאשר הודיע מנהל תיאטרון בימות **יעקב אגמון** שהוא עומד לסגור את תיאטרונו בתגובה על מדיניות הממשלה כלפיו ולזרוק את מפתחותיו, שמע זאת **דן בן־אמוץ** שאמר: „לאן הוא זורק אותם? אני הולך לקחת אותם."

■ בזכרונות שהעלו דיירים לשעבר של מלון חיים התל־אביבי המאכסן בעיקר חיילי צה״ל, סיפר הבדרן **גדי יגיל**, שהתגורר במלון כשהיה חבר להקת פיקוד צפון: „כל לילה כשחזרנו מהופעה עשינו שמח, השתוללנו ורעשנו, אבל לפני שהלכנו לישון לא שכחנו לצעוק: ,אנחנו מלהקת הנח״ל!' פעם ניגשה אלי אשה אחת מדיירות הבית, ואמרה לי: ,שמע, בחור, אתם מפיקוד צפון אתם בסדר, אבל החבר׳ה מלהקת הנח״ל עושים הרבה רעש. תגיד להם שיהיו יותר בשקט.'"

■ ואילו הזמר **דני בן־ישראל** סיפר בחיוך על מיקרה שהיה לו כביכול עם בעל המלון **חיים חביב**: „יום אחד אני ניגש אל חיים ואומר לו: חיים אני רוצה סדין.' אומר לי חיים: ,אין לי. תהפוך את הסדין שיש לך.' אני אומר לו: ,הפכתי אותו כבר.' ,אז תהפוך אותו שוב,' משיב חיים."

■ בתוכנית הרדיו מחפשים את המטמון אמר לפתע מגיש התוכנית **משה טימור**: „שלום מר שפר." „מי זה?" שאל **זאב ענר**, עורך התוכנית שלא ראה איש באולפן. „זה האיש שהמציא את האימרות," השיב טימור.

■ על חיי האהבה בתחילת ההתיישבות החדשה בארץ, מביא כתב במחנה נח״ל **יגאל גלאי** בגליון האחרון. סיפר **אברהם דרויאן** מראשוני השומרים בארץ־ישראל ומוותיקי כפר־סבא: „תקופה ארוכה גרתי בעליית־גג אחת, מעל איזו רפת בכפר־סבא. בחלק אחד של העליה איחסנו תבן וקש לפרות ובחצי השני — חדרי. סיידתי וקישטתי אותו בקוצים, דרדרים ונשלים של נחשים. לידי גרה איזו משפחה, שחיכתה לסיום בנין דירתם. הבת הצעירה שלהם ביקשה שארכיב אותה על הסוס. שאלתי אותה: אביך מסכים? והיא ניגשה לשאול את פיו. הוא הסכים ואנחנו יצאנו לרכב. כשחזרנו — היתה השעה מאוחרת ובני המשפחה כבר ישנו. התיישבנו על הגורן. לטיפה פה, לטיפה שם, וכמו שנהוג. מייד אחזה בה התרגשות גדולה. כל־כך התרגשה, עד שהתחילה לצווח. אביה התעורר לשמע הצווחות שלה ויצא אל המרפסת. כשהפניתי את ראשי ראיתי אותו עומד שם ומסתכל בנו. מייד לחשתי לה, לבחורה, ,דער טאטה, דער טאטה!' (אבא שלך!). אבא לא הוציא מילה מהפה, אבל אחרי שלושה ימים בא אלי ואמר לי: ,אברום, אני רוצה שתתחתן עם בתי. תקבל פרדס ונדוניה.' עניתי לו שאני ערום ויחף, ואין לי שום דבר מלבד סוסה ואינני רוצה להתחתן עכשיו. אחרי שלושה חודשים הוא חיתן אותה עם בחור אחר. כשנפרדנו ניגשה אלי ונתנה לי תלתל אחד משערה, שהיה קשור בסרט ורוד. שמרתי על התלתל הזה עד לחתונתי."

■ סיפור אחר על אותם זמנים סיפרה **שמחה פומרוק**, אשתו של **יוסף פומרוק** ז״ל שהיה חבר מועצת עיריית תל־אביב בשנים 1923—1942, נכדתו של **אהרון שלוש** מבוני תל־אביב: „ברחוב רוקח גרה בחורה יפהפיה, שיצאה עם חיילים. כולם דיברו עליה ואמרו שאסור לגשת לביתה. לבחורה אחרת יצא שם דומה והבחורים שרו אחריה ברחוב: „הוי הדסק׳ה — סמל הגסות!". אני הבטתי עליהן באימה ממש, כי ככה חינכו אותי. אמא נהגה לומר לי כל הזמן: שמחה, בחורה זה כמו זכוכית. אם את נשברת, את לא שווה כלום."

פסוקי השבוע

● **העיתונאי שלום רוזנפלד**: „המצפון של הליברלים העצמאיים עבד בימים אלה באינטנסיביות כזאת, שנאלץ לצאת לפגרה."

● **ח״כ מפ״ם דב זכין**: „במפלגה אנו סובלים מפטריארכט (שילטון האב) ובמערך אנו סובלים ממטריארכט (שילטון האם). מתי נתבגר ונהיה עצמאיים?"

● **מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון לשר האוצר פינחס ספיר**: „מותר להתווכח איתך. אתה לא האפיפיור!"

● **בעל הטור יעקב רוטבליט על מכת שדידות הבנקים**: „לאחרונה אין לי מושג האם הלקוח הבא אחרי מצוייד בפנקס צ׳קים או בתת־מיקלע בינוני."

מכתבים

■ חוק

גמיש

החוק בישראל גמיש. יהודים כשרים כדת כמו תלמידי ישיבות, לא משרתים בצה"ל. אבל לא־יהודים או חצי־יהודים משרתים בצה"ל אפילו בניגוד לרצונם.

בני גויסו בכוח, למרות שלפי ההלכה אינם יהודים מפני שאמם לא יהודיה.

כך שלגיורא נוימן לא יעזור שאמו לא יהודיה.

עכשיו, אחרי משפטים ובתי־סוהר צבאיים, שיחררו את בני בתור לא־נורמלי. הפסיכיאטרים בצה"ל נתנו יד לזה.

ס.ג.ט., ירושלים

■ מלחמת

קודש

> **"העולם הזה" 1815, „המיפלצת על הגיבעה" ו„העולם הזה" 1816, „סכין בלב ירושלים", על הקמת מלון „הייאט" בהר הצופים.**

מלחמתכם על דמותה של ירושלים, היא מלחמת קודש.

מי ייתן ותצליחו למנוע את השחתת פני העיר היפה בעולם ותיכנסו להיסטוריה כמצילי ירושלים מחורבן נוסף.

משה גור, ירושלים

ולחנך את הציבור ליחס יותר אנושי.

רחל שור, רחובות

■ שינוי

היחס לחיות

טוב עשה העולם הזה שהעלה את בעיית היחס לבעלי חיים.

העיתונים המכובדים ביותר באירופה מקדישים עמודים שלמים לבעלי חיים, והתוצאה היא שלקהל האירופי יש יחס לחיות.

אני מצרף תמונה נהדרת שפורסמה ב־אחד השבועונים הנפוצים כאן ואני קורא לשאר הקוראים לשלוח אליכם תמונות של חיות, ולכם שתפרסמו אותם, אולי על־ידי כך תגרמו לשינוי היחס.

משה בראון, ברלין

■ חוק

הג'ונגל

פרשת פועלי השימורים אמנם חלפה, אולם כמה שאלות נשארו ללא מענה.

לאור מה שנתגלה לאחרונה, האם לא הגיע הזמן להפסיק לקרוא למוסד העליון של ציבור הפועלים בארץ בשם המצחיק, הסתדרות העובדים הכללית בישראל?

הגיע הזמן לקרוא לילד בשמו האמיתי: הסתדרות קבוצות הלחץ בג'ונגל הישראלי.

שאלה נוספת היא, למה בעצם התפטר רק המזכיר הכללי של אותה הסתדרות?

מה עם שאר היושבים בצמרת המוסד הנ"ל? איך יכולים כל אלה להמשיך ולשבת על כיסאותיהם הרמים אחרי שהתגלתה בכל מערומיה החרפה של פועלי־תעשייה בישראל המקבלים פחות מ־15 ל"י תמורת יום עבודה מפרך ואינם יכולים אחרי שנים רבות לעבור ממעמד של פועלים יומיים למעמד פועלים חודשיים?

דניאל רוזנפלד, רחובות

שלושת החתולים המערב־גרמנים

שינוי היחס

■ התעשרות

ספסרים

השתתפתי בכיבוש ירושלים במלחמת ששת הימים. שמחתי יחד עם כולם כשהגענו לכותל. דמעות חנקו את גרוני כשביקרתי בהר הצופים.

עתה ליבי חרד.

האם נלחמנו כדי שספסרים למיניהם יתעשרו על חשבון יופיה של העיר ההיסטורית?

א. נ., חדרה

■ יחס

אנושי

> **„העולם הזה" 1815, „הם טוחנים אותם חיים!" על האכזריות כלפי חתולים וכלבים בתל־אביב.**

ליקוי בהסברה הביא אנשים לנהוג בצורה ברברית בחיות.

האנשים בארץ לא חונכו ליחס אנושי לחיות. לכן קורה היום בתל־אביב, ובמקומות יישוב אחרים בארץ, שאנשים מתייחסים בצורה מחפירה לכלבים ותתולים.

לדעתי חייבים אמצעי התיקשורת לנסות

■ קרימה

צעד!

אחרי כישלונות מרובים התפטר שר־המישפטים. אבל סנונית אחת אינה מבשרת את הקייץ. ישנם עוד שרים המצטיינים בכישלונות החייבים ללכת בעיקבות הראשון.

קדימה צעד!

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

■ צוחק

הצוחק אחרון

שני ההישגים הכי גדולים שלי בחיים הם השיחרור מכבלי המושג המפוקפק המכונה „אלוהים", והשיחרור מכבלי ה־

(המשך בעמוד 10)

שייט סוכות

באניה "נילי"

13 יום

מה־ 20 בספטמבר עד ה־3 באוקטובר

ביקורים וטיולים ב:-

★ רודוס

★ פלמה דה מיורקה

(מערת הנטיפים בפורטו קריסטו.)

★ ברצלונה (מנזר מונטסרט)

★ ניצה (מונקו,מונטה קרלו)

★ ליבורנו (פיזה, פלורנס ורומא)

★ נפולי (פומפייה, אמלפי וסורנטו.)

★ פמגוסטה

הבטח מקומך בהקדם!

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות

אירופה טורס EUROPA TOURS

הטיול הטוב ביותר עם

הסווג הבטיחותי כפי שנקבע ע"י מנהל אגף הספנות והנחלים א.מ. "נילי" נבנתה ב 1965 א"א

קול המפרסם

פרסום א. טל. ספורין רם. צילום גבריא

שושיק, מה אני אגיד לך עשינו בחכמה- כל כך נעים לישון בחדר ממוזג עם מזגן אויר

אמקור

המזגן הזה כל כך שקט בטוח שהשכנים לא יתלוננו...

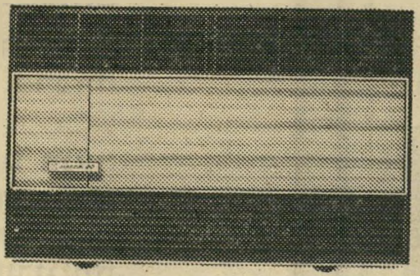

המזגן היעיל והשקט של אמקור מבטיח את הטמפרטורה הנוחה והנעימה לך, ושינה באוויר צח.

המומחים שלנו ישמחו לבקרך ללא כל התחייבות מצידך כדי ליעץ בהתקנת מזגן אוויר מתאים לצרכיך.

המפיצים: אמפא וסוחרים מורשים

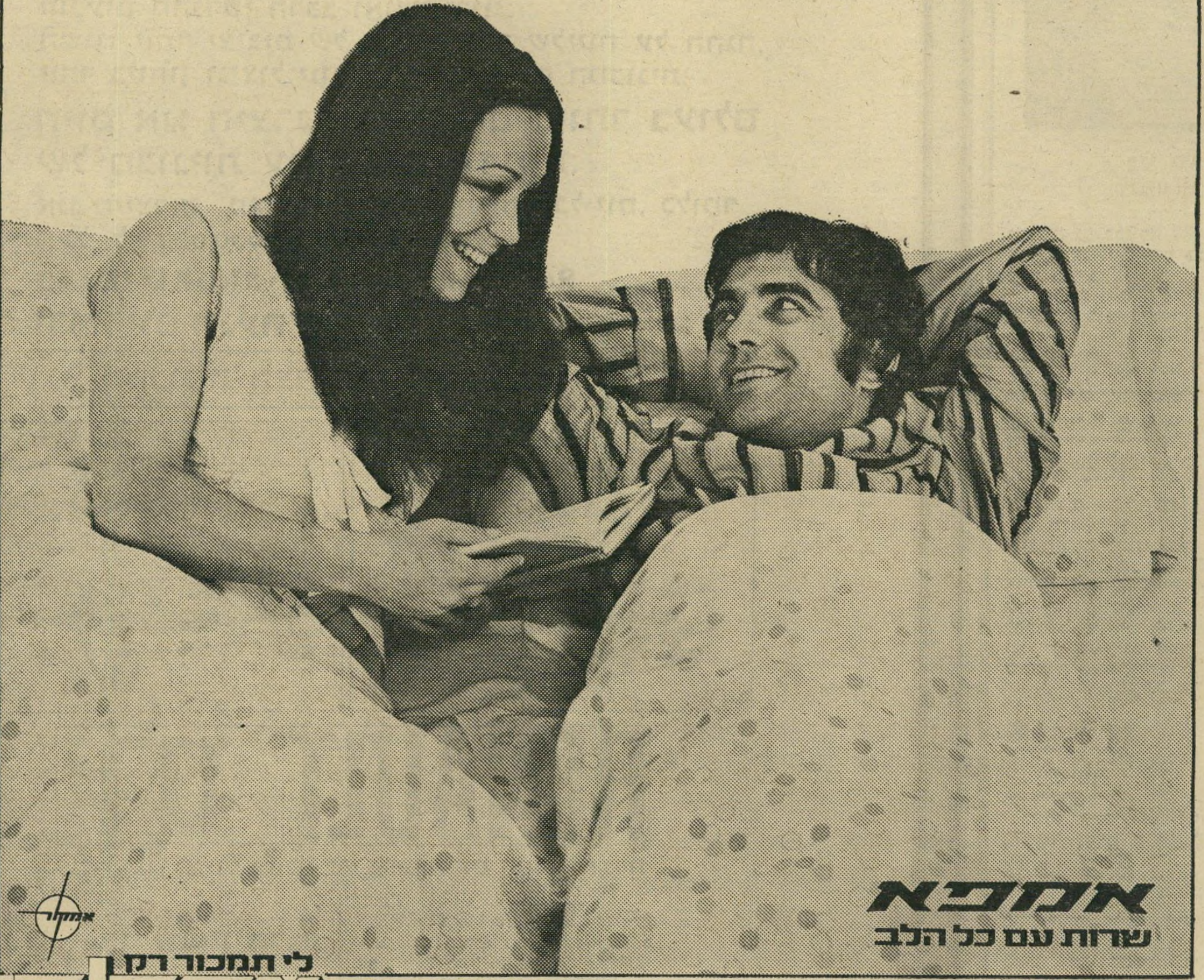

לי תמכור רק
אמקור

קפריסין

חופשות
שבוע
(מ-895 ל״י
ולא יותר
מ-2,095 ל״י)

כולל טיסה, מיסים, לינה וכלכלה. וכמו כן חופשות 11 ו־14 יום.
עלון קפריסין של „תורעולם" והרשמה בכל משרדי הנסיעות.

תורעולם

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

נשואין. ההישג השלישי, שיתבצע בקרוב, הוא השיחרור ממדינת־ישראל: אני משאיר את כולה במתנה לישראלים הנחמדים והולך לגור במקום שקט, נקי וצח — באי רודוס.

את העולם הזה אוכל להמשיך לקרוא בהנאה גם שם, ולצחוק אחרון.

חנן גודרגרט, חולון

■ סוס

טרויאני

| **„העולם הזה" 1814, „מי אחראי ?" לכישלון בלוד.**

בטבח הנורא בנמל־התעופה לוד אשמים כל אזרחי המדינה, כולל ראש־הממשלה ושר־הביטחון השיכורים עד היום מניצחונות המלחמה.

אמצעי הביטחון התדרדרו. בארץ הסתמכו על אמצעי זהירות של חברות תעופה זרות. איך זה שאף אחד לא חשב שכדאי להציב מכונות לבדיקת נוסעים

בני ידידיה
כולם אשמים

וחפצים גם בכניסה לארץ ? שכחנו שישנם אנשים, אפילו יהודים, המוכנים לרצוח בעד בצע כסף !

המיקרה בלוד נימשל לסוס מטרויה שהגיע על כנפי נשרים.

בני ידידיה, ניו־יורק

■ גיור המחבלת —

עונש קשה

כשקראתי בעיתונות את הראיון עם המחבלת הערביה, שנתפסה בעת שיחרורו של מטוס סבנה, צץ רעיון במוחי:

במדינה אשר בה קיימת כפייה דתית מתמדת, במדינה אשר בה אסור לנסוע בשבת בגלל אנשי הדת, אשר בה אסורים נישואין אזרחיים, אשר בה דין גרושה כדין זונה, אשר בה אלו הרוצים להתגייר עוברים תהליכים משפילים; וכי יכול להיות עונש חמור יותר וקשה יותר למחבלת מאשר לגיירה.

יעקב טימברג, תל־אביב

■ פעולה

נועזת

ביומן השבוע בטלוויזיה בערב שישי 16.6.72 שמענו תיאור פעולה נועזת אחת מתוך ה„עשרות במשך השנה האחרונה" שבוצעה על־ידי חיל־הים.

וזה מהלכה: זוהתה מטרה הנעה בכיוון החוף הישראלי על־ידי ספינת חיל־הים שהתקרבה אליה עד למרחק של כמאה ירד. הספינה האירה את המטרה בזרקורים וזוהו בה ארבע דמויות. (ולפתע, ללא התפתחות נוספת —) „האש היתה יעילה!"

התוצאות: כמות גדולה של חשיש (לא של חומר־נפץ) וארבע גוויות.

כשדנים מחדש על עונש־מוות לחבלנים, אפשר לכלול בדיון גם סתם מבריחי־חשיש.

עלמה אריך, פתח־תקווה

■ דו־

פרצופיות

| **„העולם הזה" 1815, איגרת לקורא על פרשת מעצרו ושיחרורו של**

(המשך בעמוד 12)

יצרנו מספיק מכוניות עם הנעה אחורית כדי לדעת שהנעה קדמית טובה יותר

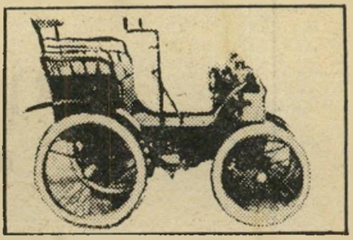

לפני 74 שנים, בשנת 1898, בנה לואי רנו את המכונית הראשונה שלו. מכונית זו הונעה בהנעה אחורית. הדבר היחיד, שבאותם זמנים הונע מלפנים, היה כרכרה רתומה לסוס...

מאז 1898 בנו מפעלי "רנו" יותר מכוניות עם הנעה אחורית ממה שניתן למנות. "רנו" היא חברה גדולה וותיקה מאד ולמודת נסיון רב. ששים שנה לאחר צאת המכונית הראשונה יצרו מפעלי "רנו" את מכוניתם הראשונה עם **הנעה קדמית.**

קובעים מהנדסי הרכב ואנשי "רנו":

השגנו יותר יציבות של הרכב, יותר שליטה על ההגה, יותר בטחון וניצול טוב יותר של שטח המכונית.

היום אנו היצרנים הגדולים ביותר בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית.

אנו מייצרים מעל ל-5000 מכוניות בכל יום, כלומר מעל ל-1,000,000 מכוניות בשנה!

בדגמי R4·R5·R6·R12·R15·R16·R17 ....

וכולן עם הנעה קדמית.

"רנו"-המכונית הצרפתית הנמכרת ביותר בעולם

RENAULT רנו

רנו - היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

בני משה קרסו

תל-אביב: רח' ריב"ל 26 טל. 33241
ירושלים: רח' הס 4 טל 226491
חיפה: „רכב חיפה" רח' יפו 32 טל. 523359
נתניה: סברדלוב, רח' הרצל 54 טל. 23852
באר-שבע: טבזון רח' החלוץ 124 טל. 4533

פרסום כלד basile

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

סיקורת

תיאטרון

כל העולם – בית משוגעים

„„בדרך למוסד הסגור”, בתיאטרון „בימות”, מאת קן קייסי, בעיבוד דייל ואסרמן ולי סנקוביץ׳; תירגום: דן אלמגור; בימוי — לי סנקוביץ׳.

אילו היתה האחות ראטשד (עדנה פלידל), אם המחלקה לחולים „מחוננים” במוסד סגור לחולי־נפש, מדברת במיבטא אמריקאי מובהק, בקול גברי וחוזרת ללא הרף על הביטוי „אני מזועזעת...”, אפשר היה לראות במחזה זה סאטירה חברתית נוקבת על החברה והשלטון בישראל. בהעדר סממנים אלה נשאר המחזה דרמה עזת ביטוי המתחוללת בין כתליו של בית־משוגעים, כשהדמויות המאכלסות אותה הם בבחינת סמלים מופשטים, שכל אחד מהם מהווה כתב־אישום נגד מימסד כוללני ונגד שליטים מופשטים.

אבל מי שרוצה, יכול בקצת דמיון להשלים את החסר.

האחות ראטשד היא הגיבורה הראשית של מחזה־ביעותים זה, שנכתב במקורו כיצירה ספרותית תעודית למחצה, של מי ששימש כאח במוסד לחולי־רוח. היא השליטה הבלעדית על חייהם וגורלותיהם של חולי הנפש הכלואים במוסד, שהחיים בו מתנהלים כביכול על פי שיטה

ב”דרך למוסד הסגור” *
כתב אישום

דמוקרטית, בשיתוף עם החולים המכריעים בענייני יום־יום ברוב קולות. היא חייכנית, שופעת חום ואהבה כלפי החולים כל עוד הם מצייתים לה וממלאים אחר הוראותיה.

אבל ברגע בו יעז מישהו להתמרד או לכפור בסמכותה, מאבדת האחות ראטשד את צלם האנוש שבה. היא הופכת למיפלצת אנושית המעקרת את מוחם של חוליה כדי שלא יהיו מסוגלים למחשבה עצמאית ולהתבטאות אישית.

כאשר מתפרץ אל תוך מוסד סגור זה אופוזיציונר שחצן וקולני בדמותו של מקמרפי (טוביה טבי), מאיים להמריד את החולים הצייתנים נגד רודנותה של הגברת הזקנה, הוא נדון לגורל כל הנון־קונפורמיסטים בחברה הממוסדת: השתקה וסתימת־פה עד לכליון הסופי.

עוצמתו של המחזה, בעיבודו ובבימויו המצויינים של לי סנקוביץ׳, אינם נובעים רק ממבנה העלילה הדרמתית ומדמויות המטורפים שבה. גדולתה של ההצגה נובעת בעיקר מכך שסנקוביץ׳ מצליח להביא את הצופה להזדהות כמעט מוחלטת עם דמויות דוחות לכאורה של חולי־נפש. דקות ספורות אחרי הפתיחה, כבר מכיר הצופה את כל הגיבורים, משתתף ברגשותיהם, חי את חייהם וחש את עצמו כאחד מהם.

זוהי הסיבה לכך שהמחזה יכול ללבות בהדרגה את אש השינאה כלפי האחות ראטשד וכל מה שהיא מייצגת: הדיכוי, העושק, אי־הצדק, ההתעללות וחוסר האנושיות. שנאה זו מגיעה לשיאה לקראת סופו של המחזה, מביאה את הצופים לעיתים לשכוח שהם חוזים בהצגה, ולהביע את רגשותיהם בקולניות כלפי מי שאמורה להיות סמל הרחמים, הסעד האנושי וטוב־הלב.

מרכיב חיוני במחזה היא דמותו של צ׳יף (יוסי פולק), בן שבט אינדיאני שנושל וגורש מאדמותיו, הכופה על עצמו אלם, חי בעולם של הזיות המורכב מתמונות עברו האידילי. באמצעות זו מנסים המחזאי והבמאי להציג את הבעיה האינדיאנית. אולם די לשנות את שמו של צ׳יף לאחמד או עבדאללה, כדי להעניק לדמות גם משמעות אקטואלית ולוקאלית.

דמותו של צ׳יף היא גם המעניקה את מימד הפיוט למחזה. בסופו של דבר הוא היחיד הנמלט מהמוסד הסגור שרוב יושביו נמצאים בו מרצונם הטוב ובהסכמתם.

ההצגה, הבנויה בטכניקה קולנועית כמעט, מרגשת ומזעזעת. משחקם המעולה של יוסי פולק, טוביה טבי ועדנה פלידל, בראש צוות מודרך ביד אמונה, הופך את ההצגה למאורע תיאטרוני חשוב שאין להחמיצו.

* מימין לשמאל: עומדים — טוביה טבי ושמעון לב־ארי. יושבים — זישא גולד ויוסי פולק.

עברית מדוברת לא נורמלית

מאת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

גִימֶל ש׳ ז׳, אישור מן הרופא הצבאי, להיעדרות של יום אחד מן העבודה, בגלל מצב בריאותי לקוי.

„הסנדלר הזה נתן לי רק שני גימלים.” (נעמי הירשל תל־אביב).

שְׁפְּרִיץ ש׳, צורה מיוחדת של גמירת הטיח, בגבשושיות, על פני הקיר החיצון של הבית. (נעמי הירשל, תל־אביב).

שְׁטוּחָה ת׳ נ׳, בחורה בעלת חזה קטן, ששדיה שטוחים.

„לצאת איתה זה דפיקה לכל הערב. לדבר איתה אי־אפשר, כי היא סתומה כמו בלטה, וגם למזמז אותה אי־אפשר, כי היא שטוחה.” (א. ה., חיפה).

כְּמוֹ שֶׁמֶשׁ ביטוי המציין את כיעורה המירבי של בחורה. (מקורו בביטוי: היא יפה כמו שמש, אי־אפשר להסתכל עליה).

„אתה מכיר אותה מהגימנסיה, אז אתה חושב שהיא חתיכה. אבל היא כמו שמש.” (ד״ר חיים גלאון, רמת־אביב).

הָרַבָּנוּת הָרָאשִׁית ש׳, מוסד עליון להגשת תלונות מכל הסוגים.

„גש לרבנות הראשית, אם האוכל לא טעים לך.” ✱ א: „לא מגיע לי לצאת שוב פעם למילואים!” ב: „תפנה לרבנות הראשית.” (ד. נ. הגליל העליון).

תִּיז־אֶל־נַבִּי מקום מרוחק, נידח. (מילולית: „עכוזו של הנביא”).

„העולים החדשים לא מוכנים לגור בתיז־אל־נבי.” (יצחק שביב, נתניה).

חַלֶק־טְרוֹנְקִיל ביטוי שמשמעותו: עזוב אותי במנוחה, הנח לי, הרפה ממני.

„כשהוא נידנד לי שאבצע את העבודה, אמרתי לו: חליך־טרונקיל.” (יצחק שביב, נתניה).

שַׂחֵק בְּקָקָה מתבטל, אינו עושה ולא כלום.

„חכה רגע, אדוני. ת׳לא רואה שאני פה לא משחק בקקה! להיכנס פנימה!” (יצחק כ., תל־אביב).

חָפִיף ת׳ ז׳, מרוגז, שרוי ברוגז, כועס; אדם הנמצא במצב של „ברוגז” עם רעהו.

א: „למה מויש עבר בלי להגיד לך שלום?”

ב: „הוא חפיף עלי, למה, למה שדחקתי עליו שאני מחורבנת.” (מיכתב בעילום שם).

הִפְרִיחַ יוֹנִים שיחרר גזים מבטנו בדרך פי הטבעת.

„או שתפסיק להפריח יונים, או שתדליק איזה גפרור, ת׳שומע?” (מיכתב בעילום שם).

תעשה הכרה

אני לא מסכים שיסכנו אותי

שתישק לי!

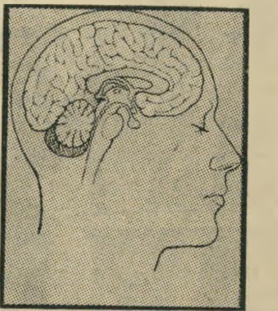

אל תבלבל במוח

מדור זה הוא תוספת למלון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם. הפעם מורכב המדור כולו מהצעות קוראים.

חמוצים וניאופים

„מוריס קזנובה”, מאת ניל סיימון, ב„תיאטרון העממי”, בעיבודו ובביומו של יוסי בנאי.

אשף ההצלחות של ברודווי, ניל סיימון, ודאי לא היה מזהה בקומדיה הישראלית את הקומדיה הבסיסית שלו על „אחרון חמי המזג”. תוך חירות מוחלטת עובד המחזה, תוקן, שונה, שופץ למציאות הישראלית ולהווי המקומי.

עד לסצינת הסיום אין ה„רמונט” ניכר כלל. ההצגה עומדת בזכות עצמה, כשלסיימון מגיעים זכויות היוצרים רק עבור הרעיון הבסיסי של הקונפליקט.

סיפור העלילה עוסק באדון מוריס (אברהם מור) בעל מסעדה מזרחית, שאחרי 23 שנות נשואין, מנסה לבגוד, לראשונה בחייו, ודווקא בדירת אמו. הוא מזמן לשם שלוש נשים שונות, במועדים שונים כמובן: טורפת גברים חושנית (אלישבע מיכאלי), היפית מופרעת ואת אשת ידידו הטוב (אתי גרוטס). נסיונותיו לשגל אותן כדי לחוש את טעם הבגידה, מספקים חומר לשפע של מעמדים קומיים ודיאלוגים עסיסיים ומבדחים.

ידו של הבמאי־מעבד יוסי בנאי, ניכרת בכל, החל מהתמליל נוסח ספרד, דרך עגת הדיבור וכלה במאניריזם של אברהם מור. יותר משהוא משחק את מוריס קזנובה, משחק מור את יוסי בנאי כפי שהיה מציג את מוריס קזנובה. אבל שיטה זו מסייעת למור להחזיק על כתפיו קומדיה שלימה, העלולה למוטט כל קומיקאי מעולה אחר.

חגיגת החומוס־חמוצים־ניאופים מגיעה אל סיומה עוד לפני שיורד המסך. לקראת סופו של המחזה החליט מישהו שהסיום האורגנלי של המחזה אינו מספק, יצר סצינה כפויה של משחק תופסת ומחבואים, שאינה נדבקת אל המחזה ונראית כלקוחה מאלף ואחת קומדיות־סבון אחרות.

ביסודה זו הצגת בידור, שמטרתה לשעשע ולהצחיק את הצופים ככל האפשר ובכל האמצעים. למרות שיש הפרזה באמצעים, ובמקומות מסויימים גלישה מתחומי הטעם־הטוב, הרי מי שבא להתבדר, אינו יוצא מאוכזב.

ציור

גרפיטי

כתרבות מתקדמות

המזדמן בימים אלה למרתף צוותא, המועדון לתרבות מתקדמת, עלול לשפשף את עיניו בתמהון. מעל כתלי המסדרונות של המועדון מציצים אליו ציורים הנראים במבט ראשון כגרפיטי — רישומי המין והמישגל המופיעים בדרך כלל על דלתות בתי־שימוש ציבוריים.

אלא שהפעם מופיעים אברי הזכרות הזקופים והפותות הפעורים כלועי אריות חדי שיניים, בתוך מסגרות, ממוספרים ומוצגים להערכה ולביקורת.

היכולת הטכנית של אילן דר, 27, צעיר תל־אביבי שזו תערוכתו הראשונה, מרשימה. הוא שולט ברישומי עפרון ובמכחול צבעי המים בצורה המעידה על קפדנות ודייקנות מקסימלית בתיאור הדימויים הסוריאליסטיים שלו, הסובבים כולם סביב ציר אירוטי מובהק. דר מושפע מאסכולת הריאליזם הפאנטסטי, כשהטכניקה שלו מאפשרת לו ללכת בדרך זו, אך עולם הדימויים שלו מוגבל עדיין.

זהו צייר שצריך לשים אליו לב. תערוכת בוסר ראשונה זו עשויה לעורר ציפיות לגבי המשך התפתחותו של צייר שניצוץ של הבטחה מציץ מציוריו.

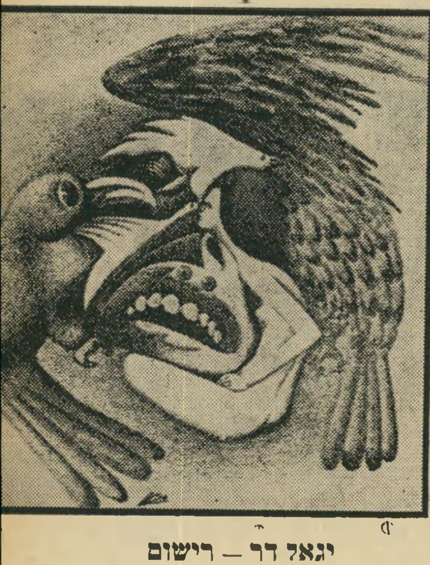

יגאל דר — רישום
ציר אירוטי

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

סרן (מיל.) אורי לוי כחשוד בהשתתפות ברצח אילן אשרוב.

מחד הבעתם צער המערכת על הפירסום שניתן לסרן (מיל.) אורי לוי כחשוד בהשתתפות ברצח אילן אשרוב. מאידך, התבלטה לפי הרגשתי דו־פרצופיות בולטת במאמר מערכת מתנצל זה.

כואבת ההתנצלות לאחר מעשה (אף שטוב שנכתבה) שהיא מעין ליטוף עדיין לאחר סטירת־לחי מצלצלת. הכתם שהוכתם אורי לוי ואחרים כמותו, לא יוסר בקלות. לכן מיותר להזדרז ולפרסם פרשה שנתונה עדיין בחקירה ראשונית ולתת לה מקום כה נרחב וכך ימנע צער רב מאנשים „קטנים" חסרי הגנה וחסרי מנגנוני פירסומת המצליחים לטשטש עובדות כבמיקרים של אנשים מפורסמים יותר.

יעקב וולפין, סטודנט, ירושלים

■ דוגמה

יפאנית

סטודרו

על אף הרצח המתועב בלוד, יש עדיין לישראל הרבה מה ללמוד מארץ השמש העולה.

מדוע, איפוא, לא יקחו מנהיגי ישראל המזדקנים, דוגמה מראש ממשלת יפאן, ויכירו בעובדה שמיספר שנותיהם הרב, מקשה עליהם במעמסה הגדולה של הנהגת העם?

הגיע הזמן מנהיגי ישראל — שתפנו מקומותיכם לצעירים ממכם, לדינאמים ממכם!!!

אלי סטודרו, חיפה

■ הקרב

על הכותל

„העולם הזה" 1807, „במדינה, משפט — רב הכותל איש האגרוף," סיפורם של שני הצלמים הירושלמים שלא כיסו ראשם בשטח הכותל.

באחד מגליונותיכם תוארתי בשם „אגרופן" בהכותי אדם כביכול, על אשר נכנס לשטח התפילה של הכותל וסירב לכסות את ראשו.

אך האמת שונה. הנ"ל אמנם נכנס עם עוד עובד שני מעיתונכם (כפי שנתברר אחר־כך) ושניהם סירבו בגסות לכסות את ראשם, דבר הנוגד כל רגש כבוד והתחשבות בזולת.

אך כשניגשתי וביקשתי מהם אישית ובדרכי נועם לכסות את ראשם או לעזוב את המקום, פגע בי האחד מהם והתריס כנגדי:

„אני נלחמתי על כותל, לא כמוך שהתחבאת, יא סמרקטש!"

אינני יודע אם אמנם הנ"ל נלחם על הכותל, אך אני יודע שאני כקצין קרבי בצה"ל, השתתפתי מאז עלייתי ארצה בכל המלחמות ובני הי"ד, כצנחן, נפל על שיחרור הכותל דווקא.

באופן ספונטני, סטרתי על לחיו של החצוף הנ"ל. יתכן והייתי צריך לרסן את עצמי. אך לא היתה לי שליטה על רגשותי שגעשו.

הרב י.מ. גץ, הממונה על הכותל המערבי ויתר המקומות הקדושים מסביב להר הבית, ירושלים.

● שני האנשים שהרב מדבר עליהם אינם עובדי **העולם הזה.**

●

קוראים חשולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

הם לא יעברו!

אחת הסיסמאות שנחרתו ביותר בזיכרוני בימי ילדותי היתה קריאה ספרדית: „נון פאסאראן!" לאמור: „הם לא יעברו!"

הם — הפאשיסטים הספרדיים, משרתיהם של הנאצים הגרמניים, שפרקו את עול המישטר הדמוקראטי הרפובליקאי, והסתערו על עיר־הבירה — מאדריד.

נגדם קם מיטב הנוער הספרדי. לצידם התגייסו מיטב האידיאליסטים הצעירים של העולם כולו — אותם שאת שיריהם שרנו בלהט, בלילות הארוכים של ארץ־ישראל, סביב המדורות.

הם עברו, כמובן. במשך שלוש שנים נעצרו, בטבח הדדי מחריד. בסוף הגיעו למאדריד. המסך ירד על ספרד, ונפתח על מילחמת־העולם השניה.

הם עברו — כי הטאנקים של היטלר סללו להם דרך, והמטוסים של היטלר השמידו את הכפרים והערים שבדרכם.

■ ■ ■

אבל היטלר עצמו — איך השתלט על אומה גדולה ותרבותית, שהגדירה את עצמה בגאווה כ„עם המשוררים וההוגים"?

זוהי השאלה הגדולה, שתרחף לעולם מעל לרבע השני של המאה ה־20.

מחלת־הנפש הנוראה, שדבקה בעם הגרמני, ושלא סרה, עד אשר נקטלו עשרות מיליוני בני־אדם, וביניהם מיליוני יהודים וגרמנים, — מקורותיה לוטים בערפל.

אולם קל לאתר את הסימפטומים הראשונים שלה. הם רשומים בדברי הימים, ובעיקר בספרו של היטלר עצמו, המאבק שלי.

הנאציזם נולד בערב־רב של אירגונים קטנטנים, מתחרים ויריבים, אשר הטיפו לאלימות ועסקו בה.

אירגונים „לאומיים" אלה, היה להם מכנה משותף. בפיהם היה אוסף של מליצות רצחניות — „דיכוי בוגדים", „מוות לקומוניזם", „האוייב הפנימי", „העולם כולו נגדנו", „עורי גרמניה!" ו„התפגרי, יהודה!"

כאשר הצטרף אדולף היטלר לפלג הקטנטן, שממנו צמחה לאחר־מכן המיפלגה הנאצית, הוא התווה לה את הקו שהוביל אותה לניצחון תוך 13 שנה. תשיטה היתה: לפוצץ אסיפות כדי למשוך תשומת־לב, להפעיל טרור ברחוב, להתנקש בחיי יריבים פוליטיים. לא להרפות לרגע מן האלימות.

מעשהו הראשון היה הקמת „פלוגת הסער" — האס־אה המפורסם, בעל החולצות בצבע הזיית, שהוחלפו לחולצות בצבע הצואה.

בספרו מספר היטלר, בהנאה בולטת, על פני פרקים רבים, איך פוצץ אסיפות, איך התנפל על יריבים, איך הפעיל אלימות שיטתית כדי למשוך את תשומת־ליבם של אמצעי־התיקשורת, לגייס אוהדים ולדכא אויבים.

מי שקורא פרקים אלה, ימצא בחדוות־האלימות שלהם את הזרע הראשון של השואה. הם נכתבו עשרים שנה לפני שעלה העשן בארובות אושוויץ.

■ ■ ■

מכיוון שהיטלר כתב בגילוי־לב כה מדהים על שיטותיו, כשמאבקו עוד היה בעיצומו, מתעוררת השאלה: איך הניח המימשל הדמוקראטי של הרפובליקה הגרמנית, ילידת העיר ויימאר, לקבוצות־טרור זעירות אלה להשתולל?

כוחם של הקבוצות היה אפסי, כימעט מגוחך. בשנים המכריעות שבהן נולד והתגבש הנאציזם, מנתה קבוצת־טרור לאומנית אופיינית כמה עשרות, או לכל היותר כמה מאות, חברים.

איך זה קרה שהמנגנון העצום של השילטון — על רבבות שוטריו ומאה אלף חייליו המאומנים להפליא — לא הצליח לשים קץ להשתוללות זו?

גם לתעלומה זו יש הסבר. פעל כאן צירוף גורמים.

בתי־המישפט היו מיבצר הימין, והם התייחסו לפושעים הנאציים בסלחנות סמוייה, ולעיתים גם גלוייה. קורבנות הנאצים, שהעזו להתגונן, נשלחו למאסר לשנים ארוכות. הנאצים עצמם, מפוצצי־האסיפות ויוזמי־המהומות, זכו בעונשים קלילים.

כל זה בזמן ש„מפלגות הפועלים" שלטו בגרמניה.

השוטרים היו משוכנעים ש„צריכים להרביץ לקומוניסטים המנוולים", ושמחו בסתר ליבם שמישהו עושה את המלאכה. כשנאלצו לאסור את המרביצים, הניחו להם להסתלק, או ליהנות מנסיבות מקילות בדין.

תחת מעטה ה„מוסדות הדמוקרטיים" גדלו האירגונים הקטנטנים, התלכדו תחת ידו של היטלר, הפכו בסוף לצבא פרטי עצום. בשלב הסופי הפכו את המדינה לגיהינום, ואת רחובותיה לזירת־קרב של מלחמת־אזרחים מתמדת, עד שהמימשל הדמוקרטי כרע והתמוטט.

פלוגת־הסער השתלטה על המדינה. התחיל „ליל הסכינים הארוכות".

■ ■ ■

מי שראה השבוע בטלוויזיה את אשר התרחש בפתח ועידת רק"ח ביפו, יכול היה לחשוב שהוא מסתכל ביומן ישן מלפני 50 שנה, המתאר את ימי־הראשית של פלוגות־הסער.

אותן השיטות. וגם אותם הפרצופים.

אל נפטור את הדברים בבת־צחוק, כפי שעשו הגרמנים ב־1920. לפנינו סימפטום של מחלה. כדאי

פלוגת־הסער בכרזה של גבלס

לשים אותו מתחת למיקרוסקופ, כדי להבין את המתרחש — ואת הצפוי.

ביפו התכנסה הוועידה הארצית של מיפלגה ישראלית חוקית, המיוצגת בכנסת. זוהי מיפלגה השנואה על רבים, ועמדותיה מעוררות התנגדות קיצונית אצל הרוב הגדול של אזרחי ישראל. אולם היא חלק ממיגוון הכוחות הלגיטימיים, הפועלים בדמוקרטיה הישראלית.

כמה אירגוני־טרור קטנים הכריזו מראש, בביטחון־עצמי שחצני, שהם „לא יתנו לוועידה להתקיים".

לאירגונים אלה יש כמה תכונות משותפות:

הם מורכבים במידה רבה מטיפוסים מופרעים, שבאו לארץ בשנים האחרונות.

הם משתמשים בסלאנג הפאשיסטי השיגרתי והאופייני: „דיכוי בוגדים", „האוייב הפנימי", וכו' וכו'.

הם מטיפים בגלוי לאלימות, מתאמנים בנשק קר וחם, מפיצים הודעות־איום חתומות, וכבר ביצעו פעולות־טרור אחדות.

תנועת־הנוער של מיפלגת־הימין המימסדית — בית"ר — הרגישה בהתחרות, והתחילה להתחרות בקבוצות אלה. (גם זוהי תופעה הזכורה היטב מגרמניה. הימין הקלאסי נגרר אחרי היטלר, עד שהיטלר הגיע לשילטון ושם את כל מנהיגיו במחנות־ריכוז.)

מה עשו השילטונות הדמוקרטיים נגד תופעה זו?

שום דבר לא.

מה עשו בתי־המישפט כאשר הטרוריסטים הצעירים הובאו לדין, על־ידי המישטרה הבלתי־מתלהבת?

בתי־המישפט אמרו „טפו, טפו!" ופיטרו את אנשי־הטרור בעונשים סימליים.

שופט קבע שהוא מבין לרוחם של צעירים השוברים מישרד קומוניסטי, ושופט אחר קבע שיש נסיבות מקילות לאדם המתנקש בחייו של חבר־כנסת קומוניסט.

כאשר התכנסה הוועידה של רק"ח ביום הרביעי בערב, ידעו השילטונות שאירגוני־הטרור איימו לפוצצה, ואף נקטו אמצעים לביצוע האיום. אין ספק שבכל האירגונים האלה שורצים מודיעים מישטרתיים.

למרות זאת נתנה המישטרה לאירגון אחר רשיון להפגנה בפני הוועידה!

בהתקרב שעת־האפס, לא נכח במקום כוח מישטרתי רציני. הבריונים, חברי כל האירגונים האלימים של הימין, הפציצו את הבניין באבנים ובבקבוקים, הרסו את החזית, ניפצו את השמשות.

אנשי האירגונים באו מצויידים באלות ובשרשרות־ברזל. מול התייצבו צעירי רק"ח, שהתכוננו לפורענות, כשגם בידיהם אלות.

במקום היה מתפתח קרב־רחוב עקוב מדם, בנוסח גרמניה 1920, לולא הופיעה סוף־סוף המישטרה.

מוזמני הוועידה, שרצו להיכנס לבניין בכניסה הראשית, נעצרו על־ידי קצין־מישטרה בכיר שאמר: „איני יכול לערוב לחייך!" המוזמנים נאלצו להיכנס בדלת אחורית אל האולם.

■ ■ ■

אין ספק שלפנינו, כאן, סימפטומים ראשונים של מחלה לאומית.

אין ספק גם שחיידקי המחלה הזאת לא צמחו בארץ, אלא באו מן החוץ.

הליגה להגנה יהודית היא אירגון טרוריסטי, שצמח במציאות העכורה של מילחמת־האזרחים המתמדת הנטושה בארצות־הברית בין אירגוני־פשע ממלכתיים, פוליטיים וסתם קרימינליים.

הוא הובא לארץ כסחורת־ייבוא, בידי מופרעים שנמלטו מאמריקה, והמבקשים לעשות קאריירה חדשה כאן. הצטרפו אליהם צעירים שבאו מברית־המועצות, שנדבקו כנראה מן הטרוריזם של המישטר הסובייטי, ושרוחם נתבלבלה במצאם את עצמם לפתע, לראשונה בחייהם, באווירת החרות של חברה דמוקראטית.

האירגונים האחרים מחקים את הייבוא הזה, כשחבריהם מחפשים פורקן ציבורי למופרעות פרטית.

קל לעמוד על הזרות של התופעה הזאת כרגע, אם נזכור שאפילו בימי החרדה הנוראה ערב מילחמת ששת־הימים, ובימי שיכרון־הניצחון לאחריה, לא ידענו תופעות מסוג זה.

רק"ח, שהתנגדה למילחמה, היתה אז שנואה אף יותר מהיום — ובכל זאת לא עלה על דעת איש לפתוח במסע־טרור נגדה.

■ ■ ■

השאלה איננה: מי אוהב את רק"ח? השאלה היא: מי אוהב את הדמוקרטיה הישראלית?

אין צורך לדאוג לרק"ח. להיפך, הטרור בשעריה, לעיני 16 המישלחות הזרות, רק יגביר את יוקרתה במחנה הקומוניסטי העולמי, יחזק את כוחה ומעמדה.

אבל צריכים לדאוג למישטר הדמוקרטי — לחרות האדם, לחופש הדיבור.

אם מותר היה לפגוע בוועידה של רק"ח, תהיה צפוייה מחר סכנה לכל ועידה פוליטית.

אם מותר להתנקש בחייו של וילנר, צפוייה סכנה לחיין של כל איש־ציבור.

אין מחלה מדבקת יותר, ממחלת האלימות הפוליטית.

מול הטרור של הימין, יקומו אירגוני־הגנה אלימים של מחנה השלום והדמוקרטיה. מישחקי־המולוטוב בין הליגה והפנתרים בירושלים יהפכו לתופעה כללית.

מחנה אירגוני־הטרור הוא עדיין קיקיוני ועלוב, ואולי אפילו מגוחך. אולם תא אחד של סרטן מוכרח להחריד את הגוף כולו. ורק חרדה זו מבטיחה ריפוי בעוד מועד.

לפנינו תופעה פאשיסטית, פשוטו כמשמעו. ניאו־נאציזם יהודי. צלב־הקרס מוסתר מאחורי מגן־דויד.

מבהילה ביותר תגובת המימסד. ויימאר הישראלית מגיבה כמו ויימאר הגרמנית. העיתונות לא הגיבה. הטלוויזיה דיווחה באהדה. הכנסת לא נזדעקה. הרי פוגעים רק בקומוניסטים השנואים.

זוהי הדרך לאבדון. כל מנהיגי ויימאר — קומוניסטים ואנטי־קומוניסטים — נרצחו בעינויים במחנות־הריכוז של פלוגות־הסער.

אל נחכה לרגע האחרון, כדי להשמיע את קריאת־הקרב: נון פאסאראן! הפאשיזם לא יעבור כאן!

מאת אורי אבנרי

מה ההבדל המוסרי שבין טבח בנוסעים בנמל תעופה

לבין הפצצות כפריים שלווים מהאוויר?

סליחה, טעות בהפצצה

אש כמה מתושבי העיירה חצבייה שבלבנון, מנסים לכבות את האש שאחזה באחד מבתי הכפר, כתוצאה מההפצצה האווירית הממושכת שנערכה עליו בשבוע שעבר ע״י מטוסי חיל־האוויר.

ג'ים גלים, במשך שלוש שעות רצופות, הגיחו מטוסי חיל־האוויר הישראלי ביום הרביעי בשבוע שעבר, הפציצו בפצצות מרסקות ומבעירות את הכפר הלבנוני הגדול חצבייה, כ־12 קילומטר מ־המורד הצפוני של החרמון.

דיווחים מלבנון סיפרו כי כחמישים מטוסי סקייהוק ישראליים, ב־40 גיחות רצופות, ביצעו את ההפצצה. „המטוסים הפציצו ללא אבחנה,״ סיפר אחד הפצועים, „רחוב שלם נהרס כליל. שעתיים אי־אפשר היה לראות שום דבר בגלל האבק והעשן. הכל היה אבק ודם. כל הזמן התפוצצויות. מדוע הם עשו זאת?״

דיווח כתב סוכנות הידיעות יונייטד־פרס מחצבייה: „העיירה נפגעה קשות. ראיתי כפריים מחפשים את בני משפחותיהם בין החורבות ומתחת להריסות. אשה היסטרית רצה ברחובות, הטיחה ראשה בקירות ההרוסים וזעקה ללא הרף: „האם הישראלים הם חסרי־לב?״

לא רק הכפר חצבייה נפגע. נפגע גם בסיס הפידאיון שלידו. שם נהרגו, כהודאת ארגוני החבלה, כ־30 פידאין. אבל מלבדם נהרגו עוד כ־20 אזרחים שלווים בעיירת וכ־60 נוספים נפצעו פצעים קשים.

היתה זו תפנית קיצונית בשיטת התגובה של צה״ל. מאז פעולות התגמול של שנות החמישים, אימץ צה״ל כמדיניות את הכלל של אי פגיעה באזרחים בעת פעולות תגובה על מעשיהם של צבאות אוייב או ארגוני החבלה.

פעולות רבות תוכננו בצורה שנועדה להקפיד על כלל זה. חיילי צה״ל רבים שילמו בחייהם כדי לשמור עליו.

יש תקלות גם בהקפדה על מדיניות זו. במיוחד הן מתרחשות כאשר מדובר בפעולות אוויריות. טעות בזיהוי מטרות, כמו אלה שאירעו בעת מלחמת ההתשה בעת הפצצת אבו־זעבל במצריים, או פגיעה בבית־ספר, נחשבות כ„תאונות עבודה״ מצערות המחוייבות בתנאי מלחמה.

לכן נראתה ההפצצה על חצבייה כיוצאת־דופן. לא היה זה רק בגלל החריגה מהמדיניות והשיטה, אלא גם בשל העובדה שרק ימים מספר קודם להפצצה, התפרסמה חצבייה כעיירה הלבנונית שתושביה התנגשו ישירות עם הפידאיון, תבעו מהם לפנות את שטחי העיירה.

אבל בשטף המאורעות של השבוע שעבר, ובגלל הרקע המיוחד שלהם, נשארו תושבי ישראל קהים למשמעות החמורה של הפצצת חצבייה.

באותו יום בו נערכה ההפצצה, נתפסו חמישה קצינים גבוהים של המטכ״ל הסורי על אדמת לבנון, ונלקחו כשבויים לישראל. התפיסה הסנסציונית, שהולידה מחדש תקווה לשחרור הטייסים הכלואים מזה שנתיים ויותר בסוריה ובמצרים, האפילה על הידיעות בדבר ההפצצה.

הנסיון להחיל על הפצצת חצבייה את הטענה כי „בכל פעולה צבאית אין להימנע גם מפגיעה באזרחים הנקלעים למקום הקרב,״ אינו תופס לגבי חצבייה. כאן אין מדובר באזרחים שנקלעו לתוך מחנה חבלנים שהופצץ, או בכפר שחבלנים התאכסנו בין בתי תושביו. הפצצת חצבייה, כפי שתוארה על־ידי העיתונאים־הזרים שחשו למקום, היתה בפירוש הפצצה של מטרה אזרחית, שנועדה לזרוע בה מוות והרס.

אם לא נסערו הרוחות בישראל מייד אחרי ההפצצה, היה זה בגלל קהות החושים שהסתייעה בדיווח עתונאי כאילו כל המהומה אינה אלא מסע תעמולה של ממשלת לבנון „המנסה לגייס את דעת־הקהל בעולם נגד ישראל.״ ייתכן שכך היתה ההפצצה ממשיכה להצטייר בעיני אזרחי ישראל, לולא אירע מה שאירע ב־השבוע.

יתכן שכך היתה התמונה ממשיכה להצטייר בעיני אזרחי ישראל, לולא גילה השבוע ממלא מקום ראש הממשלה, יגאל אלון, כבדרך אגב, בשעת אזכרה ליצחק טבנקין בעין־חרוד, כי הפצצת חצבייה, שהיא מרכז רוחני של הדרוזים בלבנון, נגרמה בשל טעות טכנית. מטוסי חיל־האויר, שנשלחו לפגוע במטרות בתוך הכפר, פשוט החטיאו את המטרות.

הסערה שעורר גילויו של אלון, אשר הוגדר על ידי יריביו כמישגה פוליטי, איימה השבוע להפוך לפרשה חדשה. הוויכוח הפומבי היה נטוש על כך אם צריכה ישראל להודות במישגים שעושים חייליה ואם האיש שצריך לבשר זאת לעולם הוא שר החינוך והתרבות.

אבל אם היתה טעות בהודעתו והתנצלותו של אלון, היא היתה בצורה בה נעשתה. הבעת צער על מישגה שגרם למותם של עשרות קרבנות חפים מפשע ושפגם שוב בתדמיתה של ישראל בעולם, אינה צריכה להיעשות באקראי ובדרך אגב. חובתה של הממשלה היה לפרסם מיד, כשהתגלתה הטעות, הודעה מוסמכת מלווה בהתנצלות.

העובדה כי פרשה מזעזעת זו, העלולה לפגוע בטוהר הנשק הישראלי, מתגלה לציבור כבדרך אגב, בשעת אזכרה בקיבוץ, היא החמורה מכל. שכן היא עלולה לפגוע שוב באמינות הודעות הממשלה וצה״ל. אם הממשלה מסתירה מהעם מידע חיוני מעין זה, סימן שיש לה סיבות לעשות זאת.

קהות חושים

העובדה שההפצצה נערכה 3 שבועות בלבד אחרי הטבח שערכו שלושת היפאנים בנמל התעופה בלוד, בשליחות החזית העממית לשחרור פלסטין, התקבלה אצל רבים, כמעשה־נקם ותגמול, פשוטו כמשמעו, על מה שאירע בלוד. בנוסח: הם הרגו 28 איש בלוד, אנחנו הורגים 48 איש בחצבייה.

רבים מאזרחי ישראל, הניזונים רק מאמצעי התיקשורת הממוסדים, התקשו לעכל מה גרם להתרגשות בעולם ולתגובה נזעמת על ההפצצה, שהולידה את כינוס מועצת הבטחון. את התחושה של האזרח הישראלי הממוצע היטיב להמחיש הקאריקטוריסט קריאל („דוש״) גרדוש, שצייר במעריב, את הישראלי הקטן יושב ועושה חשבון, כשהוא מייחס את הפצצת חצבייה לפגיעה באוטובוס בחרמון, תובע פעולת־נקם דומה לסגירת החשבון גם על ליל הטבח בלוד.

איש מעתונאי ישראל, הנזעקים ומרעישים עולמות על כל מעשה עוול קטן, לא העז להעלות בעתונו את השאלה: איזה הבדל מוסרי יש בין יריות בנוסעים חפים מפשע בנמל־התעופה בלוד, לבין הפצצת אזרחים חפים מפשע בלבנון?

העובדה שכאן ביצעו את הפשע שלושה יפאנים לבושים אזרחית, ושם בוצעה ההפצצה ממטוסים צבאיים, אינה משנה עדיין באופן מהותי את המשקל המוסרי של קטילת אזרחים חפים מפשע.

בסדר, אבל מה עם התיק ההוא?!...

קאריקטורה של דוש ב„מעריב״

במדינה

העם

הקשר הישראלי

במונטריאול שבקנדה נכנס פושע מטורף לחנות מעדנים, ציווה על ארבעה מעובדי החנות להכנס למקרר המצרכים הגדול שבחנות, וכשעשו כמיצוותו תחת איומי אקדח, ירה בהם והרג את כולם. אחד מהארבעה התגלה כישראלי לשעבר, קצין בחטיבת גבעתי במלחמת העצמאות, שהתכונן לשוב לישראל.

בדר א־סלאם בירת טאנזאניה, נכנסה מכונית פרטית נושאת לוחית זיהוי זרה, לאזור בטחון סגור בפרברי הבירה. חיילים חמושים ציוו על נוסעי המכונית לעצור. אלה לא הבינו כנראה מה רוצים מהם, המשיכו לנסוע. כאשר חסמו את דרכם הם יצאו מתוך המכונית. השומרים במקום טענו כי נראה היה להם שנוסעי המכונית רוצים לברוח. הם ירו בהם והרגום. רק אחר־כך הסתבר שהיו אלה שני צעירים ישראליים, הלל בן־חיים ואיתן דסקל חברי קיבוץ בית־אורן, שיצאו למסע טיולים באפריקה, נקלעו בטעות לאזור הבטחון הסגור בטאנזאניה ושילמו על כך בחייהם.

בהמבורג שבגרמניה נחת השבוע מטוס בריטי שהיה בדרכו משבדיה לבריטניה. נחיתת חירום נעשתה כדי לאשפז את אחד הנוסעים, שניסה להתאבד בתא הנוחיות שבמטוס בעת הטיסה. האיש, שניסה לחתוך את אמות ידיו וגרונו, התגלה כדוד ריגג, אזרח ישראלי, עולה חדש מרוסיה שיצא לשבדיה כדי לפרסם שם את כתביו, הוחזר משטוקהולם ללונדון משום שלא היתה לו אשרה.

יותר מדי מתים. היו אלה ידיעות שוליות. בידיעות הראשיות שהעסיקו השבוע את העולם, תפסה ישראל את מקום הכבוד הקבוע שלה כדבר מובן מאליו.

אילו היה יצור מהמאדים מגיע השבוע אל כדור הארץ, וקורא את העתונות הבינלאומית, היה מגיע ללא ספק למסקנה מהירה כי ישראל אינה אלא מעצמת־על, בעלת מאות מיליוני תושבים; שזרועותיה פרושות על פני העולם כולו.

יותר מדי ישראלים מתו השבוע ברחבי העולם ויותר מדי לא ישראליים מתו השבוע מידי ישראליים (ראה מסגרת), כדי לשכנע אנשים תמימים שלא קיים משהו בדומה ל„קשר הישראלי.״

הממשלה

על דאטפת אטפוך

אפילו מנהיג האופוזיציה הימנית, מנחם בגין, שאינו נמנה על מעריצין המושבעים של שר־החוץ אבא אבן, נחלץ השבוע לעזרתו של השר. במאבקו נגד השגריר הישראלי בוושינגטון, יצחק רבין, שלא רק שאינו מדווח על מעשיו לשר שלו, אלא שבעת ביקוריו בארץ אינו מוצא לנכון אפילו לשוחח עימו שיחת נימוסין, נעזר אבן בבגין.

„זה אינו ממלכתי,״ טען בגין. אבל שתי שורות שהתפרסמו השבוע בפזמון מחורז הזכירו לאבן נשכחות.

בפזמון שהתפרסם במעריב תחת הכותרת מי מחכה לרבין, נאמר, בין השאר: „ואם הוא (רבין) מדווח לראש־הממשלה ולא דווקא לאבן זה כבר / יפשפש שר־החוץ בעברו השגרירי ויגלה כי עשה אותו דבר...״

הרמז כוון לתקופת כהונתו של אבן כשגריר ישראל בוושינגטון. באמצע שנות החמישים, בשיא פעולות התגמול הישראליות, היה אבן נוהג לעקוף את השר הממונה עליו, משה שרת, ולדווח ישירות לראש־הממשלה, דוד בן־גוריון.

האיש שהזכיר לאבן את הנשכחות בחרוזים צריך היה לדעת זאת. היה זה יעקב שרת, בנו של משה שרת שנפטר לפני עשר שנים.

הכל התכוננו לדראמה הגדולה - אך ברגע האחרון היא הפכה לקומדיה מגוחכת

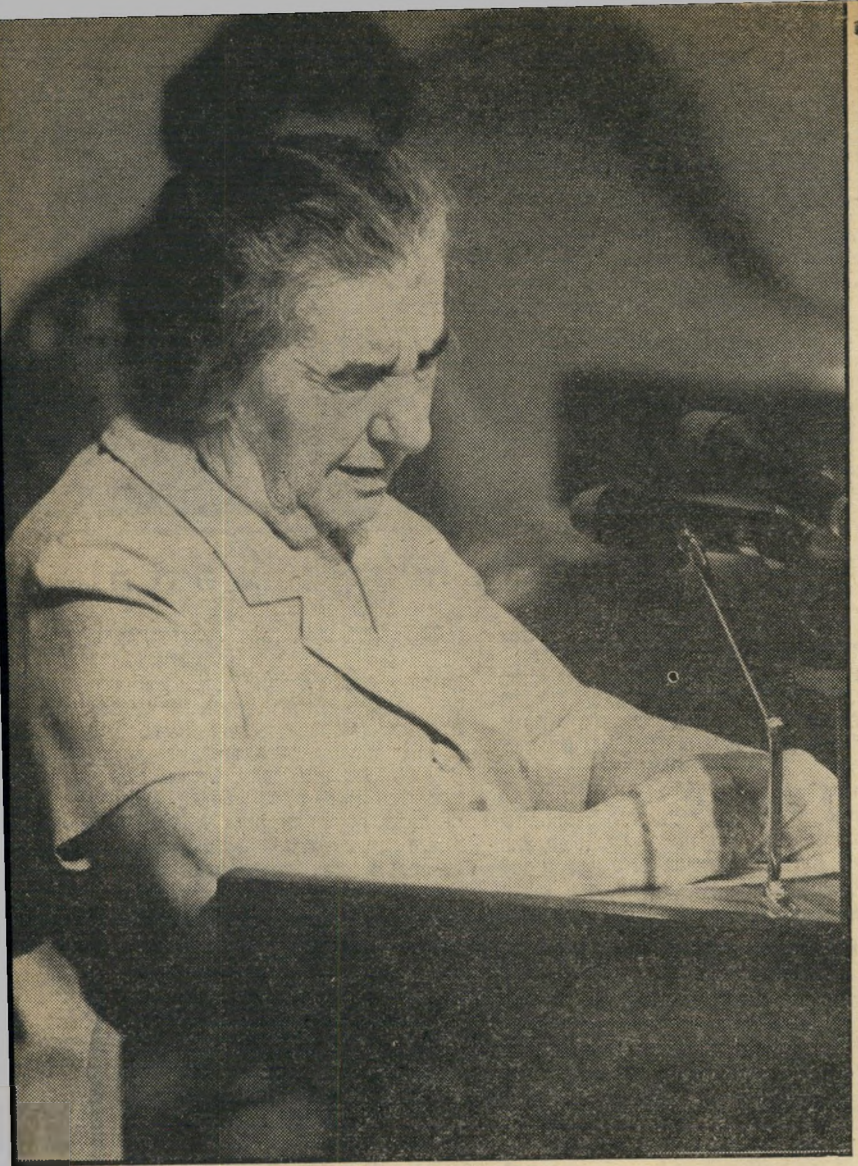

הגננת רוגזת: גולדה מאיר משיבה להאוזנר מעל הדוכן

מיבצע "אחיזת עיניים"

בדיחה יהודית ישנה ריחפה השבוע בחלל הכנסת, הוזכרה עשרות פעמים בשיחות במיזנון.

היה זה הסיפור על היהודי שנאלץ, מחמת רעב, לקבל עבודה בקירקס. התפקיד היה לעלות על מיגדל גבוה, ולקפוץ מעליו לתוך גיגית קטנה של מים. כשהגיע הרגע הגדול, וצעקו ליהודי: „קפוץ! קפוץ!" השיב זה: על קפיצה אין מה לדבר. השאלה היא איך לרדת מכאן!"

כאשר עלה השחר על היום הרביעי האחרון, ה־21 ביוני, עמדו שני יהודים ויהודיה אחת על מיגדלים גבוהים — כל אחד על מיגדל משלו. איש מהם לא חלם על קפיצה. הם חיפשו באופן נואש דרך לרדת, מבלי לשבור את העצמות.

השלושה: ל"ע, מפ"ם וגולדה מאיר.

הצעת מיני

על המיגדל הגבוה ביותר עמד ועד הגוף המצומק של ל"ע.

הדרך שבה הגיעה המיפלגה לראש המיגדל דמתה מאוד לדרכו של היהודי שבסיפור. היא היתה רעבה לפופולריות.

בבחירות האחרונות קיבלו הל"ע 43,933 קולות, שהיוו כ־3.2% מכל הקולות הכשרים. מאז, במשך שנתיים ומעלה, כימעט נשכחו הל"ע. הם לא נקטו שום יוזמה שהיא. היה חשש שהאחוז יירד עוד יותר — והמזימות להעלות את אחוז־החסימה ל־2.5% או ל־3% סיכנו את קיום מיפלגתם.

מאז קום המדינה, מילבד תקופה קצרה אחת, תפסו הל"ע (בגילגולים השונים) עמדה נוחה מאין כמוה. בעוד שנודעו בציבור כמיפלגה סימפאטית, אחראית, מתקדמת, הדוגלת בכל הדברים הטובים, הם היו סמוכים על צלחת השילטון, קיבלו חלק מוגדל מן השלל, ועזרו למיפלגת־השילטון לקיים בארץ מישטר המנוגד להשקפתם.

לא היתה שום סיבה הגיונית לוותר על עמדה מצויינת זו. איש לא חלם על כך. הדבר קרה לגמרי במיקרה.

היה זה בשיא פרשת ה„ממזרים". הל"ע, שהצביעו זה עתה נגד הצעת־חוק של אורי אבנרי להנהגת נשואין אזרחיים לכל, נוכחו לדעת שפרשת „האח והאחות" מעוררת התרגשות. הם החליטו לנצלה לצורך טכסיס תמים, שישפר במיקצת את תדמית המיפלגה לקראת הבחירות. כך נולדה הצעת־החוק של פינחס רוזן, שהוגשה בשם גדעון האוזנר.

היא סיפקה פיתרון מיני־מיני־מזי ליהודים שאינם יכולים להתחתן בארץ, במיסגרת ההלכה. היא לא סיפקה פיתרון לזוגות מעורבים, ולא שיחררה משילטון הרבנים את כל היהודים שהרבנים מוכנים להשיאם כדין. אך הקהל הרחב לא הבחין בדקויות אלה, וחשב בתום שאכן הנה הציעו הל"ע סוף־סוף להנהיג בארץ „נשואין אזרחיים".

פירסומת באקשיש חינם

היה ברור לל"ע שהצעה כזאת נוגדת את הסטאטוס־קוו ואת ההסכם הקואליציוני. אבל בזמן האחרון היו הרבה חריגות מצד הצעירים המשתוללים של המפד"ל, שהצביעו נגד הצעות הממשלה בכנסת, ולא עלה על דעת ל"ע שהצעתם התמימה תגרום למשבר כלשהו.

הצעת־חוק פרטית, המוגשת בשם חבר־כנסת, עוברת כמה גילגולים:

כאשר היא מוגשת, היא „מונחת על שולחן הכנסת" — כלומר, מזכירות הכנסת משכפלת את ההצעה על נייר כחול, מחלחת אותה לח"כים, ומזכיר־הכנסת מודיע על כך מעל דוכנו, למען הפרוטוקול. אחרי תאריך זה, יש לממשלה שהות של חודשיים כדי להחליט אם להסכים להעברתה לוועדה, או להסירה מסדר־היום. בתום החודשיים, יכול הח"כ לעלות על הדוכן ולנמק את הצעתו במשך 10 דקות.

אולם אין הוא חייב לעשות זאת. יש הצעות המונחות על שולחן הכנסת במשך ארבע שנים, ואינם מגיעים לדיון מעולם, מפני שלבעליה אין חשק להעלותה, או מפני שלסיעתו לא נשארה אפשרות, לפי המפתח הסיעתי, להעלות הצעה*.

כאשר הח"כ מעלה את ההצעה, משיב נציג הממשלה. אם הוא מסכים להעבירה לוועדה, עוברת ההצעה ל„דיון טרומי" לאחת הוועדות, כדי שזו תכין אותה לקריאה ראשונה — ומאותו רגע נמשך הטיפול בה כמו בהצעת־חוק ממשלתית. אם מבקשת הממשלה להסירה, היא יורדת בהצבעה אוטומטית של הרוב.

כאשר הגישו ל"ע את הצעתם, היו כל האפשרויות האלה פתוחות בפניה. ההגשה לא חייבה אותם לשום דבר. הם קיבלו פירסום אדיר, באמצעות כל אמצעי־התיקשורת, הנוטים חסד למיפלגה המימסדית הטובה. האוזנר וחבריו רואייני השכם והערב. אחרי שנתיים של קיום בצל, יצאו לפתע לאור השמש.

אבל לא היה להם כל צורך להעלות את ההצעה בפועל. הם יכלו לקבל את כל הפירסומת חינם, מבלי לעשות דבר נוסף.

ואז קרה להם דבר ניבזי ביותר.

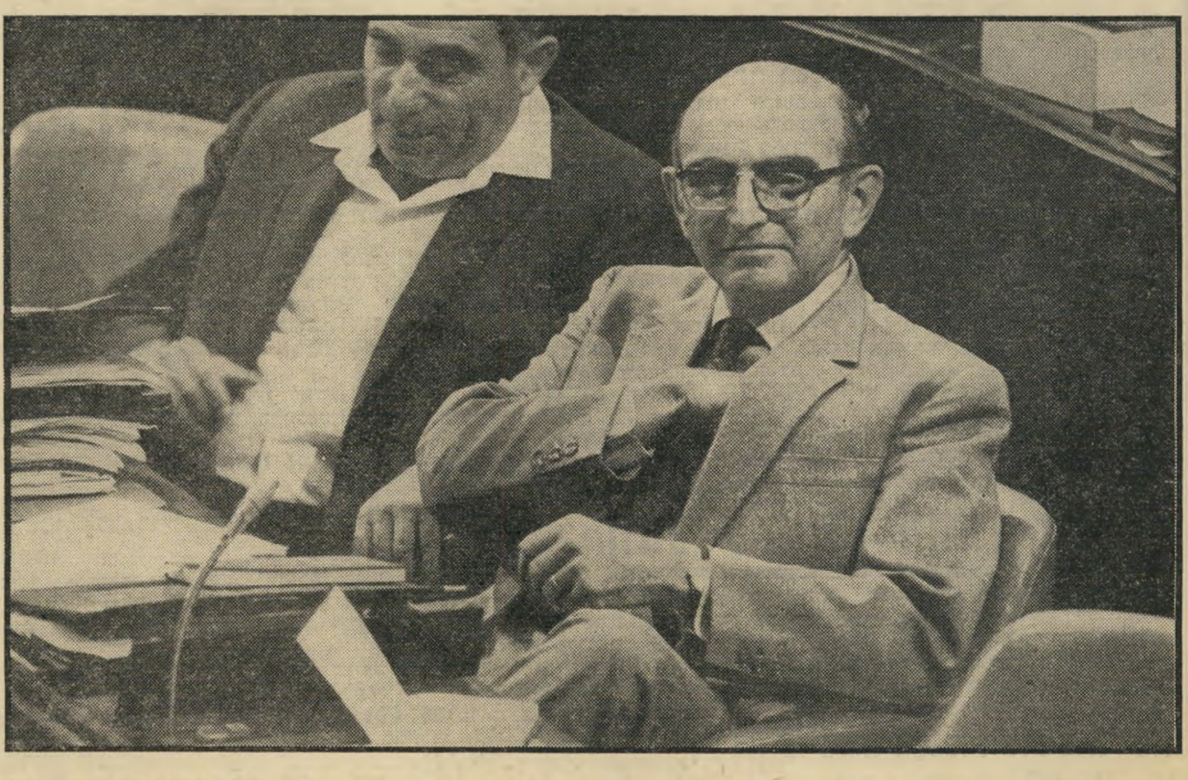

„זה בכיס!" - גדעון האוזנר במליאה אחרי ההסכם על התחבולה (לידו יהודה שערי)

---

* מיספר ההצעות של כל סיעה מוגבל מאז ראשית 1966, כאשר תוקנו התקנות והונהגה חלוקה סיעתית, כדי להגביל את יוזמתו של אורי אבנרי.

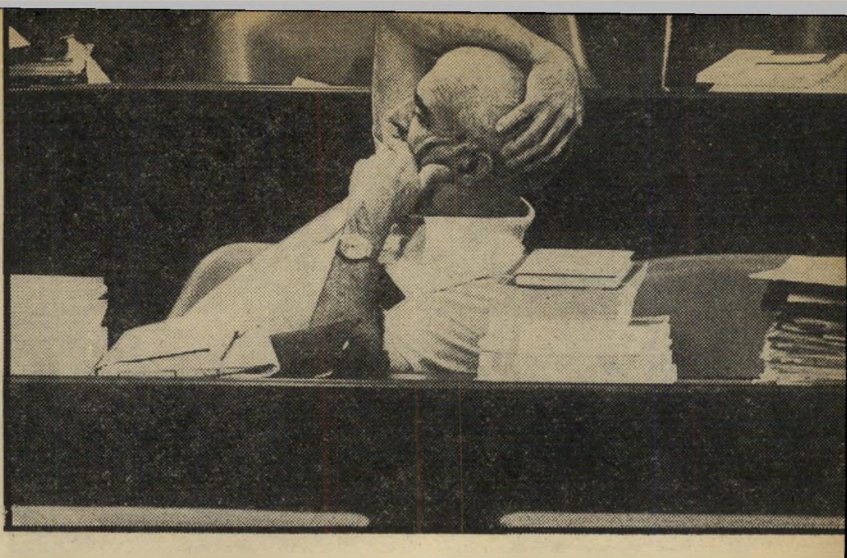 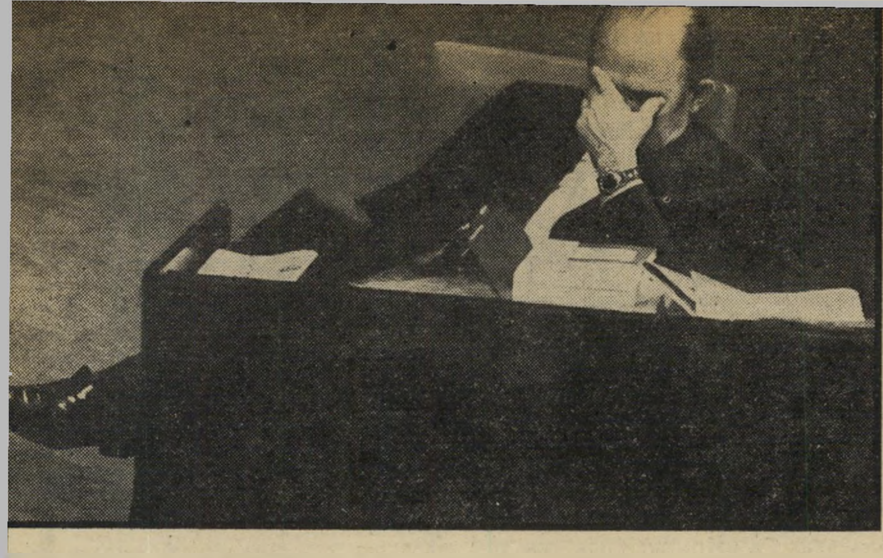

זה היה צריך להיות הדיון הדראמתי ביותר של השנה: יצחק בן־אהרון משתעמם, ויקטור

מישהו חתך להם את דרך הנסי־גה השקטה.

הרעיון חסר־התקדים עלה במוחם של אורי אבנרי ואמנון זיכרוני. הם עשו מעשה שאין לו אח ורע בתולדות הכנסת מיומה הראשון.

ימים מעטים אחרי שהוגשה הצעת־ה־חוק של האוזנר, ברעש עצום של פיר־סומת, הוגשה אותה הצעת־חוק עצמה ב־שם אורי אבנרי. זיכרוני פשוט העתיק את ההצעה של האוזנר, מבלי לשנות בה אף את השם או את סימני־הפיסוק, כדי למנוע כל תירוץ בעתיד.

את עיתון אחד לא דיווח על כך, מפני שהעיתונאים לא הבינו שכאן הונחה פיצצת־שעון. מאז היתה מונחת מתחת לכיסא הל"ע, שהתחיל לפתע להיות בלתי־נוח מאוד.

הל"ע הבינו מייד את הכוונה. לולא העלה האוזנר את הצעתו בתום החוד־שיים, יכול היה אבנרי להעלות את אותה ההצעה עצמה — ואז היו הל"ע צריכים לבחור בין שתי אפשרויות עגומות: ל־הצביע נגד ההצעה של עצמם, ולהוכיח שהצעתם לא היתה רצינית מלכתחילה, או להצביע בעדה, ולהסתכסך עם שותפיהם בקואליציה. הימנעות מהצבעה היתה גו־רמת לשתי התוצאות גם יחד.

מאותו רגע, מבלי שהעיתונות או הציבור ירגישו בכך, הלך והס־תבך מצבם של הל"ע.

תרמו לכך הניגודים הפנימיים בתוך ל"ע. ההצעה המקורית נרשמה על שמו של האוזנר, שאינו שייך למנגנון ל"ע, ואינו צריך לדאוג לעתיד קיבוציה ומיפעליה הכלכליים המסועפים. לעומת זאת היה האוזנר, כמו כל עסקן מיפלגתי נורמלי, רוצה להיות שר.

משה קול, לעומת זאת, הוא איש העו־בד הציוני (התנועה הקיבוצית השלטת במנגנון המיפלגה) ושר בממשלה. משבר ממשלתי היה לא רק שם קץ לכהונתו בממשלה, אלא גם לעתידו הפוליטי בכ־לל. כי משה קול ויתר על מקומו בכנסת כאשר נכנס לממשלה, כדי לפנות מקום לח"כ נוסף של ל"ע (נסים אליעד, שעמד במקום החמישי ברשימה).

אילו סולק קול מן הממשלה, היה

„איך הפכו הליברלים העצמאיים ומפ"ם מאריות לחתולי בית..."

להלן נאומו של אורי אבנרי, להנמקת הצעת־החוק הפרטית שלו:

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה.

(רעש באולם, חברי־כנסת יוצאים מן האולם).

זהו, חברי סיעת ל"ע בורחים מהאולם, כאשר מעלים הצעה הזהה להצעתם.

איך הפכו מאריות לחתולי־בית!

היו"ר ישראל ישעיהו: אני מבקש לא להשתמש בכנסת בכינויים זואולוגיים.

אורי אבנרי: זהו „גילוי אריות."

הצעה זו, שאני מביא בפניכם, שונה מכל הצעות־החוק שהגשנו אי־פעם לכנסת.

היא חוזרת מילולית על הצעת החוק של חבר־הכנסת גדעון האוזנר, מבלי לשנות בה אף נקודה ופסיק.

הגשנו הצעה זו משלושה טעמים:

ראשית, כדי להביע הזדהותנו הגמורה עם נסיון זה לפרוץ פירצה ראשונה כוהנים וגרושות, „ממזרים" ואחרים.

הדרך הראשונה היא לגזור עליהם חיי אומללות ובדידות, לאסור עליהם להקים מישפחה, לשלול מהם זכות אזרחית והומאנית יסודית ביותר. בדרך זו דוגלת האור־תודוכסיה, וזוהי, להלכה, חוק־המדינה כיום.

זוהי חרפה למדינה ולממשלה, שבראשה עומדת מפלגת־פועלים אתאיסטית, כופרת, צינית וחסרת־בושה.

הדרך השנייה היא לבזות את חוקי המדינה על־ידי פתיחת דלת אחורית לעקי־פתם. שולחים אנשים להתחתן בקפריסין, מכריחים שופט עליון במדינה לשאת את בחירת־ליבו באמריקה, מאפשרים למאות זוגות להתחתן בדואר המכסיקאי או בטכס פרטי.

זהו ביזוי החוק, השפלה לזוגות הצעירים בפתח חייהם המשו־תפים, קריקטורה של מדינת חוק.

הדרך השלישית היא לאנוס את הרבנים לפעול בניגוד למצפונם הדתי, ובניגוד

"גילוי אריות"

בחומת הכפייה הדתית. הלוואי וסיעות נוספות היו הולכות באותה דרך, כדי להר־חיב את החזית הציבורית במערכה זו.

שנית, כדי לנמק את ההצעה הזאת על־פי תפיסתנו.

שלישית, כדי לעמוד על המישמר ולמנוע נסיגה בכל השלבים מצד סיעת ל"ע — בעבר, בהווה ובעתיד, כולל ההצבעה של היום, שלא הפתיעה אותנו.

חששנו מראש שכאשר תעמוד על הפרק הכרעה מעשית, וייתבע המחיר הכרוך בכך, יבוא לאנשי סיעת ל"ע הירהור שני. וזהו מה שקרה.

ל"ע הצביעה נגד!

כבוד היושב־ראש, אין זה סוד שאנו דוגלים בהפרדה מוחלטת בין הדת והמדי־נה — הן לטובת הדת, הן לטובת המדינה.

גם אין זה סוד שאנו דוגלים בהנהגת נישואין אזרחיים לכל אזרחי המדינה, וגם גירושין אזרחיים.

לפני כמה חודשים העלינו, לראשונה בתולדות הכנסת, את הצעת־החוק להנ־הגת נישואין וגירושין אזרחיים. הצענו, בפשטות, שכל הנישואין וכל הגירושין יהיו אזרחיים, אך שאנשים דתיים יוכלו להוסיף טכס דתי על הטכס הממלכתי.

כשעת ההצבעה על הצעה זו הצביעה סיעת ל"ע נ ג ד ה, והו־דיעה שהיא מתנגדת לנישואין אזרחיים לכל. סיעת מפ"ם, לעומת זאת, נמנעה מההצבעה.

ברור לנו שאין בכנסת הזאת רוב להנהגת ריפורמה דימוקרטית יסודית זו, שתשים קץ למישטר־האישות התיאוקרטי, אותו ירשנו מהמישטר הביזנטי, דרך המישטר העותומני והמנדאט הבריטי.

מי שרוצה בכך חייב לבחור בכנסת אחרת, וממילא גם בממ־שלה אחרת.

אולם ניתן להגשים מהפכה זו בשלבים, תוך ליכוד כוחות סביב ריפורמות קונ־קרטיות, שאינן מגיעות עדיין אל היעד המיוחל.

ריפורמה כזו היא המוצעת היום.

כאשר נודעה ברבים פרשת ה„ממזרים" — וחרפה היא שעלי להזכיר מונח נתעב זה מעל דוכן הכנסת — יזמנו את הקמתו של הוועד הציבורי למען נישואין אזרחיים, שאירגן את „יום הממזר", והפגין בשערי הכנסת תחת הסיסמה „כולנו ממזרים".

מישלחת מטעם ועד זה נפגשה אז עם נציגי הסיעות השונות בבית, והציעה את ההצעה המינימלית להנהיג נישואין אזרחיים לפסולי־חיתון, שנמנע מהם להת־חתן על־פי ההלכה. לא רק נציגי מפ"ם ול"ע הסכימו אז עם רעיון זה, אלא גם חברים מטעם מפלגת העבודה, גח"ל ואחרים.

אנו באים עכשיו לדרוש את פרעון השטר.

כבוד היושב־ראש, יש ארבע דרכים כדי לפתור את בעיית פסולי החיתון, כגון להלכה כפי ש ה ם מבינים אותה. בדרך זו דוגלת השותפות של הגברת גולדה ושות', קרטל העסקנים של המימסד החילוני והמימסד הדתי. כדי להגשים זאת, הם „מפברקים" בחירות לרבנות הראשית, בדומה למינוי כמרים בדימוקרטיות עממיות.

זוהי דרך פסולה מעיקרה. מי שמתנגד בכנות לכפייה הדתית, חייב להתנגד באותו תוקף לכפייה האנטי־דתית.

הדרך הרביעית היא לשחרר את הרבנים מן המיקרים האלה, ולשחרר את המיקרים האלה מידי הרבנים. מי שהרבנים אינם רוצים או מסוגלים להשיאם או לגרשם — ימצאו תרופה אצל רושם־הנישואין ומתיר־הנישואין החילוני הממלכתי.

זוהי ההצעה המונחת עתה בפני הכנסת

כבוד היושב־ראש, בניגוד לחבר־הכנסת האוזנר, איני חייב לשלם מס־שפתיים לאותו יצור חמקמק ומתעתע, הקרוי „סטאטוס־קוו".

ההצעה הזאת קובעת, לראשונה בתולדות ישראל, רושם־נישואין אזרחי. זהו נידבך ראשון לבניין חדש. זה תקדים לקראת הבאות.

זה מפר את הסטאטוס־קוו, בלי כל ספק. א ז מ ה ?

סטאטוס־קוו זה כבר מת מאה מיתות משונות. הוא נקבר בכנסת הזאת, כאשר הליכוד הלאומי, זכרונו לא לברכה, מגח"ל ועד מפ"ם ול"ע, כפה על חוק־השבות ומירשם התושבים את ההגדרה האורתודוכסית של „מיהו יהודי".

האם תחייו היום את הפגר הזה, כדי להשליכו על דרך הקידמה והצדק?

גם ההסכם הקואליציוני אינו מעניינגו. אין לו שום מעמד חוקי. כשראש־הממ־שלה רוצה להפר אותו, היא עושה זאת בלי היסוס, ובלי לומר סליחה. נוח לה, יש הסכם קואליציוני מחייב; לא נוח לה — יוק.

נדמה שהיא אומרת, בעיקבות לואי ה־14: „ההסכם הקוא־ליציוני — זה אני".

אבסורד הוא לנפנף באוסף זה של מליצות חסודות, כדי לשלול את זכויות־היסוד מאנשים נרדפים, כדי לדון אנשים להשפלה של „ממזרות", כדי לכפות את חשכת ימי־הביניים על השליש השלישי של המאה העשרים.

הבכי של ילד אחד

זהו העוקץ, בסופו של דבר.

מדוע רוגשת ארץ? מדוע היו אתמול סצינות של התלהבות המונית והתקר־ממות המונית בקיבוצים של המערך? מדוע התפללו — ממש התפללו — אתמול מאות אלפי אזרחים שהפעם — לפחות הפעם הזאת! — לא ייכנעו הל"ע?

מפני שאין כאן שאלה מופשטת, שאלה תיאורטית, שאלה עקרונית בלבד. פה מדובר בגורלות של בני־אדם.

דוסטוייבסקי אמר שאין אידיאל בעולם, השווה את הבכי של ילד אחד. וכאן מדובר על גורלן של מאות משפחות שלא קמו, זוגות

(המשך בעמוד 34)

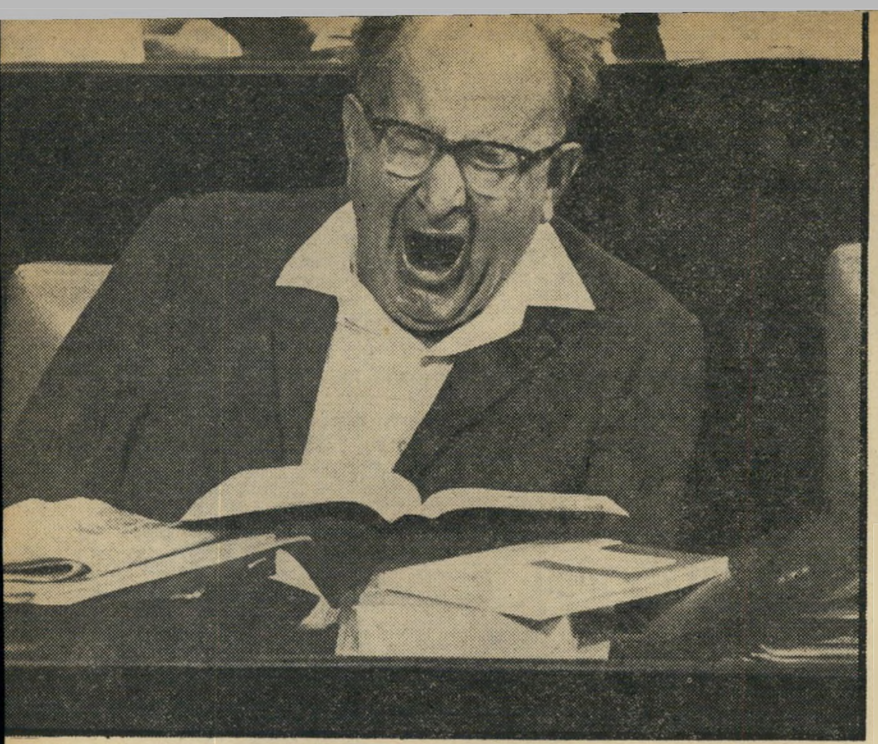

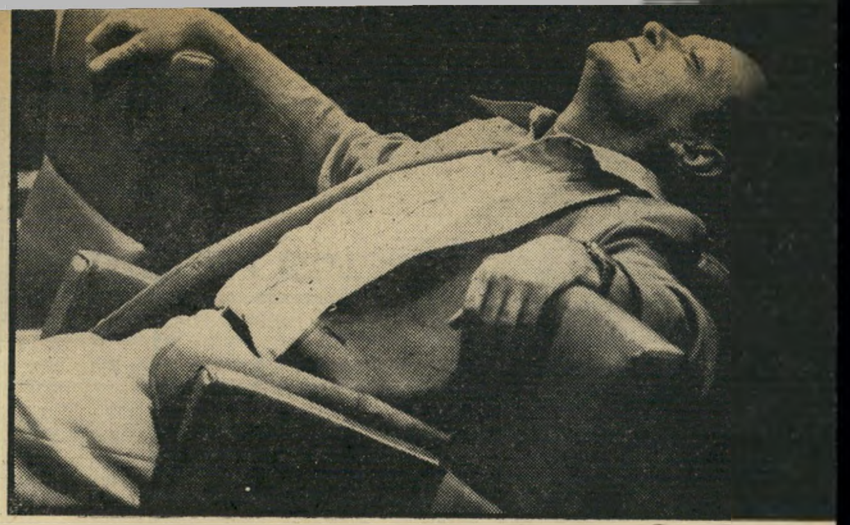

שם־טוב עייף, יגאל אלון נח וחיים גבתי מפהק

נעלם בכלל מן המפה הפוליטית — וגדעון האוזנר, ראש הסיעה בכ־נסת, היה הופך לאיש הבכיר בי־מיפלגה.

זה לא הפריע להאוזנר כלל. להיפך, עם התפטרותו של יעקוב שימשון שפי־רא, ואי־מילוי מקומו, קרצה להאוזנר הז־דמנות של זהב: להתמנות אחרי שוך המשבר, או אחרי הבחירות, לשר־המיש־פטים, אחרי ירידתו של קול מן הבמה.

כך, כימעט במיקרה, יכול היה האוזנר להגיע למקום הניכסף. מזל דומה היה לו כבר בעבר. כאשר מונה חיים כהן, היועץ המישפטי דאז, לשופט בית־המישפט ה־עליון, היה שר־המישפטים פינחס רוזן. הוא בחר לתפקיד היועץ המישפטי הבא את עסקן מיפלגתו, האוזנר, שעסק עד אז בעיקר בעיסקי־מישפט אזרחיים וכל־כליים.

כעבור זמן קצר קרה להאוזנר מיקרה של מזל חד־פעמי. נתפס אדולף אייכמן, וגדעון האוזנר יכול היה להטיל על עצמו את התביעה במישפטו ההיסטורי. בן ליי־לה הפך הפרקליט, שעד אז היה ידוע רק בחוגים המצומצמים של מיקצועו, לדמות בינלאומית.

עד היום נהנה האוזנר מהפירסום ה־עצום של אז, מופיע כאפוטרופוס של ענ־ייני השואה, נואם בוועידות בינלאומיות ולאומיות. הוא היה מוכן להזדמנות נו־ספת, שתכניס אותו לממשלה, אחרי פיר־סומת עצומה.

כך נוצר ניגוד־אינטרסים מובהק. האוז־נר דחף להעלאת ההצעה, בהצביעו על הפופולריות של העניין ועל פצצת־אבנרי. קול רצה למנוע את הדבר.

מאחורי האוזנר עמדה עוצמת הפירסומת. מאחורי קול עמד המנ־גנון הנסתר אך החזק של המיפ־לגה, שידע היטב שאסור לו לריב עם מיפלגת־השילטון, בגלל אלף ואחד חשבונות כלכליים.

בשלב הראשון ניצח האוזנר. הוא הו־כיח למוסדות המיפלגה שכל נסיגה תה־פוך עכשיו לתבוסה, תסכן את המיפלגה בבחירות הבאות. המוסדות השתכנעו, מפני שלא עלה על דעתם שצפוייה סכנה כלשהי לחברותם בממשלה.

לכל היותר, חשבו, יוריד המערך את ההצעה מסדר־היום — וכולם יהיו נהנים.

הגננת ומישחק הילדים

אולם חשבון זה נעשה בלי בעלת־הבית.

גולדה מאיר מצאה את עצ־מה על מיגדל שני — וגם היא לא יכלה לרדת.

מזה חודשים הולך וגובר רוגזה של גולדה מאיר על שותפיה לקואליציה. כולם עשו יד אחת כדי למרר את חייה. כל אחד מהם חשב רק על האינטרסים הקטנים שלו, ועל תדמיתו לקראת ה־בחירות, והשאיר לה בילבד את ה־אחריות לשלמות הממשלה.

כמה מאנשי המפד"ל התחילו להצביע באופן שיטתי נגד הצעות הממשלה, כדי להיראות בעיני חבריהם כאדוקים ואמי־צים. לא פעם גרם הדבר לסקנדלים. אולם בכל פעם הצליחה גולדה להשפיע על ראשי המפד"ל המפוכחים, היודעים היטב מה כדאי להם, ונמנע משבר.

אולם גולדה חשבה, בצדק, שאם יינתן לל"ע להעלות הצעה המפרה בגלוי את ההסכם הקואליציוני, לא יוכלו ראשי המפד"ל למנוע בעד חבריהם לעשות את אותו הדבר. כשם שהאוזנר יכול היה להיות גיבור הודות להצעה להנהיג נשואין אזרחיים, יכלו צעירי המפד"ל להיות גיבורים בעיני הציבור הדתי בעזרת הצעה לבטל כל גיור שאינו אורתודוכסי למהדרין.

גולדה גם הבינה שבעיות אלה יחריפו לקראת הבחירות, וכי היא צפוייה לתקופה של משברים בלי־תי־פוסקים, שיפגעו בתדמיתה שלה כמנהיגה. לכן החליטה, בהח־לטיות הרגילה שלה, לשים קץ ל־מישחקי־ילדים אלה, אחת ולתמיד.

היא הודיעה שהיא תסלק את הל"ע מן הקואליציה, אם יצביעו בעד הצעת האוזנר. היא איימה שגם בקדנציה הבאה לא ישותפו הל"ע בשילטון. ועל כך הוסיפה איום מכריע: שאם מפ"ם תתמוך בל"ע, תתפטר גולדה מייד ותערוך בחירות חדשות.

לא היה זה איום־סרק או בלוף. יתכן שכדאי למיפלגת־העבודה להקדים את הבחירות — כדי לחסוך את מאות ה־מיליונים הדרושים כדי לשחד את הבוחרים במשך שנה ורבע, עד לבחירות.

המצב הכלכלי מחייב, לדעת פינחס ספיר, תרופות דראסטיות, שיפגעו באזרחים — ואת אלה אפ־שר לתקוע לגרונו של הציבור רק אחרי הבחירות.

חוץ מזה, אם תיערכנה בחירות מייד, תעמוד גולדה הפופולרית בראש הרשי־מה. בעוד שנה יהיה קשה לגולדה להציג את מועמדותה, בגלל הבטחתה לפרוש, ועשוי להתלקח בין היורשים המאבק על ראשות הרשימה.

אבל גולדה לא ששה למשבר כ־שעה זו. גם היא רצתה לרדת מן המיגדל בשקט, אם אפשר.

דפיקת הספלים בקיבוצים

המיגדל השלישי היה יותר גבוה מזה של גולדה, אך לא הגיע בגובהו לזה של ל"ע. עליו עמדה מפ"ם.

בניגוד לל"ע, שהם מיפלגה זהי־רה, רגילה מפ"ם לרדת ממיגדלים גבוהים, ולבצע תוך כדי כך להטו־טים של לוליינות. למפ"ם יש אלי־בי לכל מיקרה, תירוץ לכל דבר, שיטה לכל התחמקות.

איך הגיעה מפ"ם לראש המיגדל שלה?

בראשית השנה רצתה חייקה גרוסמן להגיש, יחד עם עדה סירני־פיינברג מאחדות־העבודה, הצעת־חוק לנשואין אזרחיים, שהיתה קיצונית הרבה יותר מן המיני־הצעה של האוזנר. המערך אסר עליה לעשות זאת, והיא נכנעה. אך כאשר עלתה הצעת־החוק הקיצונית של אבנרי, העזו אנשי מפ"ם להימנע מ־הצבעה, במקום להצביע נגדה, כפי שעשו הל"ע.

בעוד של"ע הכריזה שהיא מת־נגדת עקרונית לנשואין אזרחיים לכל, תומכת מפ"ם עקרונית ברע־יון זה. אבל היא לא מגשימה אותו.

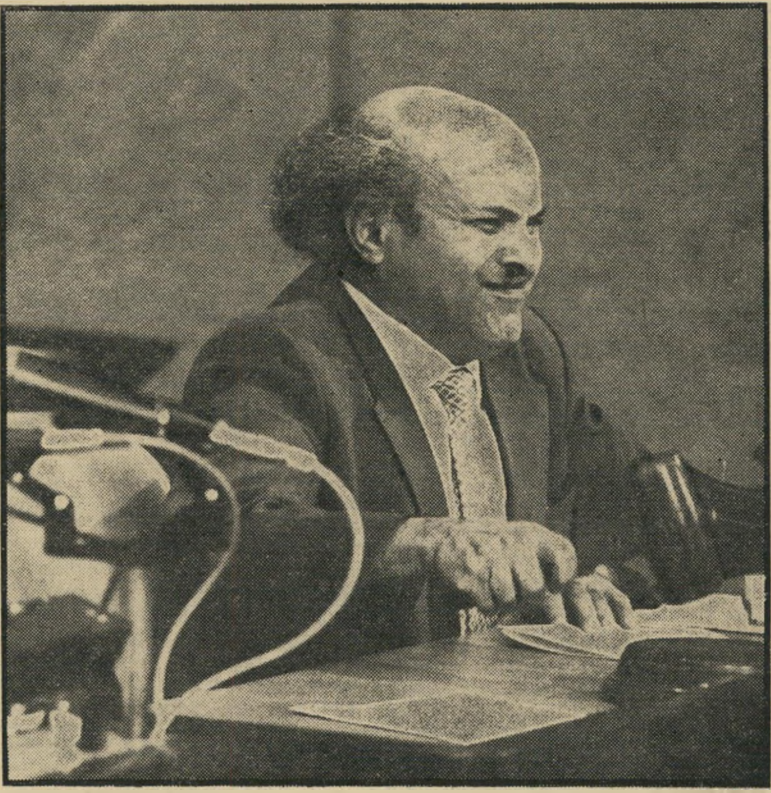

ישעיהו דופק בפטיש כשגברו הקריאות

כאשר התקרב מועד העלאת ההצעה של האוזנר לדיון, לא חלם איש במפ"ם שצפוי משבר מסוכן. באופן שיגרתי, כימעט, הודיעו דוברי מפ"ם במערך, בקואליציה ובממשלה שהם תומכים ב־הצעת־האוזנר.

הדבר קיבל פירסום, והמיפלגה שמחה שיש לה אפשרות להוכיח מידה כלשהי של עצמאות בבית־הסוהר המוזהב של המערך. ואז, לפתע, מסרה גולדה את האולטימטום שלה: מי שמצביע בעד, עף.

אבל למפ"ם אין כל חשק לעוף, וגם לא נותרו לה כנפיים. הופעה נפרדת בבחירות, אחרי הפסקה של שמונה שנים, יכלה להיות אסון. מי יודע מה נותר מ־79,985 הק־לות של מפ"ם ב־1965, שהיוו אז כ־6.5%?

אולם העניינים במפ"ם מסובכים מאד. מתרוצצות בה מגמות שונות. המנהיגים הזקנים, שיצרו את ספינת מפ"ם במו ידיהם, רוצים להעבירה לחוף־המיבטחים של מיפלגת־העבודה לפני שהם יורדים מן הבמה. אנשי־המשק, המנצחים על מיפעלי־ענק, רוצים בהמשך הקשר ה־הדוק והכדאי במערך. יש „ימין" סיפו־חיסטי, המתקרב לעמדות ארץ־ישראל השלמה. ויש שמאל, הפוזל לעבר ה־עמדות של שי"ח והעולם הזה.

בעוד כמה חודשים תתכנס ועידת מפ"ם, וזוהי זירה שבה גובר תמיד כוחו של השמאל. המנהיגים ה„היסטוריים" היו צריכים להיזהר מאד, שלא לתת עד אז נשק ותחמושת למגמות אלה. לכן היה קשה להם לסגת בגלוי מהבטחתם להצביע בעד הצעת האוזנר.

ביום השלישי אירעו בקיבוצי מפ"ם סצינות שלא היו כדוגמתן מזה שנים במפ"ם. חברי־הקיבוצים דפקו עם הספלים על השולחנות בארוחת־הבוקר, קיבלו החלטות ספונטאניות בזכות הצבעה חיו־בית בכנסת. מנהיגי מפ"ם עמדו בפני אפשרות של מרד גלוי מ־למטה.

אבל יש להם נסיון רב בכגון אלה. הם כינסו את המזכירות. זו ישבה, דנה, התווכחה. חבריה עמדו תחת רושם ה־הפגנות בקיבוצים, הצביעו ברוב־קולות להצביע בעד הצעת־האוזנר.

אבל בשעת ההצבעה במזכירות כבר ידעו המצביעים שאין להצ־בעתם שום תוכן, וכי אינה מחייבת איש. כי בינתיים כבר נתקבלה, מאחורי הקלעים, החלטה הפוכה.

השפן של הקוסם

באותו בוקר של היום הרביעי עבדו המוחות באופן קדחתני כדי למצוא דרך לרדת מן המיגדלים, מבלי שהבושה תהיה גדולה מדי.

ל"ע לא יכלה עוד לוותר על הע־לאת ההצבעה, מבלי להסתכן בשואה פסיכולוגית. אבל היא לא רצתה במשבר.

מפ"ם לא רצתה בשום פנים להצביע בעד הצעת האוזנר, אך לא יכלה להפר את החלטת המזכירות, שחייבה אותה לעשות זאת.

גולדה לא רצתה במשבר, אבל לא

(המשך מעמוד 17)
היתה מוכנה לסגת אף מילימטר אחד.

כך נולדה אחת התחבולות הציניות בתולדות הכנסת. היה זה מיבצע מזהיר של אחיזת־עיניים.

אילו היו ל״ע ישרים, היו מודיעים שאינם מעלים לפי שעה את הצעתם. אבל הם לא עשו זאת. הם החליטו שהאוזנר יעלה את ההצעה — מתוך הסכמה מראש שלא תגיע לכלל הצבעה.

כלומר, שדבריו יישארו בגדר מילים ריקות, צ׳ק בלי כיסוי.

מפ״ם החליטה להצביע בעד הצעת האוזנר, אך ביקשה לדחות את ההצבעה. לשם מה? כדי לכנס, כביכול, מוסד אחר שלה, שיבטל את ההחלטה הקודמת.

לגולדה לא היה איכפת שההצעה תועלה. האיומים שלה היו מכוונים אל ההצבעה — וזו בוטלה.

לפי התוכנית: הצגה גדולה, שבה ינאם האוזנר נאום חוצב־להבות נגד העוול הנורא הנגרם לממזרים, מפ״ם תתמוך בו בזעם איום, מבלי שיהיו לדבר תוצאות.

בסך־הכל: הופעה של קוסם בקירקס, המוציא מן המיגבעת שפן לבן, ומעלים אותו מייד כלא־היה.

המוקש על הדרך

אולם באמצע הדרך של הנסיגה היה מונח המוקש של אבנרי־זיכרוני, ומיטב החבלנים לא ידעו לסלקו.

הצעת־החוק של אבנרי עברה בימי המשבר מירוץ־מיכשולים מרתק, שלא אוזכר בשום דיווח.

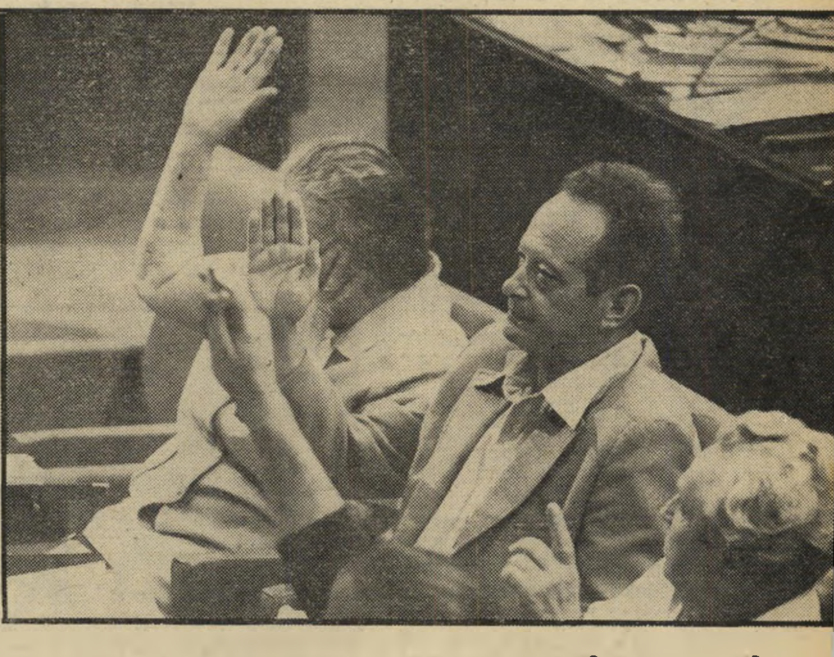

לדחות, לדחות!

גולדה מאיר מצביעה בעד הצעת זכין לדחות את ההצבעה על הצעת האוזנר. לידה יגאל אלון, גלילי המצביע באצבע, וקודקודו של שר־החוץ אבא אבן המניף את ידו.

כשהחליטה נשיאות הכנסת לכלול את הצעת האוזנר בסדר־היום של אותו שבוע, לא רצתה לכלול בו את הצעת אבנרי. התירוץ: הצעת אבנרי הוגשה אחרי הצעת האוזנר, ולא מלאו לה עדיין החודשיים הדרושים לעיון הממשלה.

עורך־הדין זיכרוני הריץ מייד מיכתב ליו״ר הכנסת, הצביע על כך שהחודשיים שמורים לממשלה רק כדי לקבוע את עמדתה על הצעה. מכיוון שהצעת אבנרי זהה עם הצעת האוזנר, אין צורך בזמן הזה. עמדת הממשלה כבר קבועה.

הנשיאות קיבלה את הטיעון הזה, ביקשה להיאחז בהודעתו של אבנרי, בשעתו, שהוא מתכוון להעלות את הצעתו במיקרה שהאוזנר אינו מעלה את הצעתו שלו. מכיוון שהאוזנר מעלה את הצעתו, אמרו חברי הנשיאות, אין מקום להעלאת הצעת אבנרי.

פילפול זה חוסל במיכתב שני של זיכרוני, שהוכיח כי אין לכך שחר מבחינה מישפטית. בלית ברירה החליטה הנשיאות לכלול את הצעת אבנרי בסדר־היום, יחד עם הצעת האוזנר.

לפי הסדר המקובל, וכפי שנקבע עוד באותו בוקר, היה צריך מהלך הוויכוח ביום רביעי, עם פתיחת הישיבה בשעה 11.00, להיות כלהלן:

(1) האוזנר מעלה את הצעתו ומנמק אותה. (2) אבנרי מעלה את הצעתו ומנמק אותה. (3) ראש־הממשלה משיבה לשתי ההצעות, ומבקשת להסירן מסדר־היום. (4) האוזנר משיב לדברי ראש־הממשלה. (5) אבנרי משיב לדברי ראש־הממשלה. (6) נערכת ההצבעה על שתי ההצעות, ביחד או בנפרד. (7) הנמנעים מהצבעה, אם ישנם, מנמקים הימנעותם.

כל שותפי „מיבצע אחיזת־עיניים" הבינו שמהלך כזה יהיה קטסטרופלי.

דחיית ההצבעה על הצעת האוזנר לא היתה עוזרת, כי היה עליהם לעמוד באותו מעמד בהצבעה על ההצעה של אבנרי, הזהה בדיוק להצעת האוזנר. הם לא רצו להצביע בעדה, מתוך חשש שגולדה תתנקם בהם, (למרות שעל הצעת אבנרי לא חלה, רשמית, המישמעת הקואליציונית.) אך איך יכלו להצביע נגדה, או אפילו להימנע? הדבר היה מגלה את קלונם ברבים.

התחבולה הנוהלית

כך, בשעה שבקומה א׳ של הכנסת עוד נמשכו הדיונים של מזכירות מפ״ם, שתוצאותיהם המעשיות היו ידועים מראש — עבדו כמה מוחות טובים בקומה ג׳ כדי לפרק את פצצת־אבנרי. יו״ר הכנסת, היועץ המישפטי של הממשלה, יועציה של גולדה ושל ל״ע ומפ״ם — כולם עמלו למצוא תחבולה כלשהי, כדי לסלק את המוקש, או לצמצם את נזקי התפוצצותו.

פניות דיסקרטיות אל אבנרי, אם הוא מוכן לדחות גם את ההצבעה על הצעתו, לא נשאו פרי.

הוא הודיע שמנוי וגמור עימו לקיים את ההצבעה על הצעתו — ובכך להכריח את ל״ע ומפ״ם להיות נאמנים להצהרותיהם, או לבצע את עריקתם בגלוי.

לא נמצאה כל דרך חוקית לדחות את ההצבעה על הצעת אבנרי בלי הסכמתו. לכל מיקרה, הכין זיכרוני ערימה של תקדימים, שהוכיחו זאת. הם היו חד־משמעיים. במיכתב נוסף — שלישי באותו בוקר — הודיע זיכרוני על כך ליו״ר הכנסת.

התחבולה הנוהלית, שנמצאה בסוף, לא היתה מושלמת.

באופן שרירותי, בניגוד לנוהג ולנוהל, החליט יו״ר הכנסת להפריד בין שתי ההצעות. תחילה ייגמר כל התהליך על הצעת האוזנר, ורק לאחר מכן תעלה הצעת אבנרי.

המטרה: להסיר את זרקורי הפירסומת מהצעת אבנרי, כדי לאפשר לל״ע ולמפ״ם להסתלק מן האולם לפני ההצבעה, מבלי שירגישו בכך.

אחרי שהוחלט על תחבולה זו, חזר יו״ר הכנסת לאולם המליאה, וההצגה הגדולה התחילה — באיחור של שעתיים.

אמר אחד הכתבים במיסדרון לאמנון זיכרוני, בשעת ההמתנה: „סיעתך צריכה לשלם לנו היום שעות נוספות."

האולם היה מלא, מכיוון שחברי־הכנסת באו באותו בוקר מבלי לדעת שהדראמה הוחלפה בקומדיה.

אולם האווירה היתה מבודחת מהרגע הראשון, כי ברגע שעלה האוזנר לדוכן כבר היה ברור שמובטח האפי־אנד מצחיק.

„אתה רוצה להציל כסא!"

הכל התנהל כרגיל. האוזנר ציטט פסקי־דין ארוכים והרצה כמו בבית־המישפט. הוא לא העז לדבר בפאתוס, או בהתרגשות אנושית. אך היו״ר לא הפריע לו לדבר 40 דקות, במקום 10 הדקות הקבועות בתקנון.

בגמר דברי האוזנר קרא ישראל ישעיהו לגולדה מאיר להשיב.

אורי אבנרי: (בקריאת־ביניים): דובר מראש שהצעתי תעלה יחד עם הצעת ח״כ האוזנר, מפני שההצעות זהות.

ישראל ישעיהו: אין שום חובה לכרוך את שתי ההצעות יחד.

אבנרי: מי החליט על הפרדתן?

ישראל ישעיהו: רשות־הדיבור לראש־הממשלה.

גולדה עלתה ודיברה על הצד הפורמלי, הסטאטוס־קוו וההסכם הקואליציוני.

היא לא אמרה מילה אחת על שערוריית הממזרים ומצוקת הכהנים־והגרושות. העניין האנושי נשכח בסבך האינטרסים המיפלגתיים.

האוזנר חזר לדוכן ונאם נאום־תשובה פורמליסטי, בשפה רכה.

ואז בא הדבר שהכל ציפו לו. דוב זכין ממפ״ם קם מכסאו, ביקש להציע הצעה לסדר, אמר בכמה מישפטים שהוא מבקש לדחות את ההצבעה. הוא לא רצה אפילו לעלות לדוכן כדי להגיד זאת, כמקובל, ורק קריאות חברי־הכנסת דחפו אותו, באי־רצון, ממקומו לדוכן.

באותו רגע קפץ מנחם בגין וביקש להציע הצעה לסדר. אבל אורי אבנרי הקדימו. עוד בראשית הישיבה הגיש ליו״ר בכתב הצעה־לסדר, למיקרה כזה. („ההצעה־לסדר" היא הצעה לניהול הישיבה, ואפשר לנמקה במשך דקה אחת.)

אבנרי השמיע נקודה פורמלית יבשה. סעיף 111 (ד) של תקנון הכנסת אומר: „בגמר הדיון (על הצעת־חוק פרטית של ח״כ) תחליט הכנסת אם להעביר את הצעת־החוק לוועדה או להסירה מסדר־היום." טען אבנרי: הדיון נגמר, ויש לערוך הצבעה. התקנון אינו מאפשר כל דחייה, אם כי היו כמה תקדימים לכך בעבר, בהסכמה כללית. „הנסיון הזה מצד חברי־הכנסת להתחמק מן ההצעה שהם עצמם העלו אותה במליאה, אינו מכובד, ומרוקן את תהליכי הכנסת מתוכנם!" קרא אבנרי.

אחריו עלה לדוכן מנחם בגין, וגנב את ההצגה בנאום של כמה דקות, בו שפך קיתון של לעג על ל״ע ומפ״ם. אולם הצעתו היתה מאכזבת — לערוך הצבעה על הצעת־הדחייה — דבר שממילא היה צורך לעשותו.

ישראל ישעיהו: אני רוצה לשאול את חבר־הכנסת האוזנר אם הוא מסכים להצעת חבר־הכנסת זכין.

גדעון האוזנר: כן, מסכים (לעבר ספסלי גח״ל, שהמטירו עליו קריאות־לעג:) אני רוצה לגייס תמיכה בהצעתי, ולא לראותה מוסרת מסדר־היום.*

חיים לנדאו: אתה רוצה להציל כסא בממשלה!

ישרא. ישעיהו: אשאל את הכנסת.

אורי אבנרי: אדוני היושב־ראש, הצעתי הצעה־לסדר. זה מחייב לפחות פסיקה של היושב־ראש!

ישראל ישעיהו: אני פוסק שתהיה הצבעה. אם אתה רוצה לערער על החלטת היושב־ראש, הרשות בידך לפנות (אחר מעשה) לוועדת־הפירושים.

כך נערכה ההצבעה. הקואליציה כולה הצביעה בעד הדחייה, האופוזיציה כולה נגד, מלבד גח״ל שנמנעה, כדי להשמיע נאום להנמקת ההימנעות.

23 עריקים בורחים

באותו רגע קפצו אנשי מפ״ם ול״ע ממקומותיהם כנשוכי־נחש, ברחו מן האולם. כמוהם עשו גם הליברלים של גח״ל.

אלה התפתלו כל היום מסביב למוקש. תחילה החליטו להצביע בעד האוזנר, אך להימנע על הצעת אבנרי. לאחר מכן שוכנעו שזה מגוחך, ושצריכים להצביע בעד שתי ההצעות. אחרי שסוכם על התחבולה של דחיית ההצבעה על הצעת האוזנר, החליטו הליברלים לברוח מן האולם בעת ההצבעה על הצעת אבנרי, כמו הל״ע.

כל שאר חברי־הכנסת נשארו באולם, כדי להשתתף בשלב הבא. רק העיתונאים נעלמו, כדי לחסוך זמן ולכתוב את כתבותיהם. כימעט איש מהם לא נכח בהמשך הישיבה — וזוהי אחת הסיבות לכך שרובם פשוט התעלמו כליל מהמשך הישיבה. גם דיווח הטלוויזיה יצא מסורס ומגמתי.

אבנרי פתח בנאומו (ראה מיסגרת) כשהמליאה עדיין סוערת בהתרגשות, והעריקים מתווכחים בקולי־קולות מחוץ לדלתות. אולם בהדרגה השתררה דומיה, והניתוח ההגיוני של האפשרויות לגבי בעיית פסולי־החיתון עורר תשומת־לב, ואפילו הבעות־הסכמה מסוייגות מהדתיים.

גולדה מאיר עיוותה את פניה כמה פעמים (למשל, כאשר קרא אבנרי לסטאטוס־קוו בשם „פגר" ולבסוף, כאשר דיבר אבנרי 16 דקות (לעומת ה־40 של האוזנר) התפרצה ודרשה להפסיקו.

תשובת הממשלה עצמה היתה קצרצרה: במישפט אחד ביקשה גולדה להסיר את ההצעה מסדר־היום. אבנרי לא טרח לחזור לדוכן ולהשתמש בזכותו להשיב לה.

כך נערכה ההצבעה המשמעותית היחידה של אותו יום. בעד הצעת אבנרי הצביעו גם ע״מ (כולל ח״כ מאיר אביזוהר), רק״ח, מק״י — בסך־הכל — 7. נגדה: מיפלגת־העבודה, כל הסיעות הדתיות וחרות — בסך־הכל 55. בחוץ הסתובבו 4 ל״ע, 7 אנשי מפ״ם ו־12 הליברלים.

הודות להצבעה זו, נחשף קלונם של העריקים סופית.

דחייה לאין־סוף

קרוב לוודאי שזאת תהיה ההצבעה האחרונה בכנסת זו על נושא זה.

איש משותפי הקנונייה לא היה מעוניין לחזור על תרגיל זה שנית. אחרי שלא היו מוכנים לסכן את כסאותיהם בפעם הראשונה, כשיא ההתרגשות הציבורית — בוודאי לא היה היגיון בקבלת אותו סיכון בפעם אחרת.

תהליך הנסיגה התחיל עוד באותו יום. בבוקר דובר עדיין על דחייה של שבועיים — כדי שהוועדה המדינית של מפ״ם תוכל להתכנס ולהחליט. לכך הספיקה כמובן, דחייה של שבוע.

באותו ערב השמיע משה קול, בטלוויזיה, תאריך אחר לגמרי: „עוד לפני הפגרה או מייד אחריה." הפגרה מתחילה ב־31 ביולי, ומסתיימת ב־26 באוקטובר.

משמע: דחייה של ארבעה חודשים לפחות.

באותו זמן הודיעה מפ״ם שאין היא מתכוונת לכנס לפי שעה את הוועדה המדינית, אלא „סמוך למועד ההצבעה בכנסת.

זוהי, למעשה, דחייה לאין־סוף. הזמן יעבור, וגדעון האוזנר יוכל לנצלו כדי לחזור מדי פעם לזרקורי הפירסומת, בטענה שהוא מתכוון להעלות את הצעתו בקרוב להצבעה. כך עשה במשך כל השבוע וסיעת ל״ע אף החליטה רשמית להציע לח״כים אחרים (קרי: מפ״ם) לקיים את ההצבעה לפני הפגרה. מובן שאין לכך שום משמעות — אך הפירסומת רבה ומתמדת.

אולם ראשי מפ״ם ול״ע אינם מודאגים. הם בוטחים בקצב המאורעות הדרמאתיים במדינה, שישכיח במהרה את הפרשה האומללה כולה.

ואכן: כאילו הוזמן הדבר מלמעלה, קרו באותו בוקר מאורעות דרמאטיים בגבול הצפוני. כאשר נסתיימה ישיבת הכנסת בשעה 16.00, והח״כים זרמו למיזנון, קיבל את פניהם קולו של קריין הרדיו, שהודיע על לכידת הקצינים הסוריים, והפצצת הכפר הלבנוני.

הדבר הוריד למחרת היום את הביזיון הפרלמנטרי מן הכותרת הראשית, דחק אותו לפינה.

העיתוי היה מושלם.

---

* בטענה זו לא היה כל ממש. גם אילו הצביעה מפ״ם בעד ההצעה, היה מובטח רוב מכריע נגדה.

משפט

בג"ץ נגד ועדת ויתקון

כאשר הגיש עורך־הדין אמנון זכרוני, לפני שבועיים את עתירתו לביטול שכר־הטירחה של הפרקליטים שהופיעו בפני ועדת ויתקון, לבית־המשפט הגבוה לצדק בירושלים, ידע שיהיה עליו לדלג על משוכה משפטית גבוהה.

עוד בטרם יכול היה הצד הציבורי והעקרוני של שאלת שכר הפרקליטים לבוא לידי בירור, היה על העותר להוכיח לבית־המשפט כי יש לו מעמד משפטי בענין, בהיותו צד נפגע אישי מהחלטת הוועדה. בעבר, סירב בית־המשפט במרבית המקרים, להעניק סעד משפטי לעותר חסר נגיעה אישית.

אחד המקרים הידועים ביותר, הוא מקרהו של קצין המילואים ישראל בקר, שדרש לגייס את בחורי הישיבות, ב־טענו שאי־גיוסם גורם לו נזק, עקב ריבוי ימי המילואים שעליו לשרת במקומם. בית־המשפט סירב בשעתו להוציא את הצו־על־תנאי המבוקש.

מעשה דרמאטי. כשהחליט זכרוני להגיש את עתירתו עמדו לנגד עיניו שיקולים ציבוריים בעיקר. באותו היום, בו הוגש הבג"ץ לראשונה, עמדה להת־כנס ישיבת הממשלה שבה נידונה עמדת הממשלה לגבי שכר הפרקליטים. לפני אותה ישיבה, חיווה שר־המשפטים ל־שעבר, יעקב שמשון שפירא את דעתו, כי החלטת הועדה היא סופית ואין עליה ערעור. זכרוני, בעצה אחת עם חברי הוועדה המרכזת של תנועת העולם הזה — כוח חדש, החליט כי יש לעשות מעשה דרמאטי כדי למקד מחדש את תשומת לב הציבור לענין, ובמידת ה־אפשר להוסיף נימוק נוסף, שיטה את כפות המאזנים בישיבת הממשלה, לטובת רוויזיה של ההחלטה.

הבג"ץ הוגש ברגע הפסיכולוגי הנכון. כי שעה שהיה על שר המשפטים לשעבר להביע את דעתו בישיבת הממשלה על הענין, היה כבר העתק בקשתו של זכרוני לבית־הדין הגבוה לצדק מונח לפניו.

גם היתרה מוגזמת. בשעה ש־נידונה בכנסת, ניסו נציגי מפלגות ה־קואליציה בנשיאות הכנסת להיאחז ב־בג"צ של זכרוני למנוע דיון בטענה, ששאלת שכר־הפרקליטים היא „סובי־יודיצה", ואין הבית רשאי להתערב בענין כל עוד לא אמר בית־המשפט את דברו.

זכרוני הגיב במהירות, הודיע שהוא מסיר את עתירתו, ויחדש אותה במידה שלא תמצה הכנסת את הדין ולא תגיע לידי החלטה שתספק אותו. בינתים הפ־עיל שר־האוצר, פנחס ספיר, את הש־פעתו על הפרקליטים והם הודיעו על ויתור על חלק נכבד משכר הטירחה. אולם סכום של כמאה ושבעים אלף לירות, עדיין נותר לתשלום. גם סכום זה נראה היה בעיני זכרוני כמוגזם, ולכן החליט לחדש את עתירתו.

כפפה ללשכה. בעתירתו המחודשת, בפני הרכב של שלושה שופטים עליונים, יוצג אמנון זכרוני על־ידי חברו בוועדה המרכזת של תנועת העולם הזה — כוח חדש, עורך־הדין שמואל סגל. סגל, חרש את הפסיקה הישראלית, האמרי־קאית והאנגלית, בסוגיית המעמד בפני בית־המשפט העליון, ניסה להשיג תקדים משפטי חדש. הוא הסתמך על עובדת היות זכרוני יוזם הפרסום הראשוני של פרשת נתיבי נפט, הימנותו על ציבור עורכי־הדין, שנפגע עקב ההחלטה ש־הציגה אותו כנהנה משכר לא סביר, והיותו משלם מיסים.

ממלא מקום נשיא בית־המשפט ה־עליון, השופט יואל זוסמן, התווכח ארו־כות עם סגל וזכרוני בשאלה זו, ולבסוף קבע כי שום אינטרס אישי של זכרוני לא נפגע עקב החלטת הוועדה, ולכן איננו צד הזכאי לסעד משפטי.

בדחותם את העתירה, השליכו השופ־טים יואל זוסמן, יצחק קיסטר ומשה עציוני כפפה לעבר לשכת עורכי־הדין בישראל בקבעם, שאם נפגע ציבור עורכי־הדין, הרי לשכת עורכי הדין היא הגוף הצריך לריב את ריבם. הסיכויים שהלשכה, אשר מיהרה לפרסם גילוי־דעת מוחץ בפרשת שכר הטירחה בשיא סערת הרוחות, תרים את הכפפה ש־הושלכה לעברה, הם קלושים.

Luxury Shave קצף לגילוח Cool-Off מי קולון Shaving Cream משחת גילוח
Cologne Stick דיאודורנט Kings Men סכיני גילוח
Hairdressing Cream קרם לשיער
After Shave Lotion מי פנים לאחר הגילוח
KINGS MEN

בחג הסוכות עורכת "אירופה טורס" שייט נהדר, ל־13 יום באניה החדישה "נילי" — האניה החדישה והמפוארת ביותר בצי הנוסעים הישראלי.

חברת "אירופה טורס" בעלת הידע והנסיון הרב בארגון טיולים לחו"ל, אירגנה בשייט זה ביקורים וטיולים ב: — פלמה דה מיורקה (מערת הנטיפים בפורטו קריסטו), ברצלונה (מנזר מונסרט), ניצה (מונקו, מונטה קרלו), ליבורנו, פיזה, פלורנס, רומא, נפולי, פומפיי, אמלפי, סורנטו וכן בפמגוסטה שבקפריסין.

על האניה יהנו הנוסעים מבידור מצויין של אמנים מפורסמים, תזמורות לריקודים, הצגות קולנוע, מופעים, בריכת שחיה, סיפוני שמש ועוד.

בין אלות לאלות - הפרידו אלות

ליל האלות הא

"האוייב" ליד שולחן הוועידה — חברי המשלחות מחו"ל. למטה מימין: איש רק"ח אמיל תומא. הסיסמה על הקיר: ,הלאה הכיבוש.' התפגנות האלימות בחוץ הוכיחו לנציגים מחו"ל — שנאלצו להיכנס, מפחד המפגינים, בעד הדלת האחורית — את צידקת אזהרת רק"ח בדבר אלימות הימין בארץ.

מאחורי הזגוגית המנופצת של הכניסה, נערכים צעירי רק"ח ת

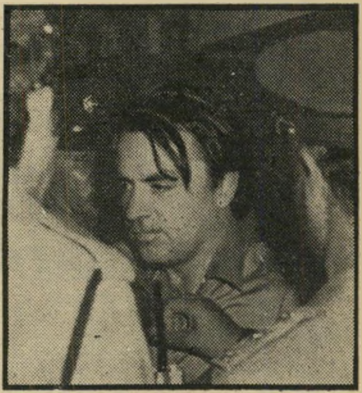

שפרלינג אחד מראשי המפגינים, דב שפרלינג — מהמפורסמים מבין העולים החדשים מרוסיה — נחסם על־ידי שוטרים.

היה זה **מחזה** מחריד, שכמותו לא נראה במדינת ישראל מיום הקמתה. וגם בעולם הגדול, נראה דבר דומה, לאחרונה, לפני ארבעים שנה. (ראה הנידון).

על המידרכות ובשדה, מול אולם אלהמברה ביפו, ניצבו כמה מאות צעירים וצעירות, שבאו להפגין נגד ועידת

בעדינות שוטר דוחף מפגינים. משמאל: קצין מזהיר מפגינה. השוטרים נמנעו מלהפעיל כוח נגד המפגינים המתפרצים.

רוכות

זעקת קרב אחד המפגינים, קורא בקול לעזרת חבריו, ניגרר בידי שני רבי־סמלים. הראשון סוחבו בחולצתו, בעוד המפגין תופס בידו של השוטר. השוטר מאחור דוחף אותו בשערו, מוכן להשתמש באלה שבידו השנייה. בניגוד לאלימותם הגסה בהפגנות הפנתרים, גילו הפעם השוטרים עדינות מפתיעה, למרות שלמפגינים היו אלות.

בעלי האלות צעירה בית״רית מצויידת בנבוט, ממול „אלהמברה״. מימין: איש רק״ח חמוש באלה, בתוך האולם. רק״ח הביאה למקום קבוצת סדרנים מפחד מהומות.

מושים באלות להגנה

רק״ח ה־17, שהתכנסה באולם המחזות המוסיקליים.

הם היו מצויידים בכל מה שמפגינים מצויידים בדרך־כלל — ובעוד פריט נוסף — שעד היום לא ניראה במדינת ישראל בידי מפגינים: באלות.

היו שם חברי הליגה היהודית להגנה, אנשי אירגון דב (דיכוי בוגדים), עולים חדשים מרוסיה, ונוער בית״ר. הם לא הסתירו את כוונתם, הם הודיעה עליה מראש, בפומבי: לא סתם להפגין נגד הוועידה — אלא לפוצץ אותה בכוח.

אך מאחר שהם דיברו בשם קודשי ישראל, ומטרתם היתה הקומוניסטים השנואים — לא מצאה המשטרה לנכון למנוע בעדם.

הם התחילו את ההסתערות במטר לבנים ופירות זירקות רקובים, ניפצו את קיר הזכוכית של אלהמברה. השוטרים עשו נסיונות סמליים לעכב בעדם, ללא תוצאות.

השוטרים נכנסו לפעולה רק כאשר נראה היה שהמפגינים מתכוננים להסתער לעבר האולם, וסדרני רק״ח יוצאים להתקפת־נגד. אז, נכנסו השוטרים, אלותיהם בידיהם, בין שני המחנות. הסביר אחד השוטרים: „לא ידענו שזה יגיע לידי כך. לא האמנו שהם יתחילו באלימות.״

רגע אחד - היא צעירה „נורמלית"

יצאנית עם תעודת בגרות

רגע אחר־כך - היא הפכה לזונה

ציפורי הלילה של סביבות כיכר מוגרבי, בתל־אביב, אינם מופתעים בקלות. עיניהם העייפות, הציניות, ראו כבר הרבה מדי.

למרות זאת, הצליחה היצאנית החדשה, שהופיעה לפני כחודש ימים בשטח, לעורר את תשומת־ליבם. יצאניות הולכות ויצאניות באות. הן בנות כל הגילים, הצורות, והצבעים — אך לכולן מכנה משותף אחד: חותם היצאניות.

מזאת החדשה — נעדר החותם הבלתי־נראה, אך הברור כל־כך. היא היתה מגזע שונה — מגזע הנשים שמתעבר הנכון של המיתחם החברתי הסמוי. היא בלטה בשטח מהרגע הראשון. בזרותה, לא בצורתה. היא לא היתה חתיכה מיוחדת. סתם צעירה נאה, בעלת הופעה נעימה, שקטה. שיער שחור, עיניים חומות. גם הבעת פניה היתה נעימה — ללא מרירות, ללא שחצנות. אפילו שרידים זעירים לכמה פיצעוני־בגרות עדיין נותרו לה. אבל היא היתה זונה. הוותיקים חשו

„כל־כך פשוט לעבור מעולם אחד - לשני?"

זאת ברגע שמבטם הראשון נפל עליה, עוד בטרם אספה את הלקוח הראשון שלה.

היתה זו זונה יוצאת־דופן: בעלת תעודת־בגרות, יוצאת בית דתי בעיר גדולה בצפון הארץ. חברותיה יצאו לצה"ל, אחרי הבחינות. היא נפסלה, מסיבות בריאות. עברה קורס במחשבים, התקבלה לעבודה ביחידת המחשב במשרד ממשלתי בתל־אביב, ועברה לגור בה. למעלה מחצי שנה, נראה היה שהיא נכנסת למסלול החיים השיגרתי של בת־גילה.

ואז, יום אחד, היא נהייתה זונה.

איך ולמה, היא סיפרה בוקר אחד על ספל קפה בכיכר לכתב העולם הזה. באותו בוקר, מלאו שבועיים לעבודתה בזנות.

■ ■ ■

זה היה כל־כך פשוט, שהמחשבה על כך עדיין מבהילה אותי. כל־כך פשוט לעבור מעולם לעולם?

הלכתי בכיכר דיזנגוף, בחצות הלילה, אחרי שגמרתי את העבודה. יש לי חדר בצפון, ופניתי לכיכר, לתחנה של קו חמש.

איש, די נחמד, בן 34 בערך, הלך ממול. כשהוא הגיע אלי, שאל אותי פתאום, סתם בפשטות, אם אני רוצה לבוא איתו.

לא ידעתי עוד אז למה הוא מתכוון. שאלתי אותו מה הוא רוצה. הוא אמר לי שהוא רוצה להזמין אותי לקפה.

זאת לא היתה כמובן הפעם הראשונה שגבר זר ניסה להתחיל איתי ברחוב. אבל זאת היתה הפעם הראשונה שהסכמתי.

עד היום אני חוזרת ושואלת את עצמי — למה? ועד היום אינני יודעת.

הלכתי איתו לדירה שלו, ברחוב גורדון. זאת היתה דירת רווקים, קטנה ונחמדה. חשבתי שהוא יילך לעשות קפה. נשב, נשוחח. תיארתי לי שאחרי זה הוא ינסה להתחיל איתי, ולא ידעתי איך אגיב.

לא הייתי מוכנה בכלל למה שקרה: לא קפה, לא כלום. ברגע שנסגרה הדלת, בלי כל אזהרה מוקדמת, הוא פנה אלי וחיבק והתחיל למזמז אותי. לא הייתי בתולה תמימה, או לפחות לא בתולה — אבל נדהמתי. ויחד עם זה, לא התנגדתי. החיבוק שלו נעם לי. לא הגבתי. אחרי כמה דקות מצאתי עצמי במיטה יחד איתו.

מה שקרה בינינו קרה מהר. מעולם לא ידעתי שזה יכול להיות קצר כל־כך, זה נראה לי מוזר.

אחרי זמן מה הוא ביקש ממני ללכת. זה היה קרוב לאחת. הוא הסביר שעליו לצאת לעבודה, שהוא עובד במלון.

יצאתי משם בהרגשה מוזרה. כמעט שלא החלפנו מילה בינינו. לא הבנתי בדיוק מה קרה פה. הלכתי ברגל עד החדר שלי, וחשבתי על מה שקרה לי.

✱

הפתעה קרתה כשהגעתי לחדר. ביקשתי להוציא את המפתחות מהארנק, ונתקלתי במשהו לא מוכר. זה היה שטר של הרצל.

עכשיו הבנתי הכל. פרצתי בבכי. אני חושבת שלא בכיתי ככה מעולם. ברגע הראשון רציתי לקרוע את השטר, אבל נעצרתי. שכבתי על המיטה, בעיניים פתוחות, עד הבוקר. תמיד הייתי ישרה מאוד עם עצמי, ולבסוף נאלצתי, באותו לילה ארוך, בחדר החשוך, להודות על האמת: שבעצם חשדתי מראש לתוך מה אני הולכת — ולמרות זאת הלכתי לתוך זה.

נרדמתי עם שחר, וקמתי בצהריים. הייתי מאוד לא מתוחה, לא עצבנית. זה הפליא אותי, כי עכשיו כבר ידעתי בדיוק מה אני הולכת לעשות: נסעתי שוב לכיכר.

הסצינה של ליל אמש חזרה על עצמה. הגבר שניגש אלי הפעם היה יותר מבוגר. היה עוד שינוי: הוא שאל אותי על המחיר. נזכרתי בתקדים: „100 לירות," אמרתי באדישות. משכורת נטו של חצי שבוע, בעבודה. „זה מוגזם, אבל בגלל שאת צעירה אני מסכים," הוא אמר. הלכתי איתו לחדר במלון. שכבנו, קיבלתי את הכסף, והלכתי.

בארבע הייתי צריכה ללכת לעבודה. עבדתי אותו שבוע במשמרת אחר־הצהריים. אך לא הלכתי. במקום זה נסעתי הביתה והתקלחתי. הרגשתי מלוכלכת — אבל באמת רק מבחינה פיזית. מבחינה נפשית, עוד לא הרגשתי כלום.

✱

אחרי הצהריים חזרתי לכיכר. לאחר כמה דקות, ניגשה אלי בחורה די מבוגרת, כבת 26, נכנסה איתי לשיחה. היא שאלה אותי כמה זמן אני עובדת. „מאתמול," אמרתי לה. „יש לך חבר?" „לא," הודיתי בפניה.

„אל תגלי את זה," היא הזהירה אותי. „זה מסוכן. הארסים ייטפלו אלייך. אם את כבר עובדת, אז תעבדי בשביל עצמך. אל תתני לאף אחד לטפס עלייך."

היא הציעה לעזור לי. היא עשתה עלי רושם טוב, וקיבלתי את ההצעה ברצון. היא לקחה אותי לרחוב בן־יהודה, ליד מוגרבי, והכירה לי כל מיני אנשים.

התחלתי להיות איתה. היא לימדה אותי איך עובדים, ברצינות, לא סתם. ההתחלה פשוטה. רואים בן־אדם לבד, שואלים אותו מה נשמע. אומרים ערב טוב יפה. אחר־כך שואלים אותו אם הוא מעוניין. אם כן, הוא שואל על המחיר והולכים איתו. אם הוא לא שואל, אז הוא לא מתכוון לשלם, או שהוא סתם מבלבל את המוח. המחירים קבועים, כמו בחנות. בחצר זה 20 לירות. במכונית 30. בחדר, מ־50 ומעלה.

תוך כמה ימים, נכנסתי לשיגרה החדשה. את הבוקר אני מתחילה בבן־יהודה. הבוקר במקצוע זה שתיים. בזמן זה מגיעים בדרך־כלל סוחרים. את האשה הם משאירים בעסק. אחרי הצהריים מגיעים אלה שעובדים בבוקר. אין להם הרבה כסף. בלילה מגיעים כולם.

אני הולכת בבוקר לקפה הקבוע. יושבת לבד, מזמינה כוס קפה ומעשנת. מסתכלת על העוברים ושבים בחיוך קטן. למדתי לעשן כמו כולן מלברו. החיוך רצוי שיהיה קצת אדיש. מקצועי יעני.

הגברים עדיין מפתיעים אותי. כמו זבובים הם באים. על פי השאלות אני כבר יודעת מיהו האיש. אלה שמתחילים ,מה השעה' או, ,אולי את יודעת איפה קולנוע חן' — או שהואביישן, או שהוא בא בפעם הראשונה לזונה. הכל לפי הגיל. אלה שמדברים הרבה ושואלים שאלות, בדרך־כלל רוצים רק לדבר.

אני יכולה, אחרי הלקוח הראשון, לחזור הביתה ולנוח. אבל רוב הבנות עובדות קשה מאוד. מספר אחרי מספר. או שהן צריכות הרבה כסף, או שהארס שלהן מאיים עליהן. אני עושה לקוח אחד בבוקר, אחד בערב, ודי לי.

מהמעשה עצמו אני לא חוששת. שיכנעתי את עצמי שזוהי סתם פעולה טכנית, כמו אכילה. הרגע המפחיד ביותר הוא כשנכנסים עם גבר זר, שחמש דקות קודם לכן לא ראית אותו מעולם, למכונית או לחדר. הרגע שהדלת נסגרת מאחוריך, זה נורא. עד היום אני לא השתחררתי מהפחד הזה — שכלל לא מובן לי.

„הרגע הכי מפחיד הוא, כשהדלת נסגרת, ואת נשארת לבד עם גבר זר."

הרבה מאוד תלוי גם בגבר עצמו. אם הוא לא מתחיל ברגע הראשון להוריד את הבגדים, אז זה יכול להיות אפילו נחמד. אבל בכל המקרים האחרים זה די מגעיל. הם רוצים לנצל כל רגע שהם איתך. אם הם יכלו לעשות את זה, בכמה הדקות האלו, עשר פעמים — הם היו עושים זאת.

✱

ישנם כמובן גם הסוטים, שיש סיבה טובה לפחוד מהם. לפני יומיים למשל נתקלתי בפסיכי הראשון שלי. ישבתי בקפה, באלנבי פינת פינסקר, כשניגש אלי גבר. קטן, נמוך, נראה מאוד סימפטי ושקט. היה כבר כמעט ערב. הוא התווכח על המחיר, ולא היה טעם לדבר איתו על מלון. לקחתי אותו לחדר המדרגות של בניין קרוב. יש שם מקום למעלה, על־יד הגג שאף אחד לא מגיע לשם.

הוא ניסה — ולא הצליח. הוא התרגז נורא, ודרש את העשרים לירות בחזרה. החלטתי לא לעשות מזה עסק, ונתתי לו. אבל הוא לא הסתפק בזה. הוא החל מכה אותי. לא ידעתי מה לעשות. פחדתי לצעוק שלא יבואו אנשים. אבל הוא המשיך להשתולל. ניסיתי להדוף אותו ממני, אבל הוא היה חזק למרות שהיה קטן ורזה. התחלתי לצעוק בהיסטריה — והוא ברח.

חזרתי לקפה, ולקח לי המון זמן להירגע. הידיים רעדו לי שלא יכולתי להדליק סיגריה. אחת הבנות שאלה מה קרה, וסיפרתי לה. התברר שהוא דמות ידועה במקום, וכל פעם עושה את זה עם מישהי חדשה, בגלל שהוותיקות כבר מכירות אותו, ולא הולכות איתו.

זה היה פסיכי יחידי, בינתיים. לפעמים אני דווקא די נהנית מהעבודה. לא מבחינה מינית. למדתי להתייחס אל הצד הזה של העסק בצורה מיכנית לחלוטין. אני נהנית יותר מהשיחה עם בני־אדם חדשים, מהקשר איתם — אפילו שהוא קצר. אולי זוהי הנאה מעוותת — אבל זהו זה.

✱

בימים הראשונים במוגרבי התייחסו אלי הבנות כאל חיה מוזרה. היו אומרות שאני מדברת עברית של שבת. טוב שלא אמרתי להן מה אני חושבת על העברית שלהן. „וואלק, את דומה למורה שלי בבית־ספר," אמרה לי ערב אחד אחת הבנות. כולן צחקו.

היה ברור שאני זרה בקהלן. הן הסתייגו ממני מאוד בהתחלה, חשבו שאני אפילו בלשית, עד שנוכחו שאני באמת שוכבת עם הקליינטים. אחר־כך מאיזה מקום, הן קיבלו עלי פרטים שונים, ונרגעו שאני באמת יצאנית. רק לא הבינו איך ייתכן שבחורה שגמרה גימנסיה — תעבוד כמוהן ברחוב, בחדר־מדרגות, בבית־מלון, ולא בדירה משל עצמה, עם טלפון. כעבור כמה ימים, זה דווקא מצא־חן בעיניהן. הן הרגישו שאינני מתייחסת אליהן כאל נחותות ממני, וההסתייגות נעלמה לאט לאט.

לא אצל כולן. היו כמה שארמוטות שרצו לזרוק אותי משם. לא רצו התחרות. כאילו אין מספיק פרנסה לכולן. אלו ניגשו אלי ואיימו לחתוך לי את הפנים בסכין־גילוח אם לא אמצא לי מרכז פעילות אחר. הן הסבירו לי שאם אני רוצה לעבוד בשטח, אני צריכה לקבל את האישור שלהן. ואת האישור הן היו מוכנות לתת לי, בתנאי שאתן להן אחוזים מההכנסה שלי. אמרתי להן לפנות בקשר לזה לחברה שלי. זה עזר, וההטרדות פסקו. אבל עדיין אני נזהרת לא לעבוד בקירבתן. בעצם אני מקבלת קליינט רק כשכל הבנות האחרות תפוסות. ממה ששמעתי, לחתוך פנים בסכין־גילוח זה לא פונקציה אצלן.

פרשה בפני עצמה הם הסרסורים. לא היה יום שלא נתקלתי בכמה הצעות עבודה. הם מבטיחים לך הכל כדי לשכנע אותך. החברה שלי עזרה לי, עד עכשיו. היא אישרה את דברי שיש לי חבר. אבל היא הזהירה אותי שזה לא יילך ככה זמן רב. „אם יש חבר — יופיע מייד." זאת כנראה הסיסמה. טוב, נטפל בבעיה הזו כשהיא תגיע.

השאלה הגדולה, שמטרידה אותי

בשבועיים האחרונים, היא: למה. למה עשיתי את זה?

הלוואי וידעתי. באמת שאין לי תשובה. הכסף? בפירוש לא. אינני משתמשת בכל ההון שאני מרוויחה — 100, 200 ל״י ליום. אני סתם שמה אותו בבנק.

למה אם כן? כדי לשכב עם גברים? גם כן לא. אינני נהנית מזה — לא מהצד של המספר. למעשה, אין לי בעצם היום חיי־מין פרטיים משלי.

הרבה מהבנות במקצוע, בייחוד הילדות, נכנסו לזנות בגלל בעיות בבית. בדרך כלל — וגם רוב הפסיכולוגים מסכימים עם זה — הן נוקמות בדרך זו בהורים.

אני חוששת שאפילו סיבה זו לא קיימת אצלי. אינני רוצה לנקום בהורי. זאת גם הסיבה, אגב, שאני לא מוכנה להצטלם בגלוי ולתת את השם שלי. כדי לא לפגוע בהורים ובמשפחה.

לולא הם, לא היה איכפת לי. בשבועיים הקצרים האחרונים, כאילו איבדתי את כל עולמי שרכשתי לי ב־19 שנה. לא איכפת

„אחרי שבוע ראשון של עבודתי בזנות, נתקלתי בפסיכי הראשון שלי.״

לי החברים, והחברות מהיום, מהגימנסיה. לא איכפת לי מה יגידו במשרד היכן שעבדתי. כלום. כאילו עברתי לעולם אחר — והקודם לא קיים בשבילי.

גם החינוך שהושקע בי, במשך 19 שנה — כאילו לא היה מעולם. האווירה הדתית, שבה גדלתי בבית אמנם לא מצאה חן בעיני בייחוד מאז שנכנסתי לתיכון. ההתנגדות שלי לחינוך הדתי הורגשה היטב בבית־הספר. אלמלא הציונים הטובים, הייתי מזמן עפה משם.

מעניין, שהחינוך הדתי שקיבלתי — לא הפריע לי בכלל במקצוע החדש שלי. אף לרגע לא סבלתי נקיפות־מצפון על מה שאני עושה. פשוט אינני מרגישה שאני עושה מעשה בלתי־מוסרי. מעשה בלתי מוסרי, בעיני, הוא כשאתה מזיק למישהו. למי אני מזיקה כשאני עובדת כיצאנית? זה קצת משונה, אחרי 18 שנות חינוך. אבל ככה בדיוק אני מרגישה.

✶

למעשה, עוד לא קלטתי בדיוק, במלואה, את העובדה שהפכתי ליצאנית. רק ערב אחד, לפני כשבוע, תפסתי את זה פתאום. נזכרתי, משום מה, בסרט ישן שראיתי, שבו זונה מתאהבת בקליינט. באותו רגע, ראיתי את עצמי במקומה. לא שהתאהבתי, אבל ראיתי את עצמי בדמות הזונה החוזרת מעבודתה. ואז הבנתי, לרגע, שאני בעצמי הפכתי להיות אחת מהעולם הזה. לא דווקא עולם תחתון, אלא עולם, שכולו אנשים חריגים.

אותו לילה בכיתי. בפעם השנייה מזה הרבה זמן. למרות שאינני מבינה למה. אף אחד לא הכריח אותי לרדת לזנות, כמו שאומרים. אני אפילו, באיזה מקום, נהנית מזה. אתה פוגש בני־אדם מהצד האפל של הירח, כמו שאומרים. בשום דרך אחרת לא היית יכול להכיר אותם ככה, בלי מסיכות. זה פשוט מעניין. אני יודעת שאני כולי סקרנות לגבי כל גבר שניגש אלי. לא תמיד הם מעניינים. אבל אלה שמעניינים — מעניינים נורא.

אני יודעת שזה יישמע מצחיק, אבל בכל זאת אינני חושבת את עצמי לבחורה זולה, שניתנת לפיתוי תמורת 20 לירות. לשכב עם גבר זה לא להתמסר לו. יש הבדל עצום בין שני הדברים. אינני חושבת את עצמי לאחת מאלו שאיתן אני עובדת. אני יודעת יפה מאוד איזה הבדל יש בינן לביני.

לא איכפת לי שתצחק, אבל אני חושבת את עצמי לבחורה מוסרית. יש לי כוח רוחני, נפשי, שאצלן בכלל לא קיים. האמת היא, שלולא החינוך הטוב שקיבלתי בבית, ייתכן שהייתי כמותן. יש לי ערכים משלי והם אינם משתנים בגלל שאני עובדת בזנות.

ויחד עם זה, אני מכירה בסתירה שבין דברי ומעשי. ואינני מצליחה להבין למה בדיוק אני עושה מה שאני עושה.

אני מוכנה אפילו להסכים למחשבה שאולי יש בי איזה ליקוי נפשי, איזו סטייה.

אבל אם כך — אז אני נהנית מזה. אז למה לא?

במדינה

הווי

הסוסים

נגד הגויים

לשעה קלה, חזר השבוע שר המסחר חיים בר־לב, לעסוק בניתוחים טאקטיים.

כשהוא בין קהל המוזמנים בסוסייה שהתקיימה בשבת במרכז הרכיבה של גני־יהודה, המקטרת בפיו, העריך הרמטכ״ל לשעבר את הטקטיקה שבה נקט פרשו של שחר, התפעל מהצורה שבה דירבנה ג׳יין מורדוק — ישראלית דווקא — את סוסה גל, וניפנף בהתלהבות, כאשר ידידו ליאון נוניאס, עם סוסתו נעימה, זכו בפרס השני בתחרות החופשית.

נחיתות בולטת. במרכזה של הסוסייה, שנמשכה יומיים וכללה תחרויות שונות לנוער ולמבוגרים, עמדה ההתמודדות במיכשולים בין נבחרת ישראל לנבחרת חיל־האוויר הבריטי מקפריסין.

בניגוד למירוצי הסוסים, זכו קפיצות המכשולים לתשומת־לב מקצועית בארץ רק בארבע השנים האחרונות. מבחינה זו, נמצאה הנבחרת הישראלית בנחיתות בולטת לעומת הרוכבים הבריטיים.

ג׳יין וגל, לאחר הניצחון
איך להיות חבר —

מתחרה ישראלית במעבר מכשולים
— ואדון גם יחד

מי שעמד לרוכבים הישראליים בעת צרה זו היו דווקא הסוסים, שהיו כולם ישראלים, סירבו לקפוץ למען הגויים.

פעם אחר פעם נתקלו הפרשים הבריטיים בסירובם של סוסיהם, שלא היו מורגלים בקפיצות הקשות — לזנק מעל המכשולים. התוצאה: למרות עליונותם של הבריטים, זכתה הנבחרת הישראלית.

שליטה. „הם היו מתחרים קשים. הם יותר מנוסים מאיתנו, ויכלו להשיג נצחון. מה שפעל לרעתם היתה העובדה שהם רכבו על סוסים שלנו, סוסים שלא היו מוכרים להם,״ סיכמה ג׳יין מורדוק, מדריכת־רכיבה וחברת הנבחרת.

ג׳יין, ג׳ינג׳ית בת 21 שהגיעה לארץ מבריטניה רק לפני שמונה חודשים, זכתה בתואר הרוכבת הטובה ביותר. רכובה על סוסה גל, לראשה מצחיה שחורה, שערותיה הג׳ינג׳יות מכונסות ברשת ודמעות התרגשות בעיניה, קיבלה ג׳יין את הגביע.

מה מושך ישראלים שונים, מהרמטכ״ל לשעבר חיים בר־לב ועד עולה חדשה כג׳יין, לספורט הסוסי הזה? „אני אוהבת את ההתרגשות שמתעוררת בי, כשהסוס מציית לי,״ הסבירה ג׳יין. „החוכמה היא לדעת ליצור קשר עם הסוס. להיות בשבילו אדון וחבר גם יחד.״

בקבוקי־מולוטוב

כאמצעי־פירסומת

זה התחיל כבדיחה, אך הופך לאט־לאט למציאות. ככל שהתנכלות הדתיים לבוטיק המין ארוס גוברת, גוברת המכירה.

השבוע, נהנה בוטיק־המין, ברחוב החשמונאים בתל־אביב, מזרם מבקרים וקונים חסר־תקדים. היה זה בעקבות בקבוקי־המולוטוב שהטילו לתוך החנות ישראל ברט ושמואל ויסנברן. שני אברכי־משי מישיבת חברון כנסת־ישראל בירושלים. בעקבות תפיסתם של שני הפירחחים על־ידי המשטרה החל זרם מפתיע של תל־אביבים ומבקרים מחוץ לעיר שוטף את החנות מבוקר עד ערב.

אברים ואביזרים. חלקם באו מסקרנות סתם. אחרים הביעו בפני יאיר ביגלמן, אחיו של בעל העסק, צבי, השוהה עתה בחו״ל, את הסתייגותם והתמרמרותם נוכח פעולות הדתיים. יחד עם זאת, עשו המבקרים סיור בשטח, התעניינו באביזרים ובאברים השונים, חתמו על טופסי־הזמנה בסיטונות.

יאיר, שלא התכונן לשיפור כה דרסטי בעסקים, התארגן במהירות. בעוד פועלים מנקים את שרידי ההתפוצצות בחדר החזית, אירגן את מוצרי־הספורט שלו בחדר האחורי, תלה שלט מתאים בחזית, להדרכת הציבור הרחב.

עסקים

קשה מכל —

ההתנצלות

משה מזרחי השמיע גידוף בריא. מתוך הקופסה החדשה של סולת אינסטנט לתינוקות, שפתח ברגע זה כדי להכין ארוחה לתינוקו בן ארבעת החודשים — בלטה חתיכת קרטון מלוכלכת.

מקרה שיגרתי למדי. אלא שמזרחי (32) החליט להיות אזרח טוב, במקום שיגרתי. הוא הרים טלפון לבית־החרושת מטע, ייצרן הקופסה.

לקול הגברי שענה לו, סיפר את מימצאיו, חיכה להסבר. במקום הסבר, שמעו אוזניו את הדברים הבאים: „מצידי אתה יכול ללכת למשטרה ולמשרד הבריאות. אני במשפט אדפוק אותך!״

„עם מי אני מדבר?״ שאל מזרחי.

„אתה עוד תראה עם מי אתה מדבר.״ ענה הקול, וטרק את השפופרת.

נברר. מזרחי נעלב, ושוב לא התעצל. הוא שלח למטע מכתב תלונה. בתגובה, הגיעה לחנות־הפרחים שלו, סוזי, גברת צעירה ונאה שהציגה עצמה כקצינת יחסי־הציבור של החברה. מזרחי חזר על סיפורו, ביקש התנצלות. „אנחנו נברר מי התקיף אותך בטלפון ונעמיד אותו לבירור,״ הבטיחה הגברת. „אבל בינתיים הרשה לנו לשלוח לך חבילת־שי.״

„לא רוצה שי,״ ענה מזרחי. „רק התנצלות.״

כעבור יומיים, הופיע בחנות הפרחים בחור צעיר, כבן 17—16, לדבריו של מזרחי, הוא הציג עצמו כבנו של יהודה וייסברג, ייצרן המזון־לתינוקות בו נתגלה הגוף הזר. בידיו של לבחור היתה חבילה ענקית של מזון לתינוקות.

מזרחי סירב שוב לקבל השי, חזר על דרישתו למכתב התנצלות.

המכתב הגיע כשבוע לאחר מכן — אך התנצלות לא היתה בו. כתב קרוא, מנכ״ל מטע:

„נמסר לי, כי כשהוצע לכם ע״י האיש שלנו ביקור בביתכם, ע״מ לבדוק מקרוב את תלונתכם, סירבתם לזאת. איך אנחנו יכולים להתייחס ברצינות לתלונתכם?

„אין איפוא מקום להתנצלות מצידנו, ואיננו יכולים לשפוט על הנושא הנידון מבלי שתוכח לנו תלונתכם כאמיתית ומוצדקת.״

הגיב מזרחי: „באמת? אז למה כל המשלחות עם חבילות השי?״

הכניסה ל„ארוס״ לאחר הפיצוץ
עסקים כרגיל — בדלת האחורית

אל החוף

נושאים המצילים את הטובעת הצעי־רה, שכבר אינה בחיים. הצעירה טבעה במהירות, לאחר שגל סחפה למערבולת.

מוות ביום ההולדת

למריה קתרינה טמפראך מלאו 17 שנה בדיוק ביום שהגיעה לישראל — יום השלישי שעבר. היה זה יומה האחרון עלי אדמות. חמש שעות לאחר שנחתה בלוד, שכבה כבר גופתה חסרת־החיים על שפת־הים של תל־אביב.

הצעירה ההולנדית הגיעה ללוד, עם חבריה, לאחר טיול באירופה. בערב יום השלישי עלתה הקבוצה למטוס ברומא, הגיעה בחצות לנמל־התעופה לוד. מריה וחבריה, גימנזיסטים עליזים כולם, לא הזמינו כמובן מקום מראש במלון, התכוונו לבלות את לילם הראשון על חוף ים תל־אביב, להחליט למחרת על מסלול טיולם בישראל.

ב־4.30 בבבוקר החליטו מירה ואחד מחבריה לעשות התעמלות בוקר כדוגמת הישראלים שהגיעו אל החוף. לאחר ריצה לאורך החוף, זינקו לתוך המים הסוערים.

גל אדיר הפתיע אותם — ותוך דקה נסחבו השניים לתוך מערבולת. „אני טובעת," צעקה מריה. חברה התהפך מיספר פעמים במערבולת. נסחף אל הקרקעית, הצליח לצוף למעלה. כאשר חזרה אליו נשימתו, הסתכל סביבו, איתר את מריה. הוא ניסה להתקרב אליה —

תמרורים

נולד. בניו־יורק, לשדרן הטלוויזיה הפופולרי **חיים יבין** ולרעייתו **יוספה,** בן. לזוג בת נוספת.

נולד. לשחקן־זמר **ישראל** (הדודאים) **גוריון** ולרעייתו, **מיקי,** בן: **דניאל.**

נבחר. ליו"ר המועצה המדעית של מכון וייצמן במקומו של פרופסור גדעון יקותיאלי מהמחלקה לפיסיקה גרעינית, פרופסור **נתן שרון** מהמחלקה לביו־פיסיקה.

נחוג. יום־הולדתו ה־70 של ראש עיריית ירושלים לשעבר, המנהל עתה את יד יצחק בן־צבי, **מרדכי איש־שלום.** יליד וורונה, עלה לארץ ב־1923, היה חבר קיבוץ תל־יוסף, נבחר ב־1950 מטעם מפא"י לחבר מועצת עיריית ירושלים וב־1955 לסגן ראש העיר. ב־1959 נבחר לראש עיריית ירושלים.

נחוג. בארוחה חגיגית במועדון של אירגון אמהות עובדות, יום־הולדתה ה־75 של מי שהיתה מורתם של ישראל גלילי, שמעון פרס ומשה כרמל וחברת־כנסת במשך 20 שנה, **דבורה נצר.** ילידת רוסיה, למדה שם רפואה, עלתה לארץ ב־1925 והתחילה לפעול כמורה ועסקנית בחוגי נוער, היתה חברה במזכירות מועצת פועלי תל־אביב, מזכירת אירגון אמהות עובדות וחברת כנסת במשך שש קדנציות.

נצר

הוענקה. אזרחות־כבוד של בית־שמש, לתעשיין היהודי־צרפתי **יוסף שידלובסקי** שהוא בעל מיפעל מנועי בית־שמש, שהיה בין מקימי קבוצת כנרת בעמק־הירדן ולאחר שעזב את הארץ הפך לתעשיין ידוע בצרפת.

הוענק. על־ידי אוניברסיטת בר־אילן, תואר מ.א. בספרות, ל**תמר בר־לב,** אשתו של שר המסחר והתעשייה, חיים בר־לב.

מונה. לתפקיד עוזר ראש אג"ם במטה הכללי במקומו של תת־אלוף הרצל שפיר, המתמנה לתפקיד בכיר אחר בצה"ל, תת־אלוף **יונה אפרת** (46) שעלה לארץ ב־1935 מפולין, שירת בהגנה ואחר המשיך בצה"ל, נפצע פעמיים במלחמת השיחרור והשתתף בקרב על אילת. במלחמת ששת־הימים פיקד על חטיבת גולני שלחמה ברמת־הגולן ואחר מילא תפקידים במטכ"ל ובפיקוד מרכז.

מונה. על־ידי נשיא ארצות־הברית ריצ'ארד ניכסון, לראש המטה של הצבא האמריקאי במקומו של גנרל ויליאם ווסטמורלנד הפורש מהצבא, גנרל **קרייטון אבראמס** (57) ששימש בחמש השנים האחרונות כמפקד הכוחות האמריקאיים בווייטנאם, תפקיד אותו ירש גם מגנרל ווסטמורלנד.

עומדים להתחתן. השחקן האמריקאי **ארנסט בורגניין** שהיה נשוי כבר שלוש פעמים, ובעלת רשת חנויות בלאס־וגאס, היהודיה **טובה ניומן.**

ניומן

עומדים להתגרש. מי שהיתה בזמנו מלכת היופי של ישראל, נסעה להוליבוד והופיעה בסרטים ובטלוויזיה, **עליזה גור** שהיתה נשואה לרופא אמריקאי, ממנו יש לה בן בגיל שנתיים.

הודח. מתפקידו כיועץ לנשיא מצריים אנואר אל־סאדאת, ד"ר **תרות עוקאשה,** שהיה סגן ראש ממשלת מצריים ושר־התרבות בין השנים 1966—1968 ושמונה לתפקידו כיועץ ב־1970 זמן קצר לאחר מותו של גמאל עבד־אל־נאצר.

מונה. כחבר ועד עובדי ידיעות אחרונות, הגרפיקאי **יהושע** („ג'קסי") **ג'קסון,** הראשון מעובדי לאשה שנבחר לוועד העיתון.

סניף הקריות
ביום א' 2.7.72 בשעה 20.30 אצל משפחת יגול
רח' הגפן 5 — קרית ביאליק פגישת חברים ואוהדים
הנושא:
תנועת העולם הזה — כוח חדש
בשידוד המערכות
לקראת הבחירות הקרובות —
הקמת מערך — שלום ובטחון?
בהשתתפות חברי ההנהלה המדינית

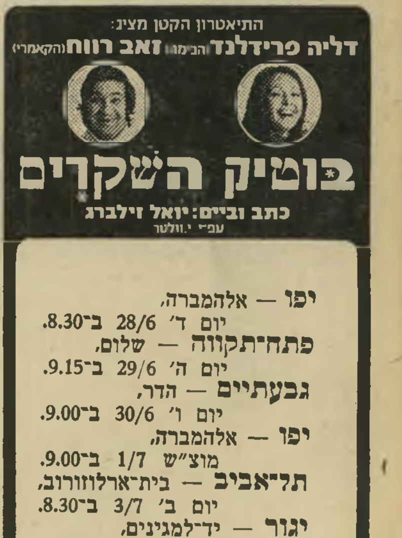

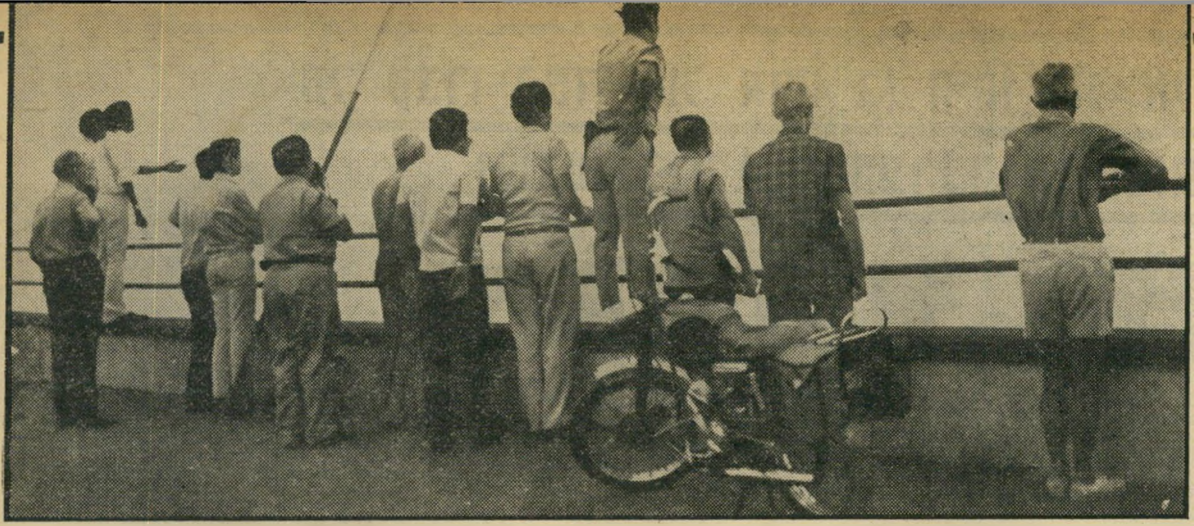

ונתפס שנית בתוך המערבולת.

על החוף ועל הטיילת הבחינו אנשים במתרחש, החלו לצעוק. תוך דקות ספורות, נפלט הבחור אל החוף חסר־הכרה, התאושש לאחר דקות ספורות. מריה נעלמה במים.

בינתיים, על הטיילת הופיעו שני צעי־רים, זרקו מבט במתרחש, ירדו בריצה אל הים. שתי דקות אחריהם הגיעה המשטרה, סמל המשטרה ושני הצעירים היו כהרף־עין בתוך המערבולת, מנסים לשחות לעבר הצעירה שנראתה ונעלמה חליפות בתוך מי־הים הסוערים.

אחד משני הצעירים, שחתר אל ה־מערבולת על גלשן (קייאק) שמצא, הצליח להגיע אל מריה, העלה אותה על הגלשן, ונפלט יחד איתה אל החוף.

היה זה מאוחר מדי. מרגע שמריה נכנסה אל המים ועד שהוצאה מהם, חלפו עשר דקות בלבד. בעשר דקות אלה, איבדה מריה את חייה הצעירים.

שוטרים ואזרחים צופים, מעל טיילת מלון „דן", בטביעתה של מריה בת ה־17

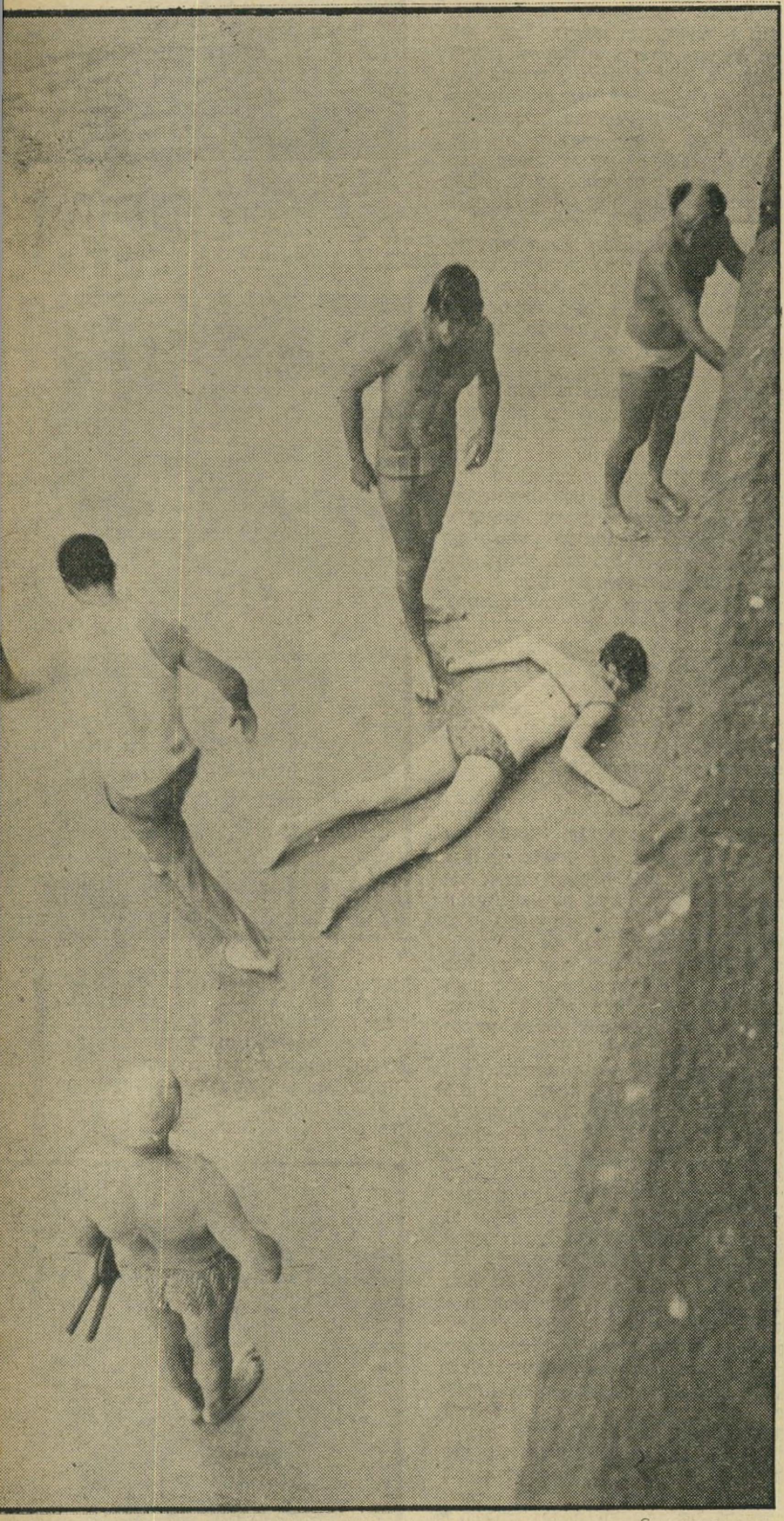

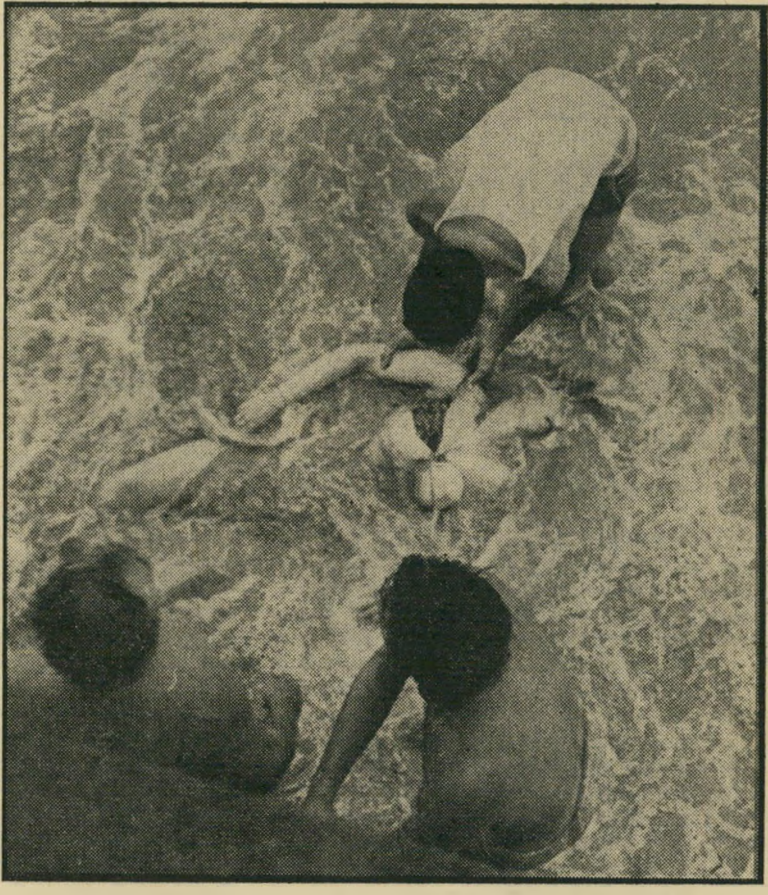

מאוחר מדי הגיעו המצילים אל התיירת בת ה־17, שרק ארבע שעות לפני כן הגיעה לישראל. אחד משלושת המצילים מתכופף להרים את הטובעת, לאחר שהובאה על־ידו מהעומק אל מי־החוף, בעוד השניים האחרים מתכוננים לעזור. למטה: המצילים מניחים את הטובעת על החוף.

מתה! שניים מהמצילים, לאחר שנוכחו שהטובעת מתה. שני הגברים הקי־צוניים בתמונה: מתרחצים שקרבו למקום. מימין: קצה הטיילת, ממנה צולמו התמונות ע"י הצלם החובב אלי שחף, שיצא לצלם זריחה, וצילם דעיכת חיים.

על קברו הטרי של אחיו בן ה־19 של אליל הכדורגל החדש

נשבעו כדורגלני הפרבר הרחובותי לחולל את הפלא

טוני, מלך

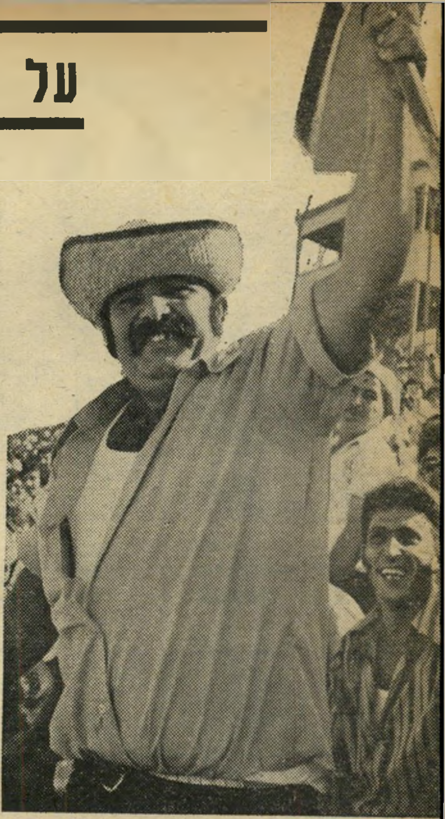

הרעשן אחד מאוהדי מכבי שע־ריים, מרעיש עולמות ברעשן ענק במשחק שנערך בשבת בחיפה.

הגול של מרמורק הדקה ה־72 למישחק שחרץ את גורל הקרב בין שני הפרברים הרחובותיים. כדור שנבעט מרגלו של טוני שרעבי (משמאל, מסומן ב־x) עושה דרכו לפינת השער, כששוער מכבי שעריים, אינו מצליח לעצרו. אחרי הבקעת שער גורלי זה, צנח טוני המזוקן והתעלף.

"מזל טוב!" מברכים אותו עוברים ושבים על מדרכות רחובות, כאילו נולד לו עוד בן או זכה בפרס הגדול במפעל הפיס. חולצים פקקים מבקבוקי שמפניה ומתיזים את תוכנם על ראשו. משלחות ובודדים מכל קצווי רחובות עולים לרגל לדירתו בת החדר ברחובה הראשי של שכונת מרמורק. מביאים מינחות ותשורות. נשים נדחקות כדי לנשק את פניו הקורנים מאושר. ילדים מסתופפים סביבו בגדודים, תולים בו עיניים מעריצות וחולמות. אפילו בנו בן ה־6 יוני, הפסיק לקרוא לו אבא, והתחיל לקרוא לו טוני, כמו כולם.

כך, בין־לילה, נולד כוכב חדש בישראל — נתנאל (טוני") שרעבי, 24. עוד אתמול היה הצעיר התימני הצנום ובעל העיניים היוקדות שייך לפרבר הרחובותי הקטן והנשכח, לחוג אוהדי הכדורגל המצומצם של ליגה א' — הליגה השנייה, לכותרות המישנה בעמודים האחרונים של במדורי הספורט. החל מהשבת האחרונה יושב טוני על תקן של אליל לאומי.

שני השערים שהבקיע במשחק שנערך בשבת בין קבוצתו, הפועל מרמורק, לבין קבוצת פרבר רחובותי שנייה — מכבי שעריים, העלו את קבוצתו לליגה הלאומית. בעונה הבאה יופיע טוני עם קבוצתו בהתמודדויות עם אריות הכדורגל הישראלי. מאות אלפים יכירו את שמו. ידווחו על משחקיו בכותרות הראשיות. מבצעיו על מגרשי הכדורגל יוקרנו בטלוויזיה. אין זה משנה אם הפועל מרמורק תצליח בליגה הלאומית או תיכשל, אם תישאר בה או תיאלץ לחזור לליגה א' אחרי שנה. טוני שרעבי הגיע. השפיגלר של הקבוצה הרחובותית עשוי. יצטרכו להתרגל לעובדה הזאת: לשאת את שמו בנשימה אחת עם כל אלילי הרחוב הישראלי.

השבעות ✶ ושומר־ראש

הקפיצה המהירה לצמרת לא היתה מהירה כלל. איזה סיכוי יש לילד תימני במשפחה מרובת ילדים ודלת אמצעים בפרבר נידח? אילו לפחות היה נולד בשעריים.

שעריים, אף היא פרבר רחובותי, זה כבר דבר אחר. למרות ששתי השכונות מאוכלסות בעיקר ביוצאי תימן מהוותיקים בארץ, לא אלה שבאו על כנפי נשרים, ובתיהן נוגעים אלה באלה, זה לא אותו דבר.

אוהדים ערבים יוסוף סלאמה מרפיח ומוסטאפה זייד מאל־עריש, עשו את כל הדרך מגבול סיני לחיפה, כדי לחזות במישחק הגורלי. יוסוף הוא אוהד שעריים. מוסטאפה אוהד מרמורק. הם צהלו כאוהדי מרמורק (למטה) שהתנשקו דרך הגדר כשטוני שרעבי הבקיע את גול השיוויון.

את שעריים חוצה הכביש הראשי לדרום. יש בה עשרות חנויות, סטיקיות, בתי־קפה. יש בה חיים חברתיים תוססים, גאווה מקומית, שני נציגים מקומיים של רשימה בלתי תלויה למועצת עיריית רחובות. יש בשעריים הרבה עשירים, בעלי אמצעים. יש גם מסורת ארוכה של כדורגל, כולל הופעה בליגה הלאומית. עשרת אלפים תושבי השכונה מהווים קהל אוהדים נלהב, שכל קבוצה בלאומית היתה מתברכת בו.

מרמורק היא השכן העני של שעריים.* כאלפיים תושבים בבתי אבן קטנים ומפוזרים. כיכר על שם שלום שבזי. רחוב ראשי של מאה מטר עם חנות מכולת, סוכנות־דואר ותחנת־טוטו וקבוצת כדורגל.

יכול להיות שמרמורק היתה נשארת כמו מאה קבוצות כדורגל שכונתיות אחרות, לולא שיחק בה טוני שרעבי. מה יש בו שאין בכדורגלנים אחרים? קשה להסביר. מלבד היכולת שלו ככדורגלן ועל חוש ריח להבקעת שערים, יש בו דברים נוספים הדרושים כדי שסתם כדורגלן מוכשר יהפוך לכוכב, לאליל, למלך.

השבת האחרונה נתנה דוגמא מוחשית לכך. הגורל אירגן את העניינים בצורה כזאת שהמשחק האחרון בעונת הכדורגל הנוכחית היה צריך להכריע איזו משתי הקבוצות הרחובותיות תזכה באליפות ובתעודת העלייה לליגה הלאומית. שעריים הגיעה למשחק זה עם 41 נקודות. מרמורק עם 42. שעריים היתה זקוקה לשתי נקודות הנצחון כדי לזכות באליפות. למרמורק הספיק תיקו עם נקודה אחת.

כולם ידעו שהכל תלוי בטוני. אם יצליח להבקיע את שער שעריים, הוא חורץ את דין הקבוצה ואלפי אוהדיה. לחשו שבועות ונשאו תפילות שלא יהיה מסוגל. ליתר ביטחון הוסיפו לו שומר ראש לוחץ במשחק, שלא נתן לו לזוז ולשחק.

טוני כמעט לא נגע בכדור במשחק. הורבבי כדורגל זרים, שרק שמעו על טוני, לא הבינו מה כל הרעש. ואז, כששעריים הבקיעה ראשונה את שער מרמורק, נראה היה שהכל אבוד. מי שלא ראה מה שהתחולל במגרש החיפאי לא יהיה מסוגל לתפוס זאת. אקסטזה מטורפת של איבוד חושים משמחה, כמו זו של אוהדי שעריים, קשה לתאר. אבל כשם שגדולה היתה השמחה, שנמשכה 15 דקות, כך גדול היה הכאב המשפיל שבא בעקבותיה.

לטוני ניתנו רק שתי הזדמנויות לגעת בכדור. זה היה מספיק. הוא ניצל אותן להבקעת שני שערים, שאיש לא היה מוכן להמר שיפלו. לא צריך היה יותר מזה. שני שערים שצריכים להדליק אור אדום בעיני שוערי הליגה הלאומית.

זקן אבל — ✶ סגולה לניצחון

האליל ממרמורק, רק בן 24, וכבר נשוי ואב לשני בנים. הגדול בהם, יונתן (יוני), משמש כקמיע של הקבוצה. יש לו יד בגבס, אותה שבר. בכדורגל כמובן. בן 17 היה טוני כשהתחתן. כשעמד בפני גיוס לצה"ל כבר היה לו ילד ושם של כדורגלן מצליח.

גייסו אותו לשלושה חודשים בלבד. לא משתלם לצבא להחזיק חייל עם ילד. טוני, ששיחק כדורגל מגיל 14, היה כבר אז כוכב. אבל בקבוצה שהיו לה רק 50 אוהדים. בשבת שאחרי חתונתו, ערכו לו „זפה" בבית־הכנסת בשכונה — מנהג תימני בו מלווים את החתן לבית־הכנסת בשירים ומחולות בשבת שאחרי חתונתו. מנהלי הקבוצה באו וחטפו אותו מבית־הכנסת כדי שיספיק להשתתף במשחק.

לפני שלוש שנים נדמה היה כי חרב עליו עולמו וכי בא הקץ על דרכו לכוכ־

* השכונה נקראת על שמו של אלכסנדר מרמורק (1865—1923) בקטריולוג בעל שם בינלאומי, פרופיסור בסורבון בפאריס, לשם הגיע מגליציה. מעוזריו הראשונים של הרצל בפעילותו הציונית.

בות. האשימו אותו כי במשחק, בו לא השתתף, ידה אבן בשופט. עד היום נשבע טוני כי היתה זו טעות. מישהו אחר מה־שכונה, הדומה לו, ידה את האבן. היודה היה מוכן לבוא ולהודות במעשהו. אבל הוא לא היה כדורגלן. אם היה עושה זאת היה צפוי למשפט פלילי ולא רק משמעתי.

עליה כל העונה," אמר טוני.

אחרי המשחק, טובע בים של חיבוקים ונשיקות שהפריחו כמעט את נשמתו, כ־שחנו לחניית ביניים בחוף הירוק, לפני שיחזרו לחגיגות ההכתרה במרמורק, חילק טוני לחבריו בקבוצה את הזכות לגלח את זקנו מעל פניו.

מרמורק

טוני המנצח

בניפנוף אגרופים מבשר טוני שרעבי, החלוץ המרכזי בן ה־24 של הפועל מרמורק את נצחונו האישי על הקבוצה השאפתנית של שעריים. היתה זו תשובתו לקריאות הבוז שהושמעו מאלפי אוהדי שעריים.

הגול של שעריים

הדקה ה־58 למישחק, שהקפיצה את אלפי או־הדי מכבי שעריים באיצטדיון החיפאי, סחפה אותם בהיסטריה של התלהבות והתרגשות. יוסי כהן נוגח כדור לפינת שער מרמורק, כשהשוער רוני מוסקוביץ מזנק לשווא בנסיון לעצור את הכדור. גם יוסי כהן התעלף.

טוני ויתר. הוא הורחק לשנה וחצי.

שנה וחצי לא שיחק. רק בעונה שעב־רה, שבעה משחקים לפני סוף העונה חזר. לא די זמן כדי להעלות את קבוצתו לצמ־רת. אבל השנה זה היה משהו אחר. טוני, שקורץ מהחומר ממנו בנויים כדורגלנים גדולים, הוביל את קבוצתו לאליפות.

לפני חודש וחצי נפטר לפתע אחיו ה־צעיר רחמים (19), חייל בצה"ל, כדורגלן גם הוא, שכבר הספיק להופיע כמה פע־מים במדי מרמורק. בוקר אחד התאונן על מיחושים. אמא נתנה לו כוס חלב. יצא לרחוב, צנח ומת. עד היום לא יודעים ממה. בגלל האבל לא שיחק טוני שבת אחת. מרמורק הפסידה. טוני צימח זקן.

שלושים ימי האבל תמו לפני מועד ה־משחק הקובע נגד שעריים. אבל לא נתנו לו לגלח את הזקן. „זו סגולה לנצחון," אמרו מנהלי הקבוצה. הם פחדו לא רק מהרוחות אלא גם מאוהדי שעריים. שבוע לפני המשחק הבריחו את שחקני הקבוצה בסתר, החביאו אותם בקריית־ענבים. לפ־ני שנסעו משם למשחק בחיפה, עברו דרך שתי תחנות.

התחנה הראשונה היתה בבית־החולים קפלן. שם שכבה אשתו של אחד מחברי הנהלת הקבוצה, שיום קודם קטעו את רגלה. הכדורגלנים הצטופפו סביב מיטתה. „תביאו לי נצחון," היא ביקשה. הם הב־טיחו. משם נסעו לבית־הקברות ברחובות. ליד קברו של רחמים שמו כולם יד על יד. „הבטחנו לו להגשים את המשאלה שחלם

האליל החדש שונה בתכלית מאלה המוכרים בליגה הלאומית. הוא שייך

עוד לדור של כדורגלנים שהיו משלמים כדי שיתנו להם לשחק, וקנו בעצמם מ־כספם את נעלי הכדורגל שלהם.

עם שני בניו הוא גר בדירת חדר צרה, המשמשת סלון, חדר שינה ומטבח. כל מי שחולף על המדרכה נמצא בתוך הבית. הוא עובד בתנובה. 450 ל"י בחודש. כש־מצטבר החוב במכולת, משלמים אותו מ־הנהלת הקבוצה. בעבר איפשרו לו לרכוש משאית, בהלוואות. הוא מכר אותה כדי שיהיה לו כסף לשיכון לזוגות צעירים. הכסף כיסה בדיוק שליש ממחיר הדירה בשיכון המיועד.

אבל טוני אינו מתמרמר ואינו מתלונן.

חיבוק הנצחון

טוני שרעבי, אליל קבוצת מרמורק (עם הגב למצלמה, חולצה מיספר 9) מחובק ע"י שניים מחבריו לקבוצה אחרי הבקעת השער השני, כששלושה שחקנים אחרים מקבוצתו עטים עליו כדי לחבקו.

הקמיע

לפני עלותו למישחק הקובע, ניגש טוני אל אשתו מזל ובנו יוני, הניצבים מעבר לגדר. יוני בן ה־6 משמש כקמיע מרמורק.

אינו מבקש שיחרור ואינו שובת. מה דוחף אותו בדור, בו רק הכסף מניע כדורג־לנים ?

„מה זאת אומרת ?" משתומם טוני, „וזה שפירסמו את שם השכונה שלנו בכל הארץ זה כלום ?"

קולנוע

סרטים

מפורנוגרפיה תצא תורה

פים דה לה פרה הוא במאי הולנדי, יליד סורינם, בחור עם מזג עליז ומלא שמחת חיים. מזה עשר שנים הוא פעיל בשדה הקולנוע בארץ השפלה, כשהוא מתאמץ במשך רוב הזמן לעשות סרטים בתקציבים אפסיים, תוך פשרות אין סוף, העיקר לעשות סרטים. „את הסרט הארוך הראשון שלי עשיתי עם 2500 דולר בלבד, וכל מי שהיה איתי בצוות, היה שותף באחוזים בהפקה,” הוא מספר בהנאה רבה.

אמנם השנים הרזות הביאו לו די הרבה הכרה בחוגים בינלאומיים. בהולנד נחשב לכח חשוב ומבטיח בין הצעירים, בפסטיבלים זכה לכמה פרסים, אבל כסף של ממש, לא הצליח לעשות. „וכסף זה דבר חשוב,” הוא מדגיש, „חשוב כדי שאפשר לבזבזו.”

עד שיום בהיר אחד, החליטו הוא ושותפו, וים וילשטופן, (הם משמשים לסירוגין כמפיקים ובמאים בסרטים שהם עושים), שהדרך להגיע לכיס הקהל הוא הסרט הפורנוגרפי. ותוך זמן קצר יצא לשוק מוצר בשם בלו מובי (כך מכנים באנגלית סרט־פורנוגראפי), סרט מלא מישגלים וסצינות נועזות ומעורטלות לחלוטין, שביניהן הסתיר פים סאטירה חברתית, שרק מעטים השגיחו בה.

לעומת זאת, רבים מאד באו לראות את מה שהיה מסביב לסאטירה. הסרט הכניס כבר כמה מיליוני דולרים, פים מרוצה מאד מן העניין, מה עוד שאינו סובל כלל מתיסכולים על ש„מכר את אומנותו”. להיפך, מן הכסף שהרוויח, במקום להתחלק עם מס הכנסה סתם, החליט להעניק פרס לבמאי צעיר הולנדי לפי בחירתו, פרס שהוא בערך פי 10 יותר גדול מזה שמעניקה ממשלת הולנד כעידוד לתעשיית הסרטים שם.

„אני בטוח שכאשר יראו איזה פרס אני מעניק, יצטרכו גם הם להגדיל את הפרס שלהם,” הוא מציין בסיפוק, ו־מודיע שאף יהיה מוכן לממן סרטים של צעירים שייראו מוכשרים בעיניו. וכל זה בגלל הצלחת סרט פורנוגראפי. לזאת קוראים: ממתוק יצא עז.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **המכונית שלי** (פריז, צרפה)—מצחיקון על מסעה של מכונית מבית היוצר הפריזאי שלה, לתערוכה באמסטרדם, מלא הברקות והצחקות מרומזות של ז'אק טאטי, בשיא כושרו.

★★ **ארטיסטים בצבא** (אלנבי, צרפת) — סידרת הרפתקאותיהם של חמישיית שלומיאלים צרפתית בשם השארלז. אין בה הרבה מקוריות או חידוש, אבל זה מצחיק לעתים קרובות.

★★★ **יום בחייו של איבן דניסוביץ'** (תכלת, אנגליה) — גירסה קולנועית עצובה ומדכאה לא פחות מן המקור הספרותי של סולז'ניצין, על החיים ב־מחנה לעבודת כפייה בסיביר. טום קורטני בתפקיד הראשי.

★★★ **מגעים** (קריטריון, שוודיה) — ברגמן, בשפה האנגלית, עומד על ההפרעות הנפשיות של בני העם היהודי, שאינם מוצאים את מנוחתם ושלוותם, ובסופו של דבר נשארים חידה בעיני האחרים.

חיפה

★★★★ **דקמרון** (חן, איטליה) — פאזוליני, בעקבות בוקאצ'יו, מלגלג על ה־איוולת האנושית בסרט שהוא אמנם מקוטע, אבל מלא המצאות והברקות גאוניות. חבל להחמיץ.

ירושלים

★★★ **ידע הבשרים** (ירושלים, ארצות־הברית) — גירסתם הצינית של מייק ניקולס וג'ולס פייפר להתפתחות הבגרות המינית של הגבר האמריקאי ב־25 ה־שנים האחרונות. די שטחי, אבל מבריק.

★★ **בתו של ריאן** (סמדר, אנגליה) — סיפור אהבה צנוע לובש מימדים מונומנטליים בסרט רחב מימדים של דייויד לין, שיזכר בעיקר בזכות סערה מדהימה על חופי אירלנד.

שיחות בלתי רשמיות

תיק ירושלים (אורלי, תל־אביב, ישראל—אנגליה) — אם לשפוט לפי רוב הסרטים המופקים בארץ, הרי ישראל היא גן־עדן הומוריסטי מפוקפק, החי ללא שמץ של בעייה או דאגה.

משום כך, צריך לקבל בברכה את „תיק ירושלים”, ולו רק משום שהוא מודה, בפעם הראשונה, שישראל נמצאת במצב פוליטי מסובך ושהדרך היחידה לצאת ממצב זה, הוא תידברות ישירה בין יהודים וערבים. לשם כך נעזרים הישראלים בצעיר אמריקאי שהכיר את אחד ממנהיגי הנוער המתקדם הערבי, תוך כדי לימודיו באוניברסיטה מעבר לים.

לתוך הסיפור הזה, משתלב מתוך מניעים מסחריים מוצדקים בהחלט (סרט ממשיך להיות, במידה רבה, עסק), סיפור־מתח המתבסס על מלחמת החורמה שבין הערבים לבין עצמם ומאמצו של זרוע הביטחון הישראלי להשתלט על המצב. ועוד יש כאן סיפור רומנטי, משולש, ובו מרצה לארכיאולוגיה, סטודנטית נאה ואותו צעיר אמריקאי המגשר בין יהודים וערבים.

מה שנוגע למתח בסרט, הוא דווקא בסדר גמור. העריכה דרמאטית מאוד, הצילומים של ראול קוטאר מלאי אווירה, המישחק של הצוות הבינלאומי מלוטש בהחלט (כשבראש וראשונה בולטת דמותו של דונאלד פלזנס כראש שירותי הביטחון הישראליים), בקיצור, סרט מתח מקצועי לכל דבר. האהבה בסרט, כבר יותר שיגרתית ושטחית, ואילו מה שנוגע לפוליטיקה, נאמרות כאן לא מעט אמיתות, ואם בכל זאת התוצאה הסופית נראית לעתים מבולבלת ומהססת במקצת, הרי זה לא מעט בגלל התערבות גורמים ממשלתיים, שסירבו להעניק לסרט גושפנקא ישראלית, ללא קיום תנאים מוקדמים מסויימים בתסריט.

אולי אין זה עדיין "Z" ישראלי. אבל זה צעד נכון לקראת קולנוע הרוצה גם לומר משהו, ולא רק לשמש מיפלט לכסילים ביום חמסין ועל כך, ראוי לשבח.

ויליאמסון והלפרין: בגוב העריות

קלינט מביים את איסטווד

מיסטי (סינרמה, תל־אביב, ארצות־הברית) — מגיש תוכניות־פזמונים בתחנת שידור קטנה ב־חוף־המערבי של ארצות־הברית, מתוודע אל נערה מוזרה המבקשת ממנו, מדי לילה, לשדר את פיזמונו הקלאסי של ארול גארנר „מיסטי”. הפגישה הופכת להרפתקאה בלתי מחייבת, ההרפתקאה מתפתחת לפרשה סבוכה, כשהנערה מסרבת להרפות מה„דיסק־ג'וקי” שהיא מעריצה, וסיפור האהבה הופך בהדרגה לסיפור אימים מסמר־שיער, בו משתלטת הנערה המופרעת על קורבנה בתחבולות זוועה.

זה הסיפור שבחר קלינט איסטווד לסרט הראשון שביים, והתוצאה בהחלט ראויה לצפייה, בעיקר על־ידי בעלי העצבים החזקים. איסטווד, נעזר כנראה לא מעט בדון („הארי המזוהם”) סיגל, האיש שביים לאחרונה את מרבית סרטיו והנחשב לוירטואוז של הקולנוע האמריקאי. הבמאי איסטווד מצליח להוביל את הסרט מאווירה של בטלנות חסרת דאגה בתחילתו, אל שיאים של מריטת־עצבים בסופו. כל הצוות הטכני שעמד לצידו, ובראשם הצלם ברוס סורטיס, הם אנשים העובדים עם סיגל, ואין צורך לשיר את שבחיהם, ואילו השחקנית שנבחרה לגלם את דמות הנערה המופרעת, ג'סיקה ואלתר, היא משכנעת עד כדי כך שגם הצופים יתחילו, לקראת סוף הסרט, לפחד מפניה.

אמנם, אפשר עדיין להשגיח בעובדה שאיסטווד לא צבר די נסיון כדי לסתום את כל החורים שבעלילה, וטיולים ארוכים על חוף הים, או צילומי יער קליפורני, שוברים לעיתים את רצף הסיפור, אם־כי הם בהחלט יפים.

אבל אין בכך אסון גדול, ובהתחשב בעובדה שלאיסטווד עצמו יש מעריצים רבים, שיתמוגגו מחזותו הגברית ויוכלו אפילו להעריך את הבעת התימהון האמיתית שעולה על פניו לנוכח העובדה שגבר כמוהו הופך מתוקף למותקף. אפשר בהחלט להניח שהסרט ימצא חן בעיני רבים.

איסטווד וואלתר: ההערצה הרועצת

הקרחון הלוהט

המלכה קריסטינה (מקסים, תל־אביב, ארצות־הברית) — מכל תפקידיה של גרטה גארבו, היתה דמותה של מלכת שוודיה המפורסמת, אשר פעלה כגבר ורכבה כפרש, עד שהתאהבה באציל יפה תואר (ג'ון ג'יל־בורט), לתפקידה הגדול ביותר.

חילוכה הגברי כמעט סייע לא מעט לאשליה של הסצינה הראשונה, בה רואים רוכב דוהר בפראות אל ארמון המלוכה, יורד מסוסו, ועולה בצעדים גדולים על מדרגות הארמון, מבלי שאיש יוכל להשגיח בתווי פניו המוסתרים מאחורי כובע רחב שוליים. רק כאשר מסיר הפרש את הכובע בתנועה רחבה, מסתבר שזו אינה אלא... גארבו האלוהית.

מובן שסיפורה של המלכה המוותרת בגלל אהבה על כס המלוכה, למרות היותו מבוסס על מעשה אמיתי, רחוק מלהיות שיחזור מדוייק של ההיסטוריה, ויש בו הרבה מן הפאתוס הרומנטי שאפף סוג זה של סרטים בשנות השלושים. אולם הבמאי רובן מאמוליאן ידע כל־כך טוב לבנות מעמדים מסביב לגארבו, לנצל את אצילותה הטבעית ורימזי הסערה שמתחת לקרחון, עד שאפילו היום קשה שלא להתרגש למראה מכאובית של האשה האוהבת שאפילו כתר אינו יכול להוות תחליף עבורה לבן־הנכר יפה־התואר שאהבה.

צלמה הקבוע כמעט של גארבו בסרטים, ויליאם דניאלס, נעזר בתאורה מתוכננת היטב להבליט את כל יתרונותיה, ואין פלא שמרבית כותבי תולדותיה של גארבו רואים ב„מלכה קריסטינה” שנעשה לפני קרוב ל־40 שנה, את שיא הקריירה שלה, ואת תחילת דעיכתה.

האלוהית: מלכות תמורת גבר

הקו הבטוח בין שתי נקודות

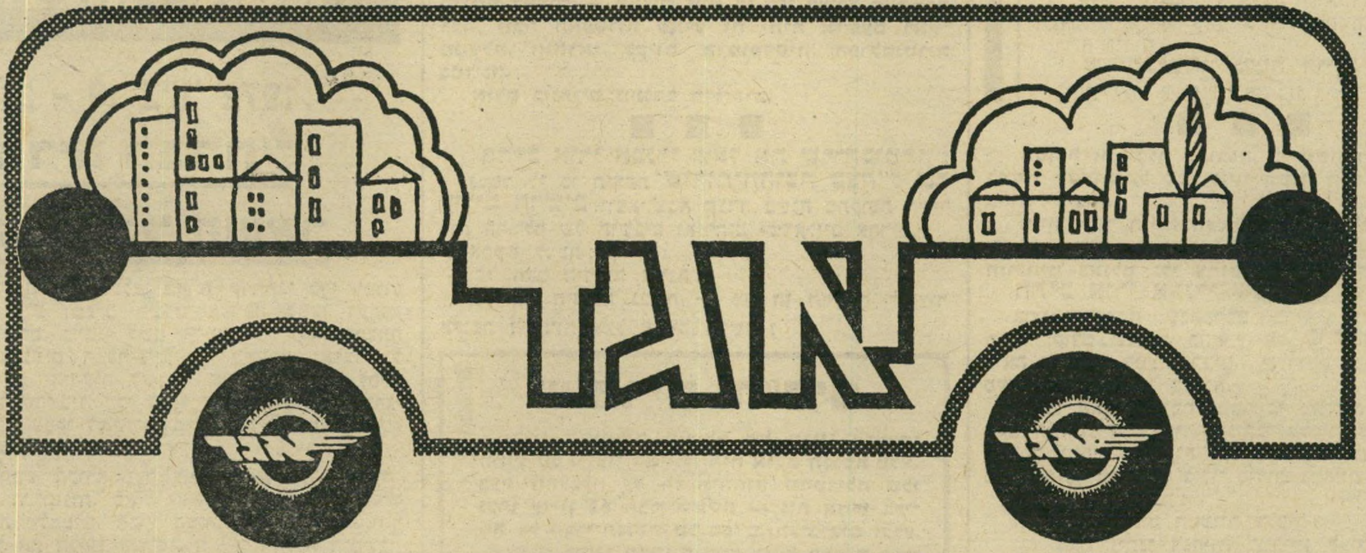

שנים אוחזים ב.פולקע...

היום כולם עוברים להודו

טוב לאכול פולקע של הודו
ואין אפילו צורך בסכין ובמזלג,
אבל למה להצטופף?

לגיוון התפריטים נא לפנות למועצה לענף הלול
ת.ד. 124 ת"א-לקבלת חוברת מתכונים חינם.

סיכוייך גדולים יותר בטפסים שיטתיים

8 סימנים
28 צירופים אפשריים

9 סימנים
84 צירופים אפשריים

10 סימנים
210 צירופים אפשריים

פרטים
בכל תחנות האיסוף של
לוטו

21 - 19 ביוני 1972

„הקומדיה הבלתי־אלוהית" וכל השאר

במשך כל השבוע פעלנו באופן קדחתני כדי למנוע את עריקת ל"ע ומפ"ם משדה־המערכה למען הנהגת נישואין אזרחיים. גייסנו לשם כך את כל כוח־האמצאה שלנו — וברגעים המכריעים של המאבק נאלצו כל מוסדות הכנסת והסיעות לשבור את ראשם איך לסלק את המיכשול שהצבנו, כדי לנתק את דרך־הנסיגה. ברגעים מסויימים עסקו ראשי־הסיעות, יו"ר הכנסת והיועץ המישפטי לממשלה ביוזמות שלנו.

לשווא יחפש הקורא זכר למאמץ זה בסיקורים הארוכים של העיתונות. כאילו עשו יד אחת, או כאילו קיבלו הוראה מלמעלה, חברו העיתונים והטלוויזיה יחד כדי להשתיק את חלקנו בפרשה זו — השתקה המנשכת

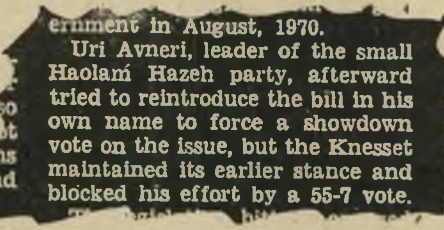
ernment in August, 1970.
Uri Avneri, leader of the small Haolam Hazeh party, afterward tried to reintroduce the bill in his own name to force a showdown vote on the issue, but the Knesset maintained its earlier stance and blocked his effort by a 55-7 vote.

דיווח סוכנות „יו־פי" בעיתוני העולם

מזה כמה חודשים, מאז העלינו לראשונה את הצעת־החוק שלנו להתרת נישואין אזרחיים לכל. שום עיתון לא מסר על כך בשעתו לקוראיו.

(מובן שהעיתונים לא קשרו קשר. הם פשוט רדפו אחרי רכילויות ודברי־הבל אחרים, תוך התעלמות כימעט גמורה מן ההתפתחות הפרלמנטרית הזמ־הית. רק כמה עיתונאים, וביניהם חיים גורי, שנכח בבניין באותו יום, מצאו לנכון לציין את חלקה של סיעתנו ו„יועצה המישפטי המפולפל" אמנון זיכרוני, במה שארע. כך עשו גם עיתוני העולם, שקיבלו דיווח מסוכנויות־הידיעות הבינלאומיות על פעולתנו.)

■ ■ ■

אולם לא עסקנו רק ב„קומדיה הבלתי־אלוהית" של מפ"ם ול"ע. למרות המתיחות, עסקנו בעשרות נושאים אחרים. בין השאר:

● הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום נגד הקמת תחנת־הכוח בשטח **נחל התנינים**. הנשיאות הכירה בדחיפותה, אך לפני שהספקנו להעלותה, וגם בגללה, הוחלט להעביר את התחנה מן המקום. על כן ויתרנו על העלאת הצעתנו.

● הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום בעניין איום **התיאטרונים המיסחריים** לסגור את שעריהם. הנשיאות החליטה לדחות את החלטתה על דחיפות העניין. (למה? ככה.) עירערנו על כך בפני ועדת־הכנסת, והעניין לא נגמר.

● המשכנו במאבק על מיקום **מלון הייאט** בהר־הצופים בירושלים, סיירתי באתר יחד עם ועדת־הפנים, ולקחתי חלק פעיל בחקירת הנוגעים בדבר. (לפני כן דחתה הוועדה ברוב קולות את הצעתנו לפתוח את הישיבות על נושא זה לציבור הרחב.)

● נאמתי את אחד הנאומים הקצרצרים ביותר. עומדות לרשותנו 42 דקות כדי לנמק את כל מאות הסתייגויותינו לתקציבי כל מישרדי הממשלה. השתמשתי ב־60 שניות כדי למחות עוד פעם נגד סירובה של ראש־הממשלה למנות **שר־מישפטים** קבוע ומיקצועי.

● הגשנו שורה ארוכה של שאילתות. בין השאר על הנושאים הבאים: ריבוי **מעשי־השוד** בבנקים, **פרשת רבין** בארצות־הברית, עיסקי **התעשייה האווירית**, **קונסולי הכבוד** (כמה ישנם כאלה בישראל, כמה מהם אזרחים ישראליים, מה הן זכויות־היתר המוקנות להם?) המאפיה **בשוק הכרמל**, סירוב שר־הביטחון לספק לוועדת־החוץ־והביטחון את מסקנות ועדת־החקירה בעניין **פיתחת־רפיח**, פרשת **הקייטנה המשותפת** של תרשיחא ומעלות, מעשי־החמס של „קבלני העבודה" ערביים („**הראיסים**") המספקים 6000 פועלים ליום לשוק היהודי, וגוזלים כשליש משכרם.

● הגשנו הצעה דחופה לסדר־היום (שלא הוכרה), וגם כמה שאילתות, בקשר עם **סיור ראש־הממשלה** בחבל אשכול, בו הצדיקה את הפינוי הבלתי־חוקי של הבדואים בפיתחת־רפיח, שבוצע בלי הוראות הממשלה, ונתנה גיבוי פומבי לקצין הבכיר שננזף בפרשה זו.

למר דיין
אין מה להוסיף

הדבר כבר הפך לחלק מן הפולקלור של הכנסת. משה דיין מסרב להשיב לשאלותי בכנסת.

מכיוון שיו"ר הכנסת אינו מעז לצוות עליו לנהוג על־פי החוק והתקנון, יכול דיין בשקט להפוך את הכנסת לצחוק — תקדים שיש בו כדי לעורר למחשבה רבה, נוכח האפשרות שאיש זה יהיה אי־פעם ראש־ממשלה, ואחראי לקיום הדמוקרטיה הפרלמנטרית במדינה.

אולם בינתיים מתנהל הדו־קרב.

■ ■ ■

חה"כ אורי אבנרי שאל את שר־הביטחון: נמסר לי כי תקופת **שירות־החובה בצה"ל של עולים חדשים** יוצאי־צבא קצרה בשנה מתקופת השירות הרגילה של תושבים ואזרחים ישראליים אחרים. אבקש לדעת:

(1) האם הידיעה נכונה?
(2) אם הידיעה נכונה — מה הן הסיבות לקיצור תקופת השירות אצל עולים חדשים?

שוטרים וח"כים

בעת הקומדיה הגדולה של הדיון בהצעת־החוק של גידעון האוזנר, היה אולם הכנסת מלא. בעת ההצבעה על הצעת־החוק המקבילה שלי נכחו עדיין 62 חברי־הכנסת — וזה אחרי בריחת כל חברי־הכנסת של מפ"ם, הליברלים ול"ע.

אולם בשאר הדיונים עמד אולם הכנסת בשיממונו. הדבר הגיע ממש לשיאו בעת הוויכוח השנתי הגדול של מישרד־המישטרה. מישרד שפעולתו נוגעת לכל אזרח במדינה, ושלכל אזרח יש מה לומר על מעשיו ומחדליו.

בעוד שצמרת המישטרה האזינה לוויכוח ב־

אדיבות, נכחו באולם, במשך רוב הזמן, כחצי תריסר חברי־כנסת.

כאשר הגיע תורי לנאום על נושא זה (ראה מיסגרת בעמוד 31) הקדמתי לדברי את המילים הבאות:

אדוני היושב־ראש, כנסת נכבדה.

במשך כל שעות הדיון היום נכחו באולם יותר שוטרים מאשר חברי־כנסת.

אולי היה כדאי לשלוח את השוטרים לחפש את חברי־הכנסת. אפשר להוציא גם מודעה בנוסח: "WANTED" — „מבוקשים: חברי־כנסת שיישבו באולם."

דומני שמבחינה זו הגיעה הכנסת לשפל שלא היה כדוגמתו גם בעבר. חבר־כנסת נואם, מסיים — ויוצא מן האולם, יחד עם כל הסיעה שלו. אין לו עניין בדברי שאר הנואמים, ולעיתים קרובות גם לא בדברי השר, המשיב לנואמו.

הוויכוח מת, השיכנוע ההדדי הפך לפיקציה, וחברי־הכנסת עולים על הדוכן ביודעם שהם מדברים אל הקיר, אל הפרוטוקול — ואל הציבור בחוץ.

משה דיין: לשאלות 1־2: לא אוכל להוסיף ל־נאמר בתשובתי לשאילתה 4095.

היו"ר טובה סנהדראי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: כבוד השר, מה הוא הקיצור המירבי (של תקופת השירות של העולים?)

שר־הביטחון משה דיין: אין לי מה להוסיף למה שאמרתי קודם.

■ ■ ■

חה"כ אורי אבנרי שאל את שר־הביטחון: בהתייחסי לפרשתו של **גיורא נוימן**, הנני מבקש לדעת:

(1) האם נכון כי נוימן הסכים לשרת במיסגרת של"ת?
(2) האם הוחלט למצוא פתרון לבעייתו במיסגרת שירות של"ת? אם לא — מדוע לא?
(3) האם נבחן עניינו של גיורא נוימן גם בהשוואה לעניינם של **בחורי־הישיבה**, שאינם משרתים בצה"ל? אם כן — מדוע הוחלט להבחין בינו לבין תלמידי־הישיבות?

משה דיין: לשאלות 1־3: לא אוכל להוסיף ל־נאמר בתשובתי לשאילתה מס' 4580.

היו"ר טובה סנהדראי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: כבוד השר, בהמשך לשאלתי השלישית, על סמך איזו תקנה משוחררים בחורי־הישיבות?

שר־הביטחון משה דיין: לא אוכל להוסיף למה שאמרתי עד כה.

■ ■ ■

תשובה זו גובלת בחוצפה, כי משה דיין מסרב כאן למסור לכנסת על סמך איזו תקנה הוא משחרר אלפי בחורי־ישיבות.

מסוג אחר היתה השאלה הבאה. הפעם הצגתי לו שאלה נוספת שאני די מתגאה בה — שעוררה בין הנוכחים באולם גלי צחוק, מטעמים מובנים:

חה"כ אורי אבנרי שאל את שר־הביטחון: במאמר־מערכת שנתפרסם בהארץ נמסר כי מתוך מאמר קודם שנדפס בהארץ על **פיתחת־רפיח**, הוציאה הצנזורה קטעים רבים, שלרובם ככולם אין משמעות ביטחונית או צבאית.

באותו מאמר־מערכת נמסר כי מחיקות הצנזורה באו עקב הנחיות מפורשות „שניתנו מלמעלה". לטענת בעל המאמר נועדו המחיקות אך ורק כדי למנוע מישראלים מידע, שאין בו משום גילוי סודות צבאיים או ביטחוניים.

הנני מבקש לדעת:

(1) האם נכונות הטענות דלעיל?
(2) האם ניתנו הנחיות כמצויין לעיל? אם כן — מטעם מי?

משה דיין: לשאלות 1־2 — לא.

היו"ר טובה סנהדראי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: כבוד השר, בימים האחרונים נתפרסמו בעיתונות הודעות־תמיכה מצד גופים שונים באלוף פיקוד הדרום, מר אריה שרון. האם לאור עובדה זו לא ראוי לציין מי היה „הקצין הבכיר" שננזף בפרשה זו?

שר־הביטחון משה דיין: אין לי מה להוסיף על תשובות רבות מאוד שהשבתי על שאלות אלו עד עכשיו.

■ ■ ■

בינתיים תפסתי את השיטה וגיבשתי לי שיטה נגדית: לשאול שאלה שאי־אפשר להשיב עליה בדרך זו. ההזדמנות באה כאשר ענה דיין על שתי שאילתות מבורסות שלנו על הידיעות בדבר כניסת יהיות חמורים בתעשייה האווירית, הכפופה למישרד־הביטחון.

כדרכו, השיב דיין (יומיים בלבד אחרי הגשת השאילתות): „אין לי מה להוסיף."

אלא שהפעם הצגתי לו שאלה מסוג אחר. דיין התחיל להשיב את תשובתו הסטנדרטית („אין לי מה להוסיף...") כשלפתע תפס את עצמו.

אורי אבנרי: כבוד השר, פורסם בעיתונות כאילו היתה מחלוקת בין עוזר שר־הביטחון, מר צבי צור, ובין שר־הביטחון, על נושא זה. האם יכול כבוד השר לומר משהו על כך?

משה דיין: (נעצר לרגע, מהסס, משיב) אין זה נכון!

חגורות בטיחות
ומקומות חניה

בסיכום לדיון הכללי על מצב תאונות הדרכים, הצענו את הצעת־הסיכום הבאה (שלא נתקבלה, כמובן):

(1) הכנסת קובעת שיש צורך במאמץ בלתי־שיגרתי למילחמה בתאונות־הדרכים, ובין השאר:

(א) לרכז ביד אחת את כל הסמכויות הדרושות למשימה זו, המפוזרות כיום במשרדי ממשלה שונים;

(ב) להעביר לידי מישרד־התחבורה את סלילת הכבישים, הסדר התחבורה בערים, וכל שטחי התיכנון הנוגעים לתחבורה.

(2) הכנסת מטילה על הממשלה לאחוז באמצעים בלתי־שיגרתיים כדי לפתור את בעיות החנייה, ובכלל זה — עד לפיתרון הכולל — התרת חנייה למכוניות פרטיות על מידרכות ברחובות צדדיים.

(3) הכנסת מטילה על הממשלה להנהיג תוך שנה חובת חגירה של חגורות־בטיחות בכבישים בינעירוניים.

„צמרת המישטרה דומה למפקח איירונסייד — היא רתוקה לכיסא שלה זמן רב מדי...״

בוויכוח הכללי על פעולות המישטרה אמרתי את הדברים הבאים:

אורי אבנרי: תפקידו של השוטר כפוי־טובה הוא.

אם הוא נכשל בגילוי פשעים — נמתחת עליו ביקורת, ובצדק.

אם, מתוך להט מופרז לגלות פושעים, הוא אוחז באמצעים קיצוניים — נמתחת עליו ביקורת, ובצדק.

אם הוא מפזר הפגנות פוליטיות — הוא נחשד בכוונות פוליטיות, ולא תמיד בלי צדק.

אם צומחות באין מפריע קבוצות פוליטיות אלימות — נמתחת עליו ביקורת, ובצדק.

אם הוא משתמש בפושעים ובפסיכופטים בתור מודיעים — נמתחת עליו ביקורת.

אם אין לו מידע מספיק, כדי לגלות פשעים ולמנוע אותם — נמתחת עליו ביקורת.

למעשה, מחדלי כל זרועות השילטון — המישטרה קוצרת את פירות־הבאושים שלהם, בצורת פשיעה.

כל זה מונח ביסוד תפקידו של השוטר.

וכך צריך להיות. מפני שבידי המישטרה יש כוח עצום. אנו מפקידים בידיה את הסמכות לאסור אנשים ולשלול מהם את חרותם. על כן מוכרחה להיות ביקורת חריפה ומתמדת על המישטרה.

שוד־בנק בכל יומיים

מי שמחפש שבחים — אין מקומו במישטרה. מי שנהנה מזה שהוא מבצע תפקיד חיוני בצורה יעילה — מקומו במישטרה.

לכן דרושה במישטרה — אולי יותר מאשר בכל מיס־

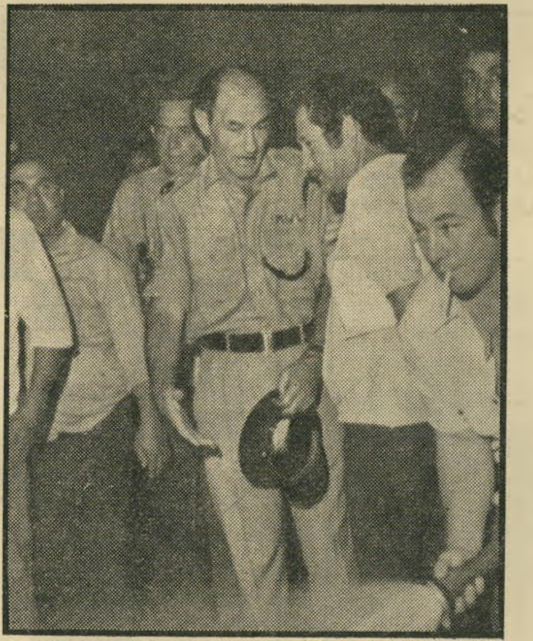

המפכ״ל פינחס קופל*

״ימי שיקאגו העליזים״

גרת אחרת — מנהיגות חזקה, מנהיגות היוצרת רמה מוסרית וגאווה מיקצועית, מנהיגות המשמשת עצמה, בכל רגע, דוגמה לכל השוטרים.

אדוני היושב־ראש, המצב בשטח הפשיעה הוא רע, רע מאוד.

סטטיסטיקות על אחוזי־פשיעה אינן מוסרות תמונה נאמנה, מפני שלא רק העלייה המיספרית של הפשיעה קובעת, אלא גם דמותה המישתנה של הפשיעה.

יש מירוץ בין הפשע ובין המישטרה, וחוששני שהמישטרה מפסידה במירוץ הזה. אנו חשים שהמדינה מתקרבת בהדרגה ל„ימי שיקאגו העליזים״.

יש שוד בנק אחד בכל יומיים. שוד אחד ל־48 שעות. מעשי־השוד האלה הם מזויינים. רק מיקרה הוא שלא נהרגים אנשים רבים יותר תוך כדי ביצועם.

נשים פוחדות להעביר כסף ממישרדים לבנקים. במקומות רבים מסרבים לקבל כסף מזומן, ומקבלים רק צ׳קים.

ישנה ראשית של בהלה, וקיימת הסכנה שתיווצר אצלנו ספיראלה של פחד, כמו שנוצרה בארצות־הברית ובמקומות אחרים בעולם.

לדכא את האלימות הפוליטית!

האלימות הפוליטית הולכת וגוברת. קמו בארץ קבוצות פוליטיות שהן אלימות בגלוי, בעלות אידיאולוגיה של אלימות — גם בימין הקיצוני, ואולי גם בשמאל הקיצוני.

אני, שהנני אקטיביסט פוליטי ומיליטנט פוליטי — דוחה ומגנה כל אלימות פוליטית, תבוא מניין שתבוא.

שר־המישטרה שלמה הלל: צריך להוציא קבוצות אל מחוץ לחוק?

אורי אבנרי: אין צורך להוציא קבוצות אל מחוץ לחוק, אדוני השר. החוק הקיים מספיק בהחלט, לדעתי.

התווכחתי איתך על כך כאשר אך התחילו גילויי־האלימות המילוליים, כאשר קבוצות כמו הליגה להגנה יהודית, אירגון דוב ואחרים איימו בפירוש באלימות.

החוקים הקיימים היו מספיקים, אילו הייתם מעזים להפעיל אותם!

מי יוצר את התדמית?

אדוני היושב־ראש, אין לי ספק שדרוש שינוי מהותי בהיערכות המישטרה, מבחינה מעשית ומבחינה פסיכולוגית.

קודם כל ומעל לכל, יש למשוך למישטרה אנשים. לשם כך דרושה תדמית אחרת למישטרה, ולשם כך דרוש גם כסף. משתי הבחינות דרושים אמצעים בלתי־מקובלים.

אשר לתדמית — אין טעם לבוא ולהתלונן על כך שיוצרים תדמית שלילית למישטרה. המישטרה היא היוצרת את התדמית של עצמה.

להאשים את אמצעי־התיקשורת, כפי שעשו כאן היום כמה נואמים, הרי זה פסול מעיקרו. זוהי תופעה החוזרת בבית הזה. לא חשוב מה קורה, מי אשם? — העיתונות, הטלוויזיה, הרדיו. אבל העיתונות, הרדיו והטלוויזיה ממלאים רק את תפקידם, לפי הבנתם העיתונאית. לא על־ידי סילוף הדיווח העיתונאי, לא על־ידי יצירת „אמת שילטונית״, כפי שהיא מקובלת במדינות מסויימות, נשנה את המציאות.

התדמית של מישטרת ישראל תשתפר כאשר המישטרה תצליח. אם תהיה בציבור הרגשה של יעילות, של יכולת...

משה ורטמן: איך תדע על הצלחות המישטרה אם לא מביאים אותן?

אורי אבנרי: אמצעי־התיקשורת מדווחים על הטוב ועל הרע. אין הצלחה של המישטרה שאינה זוכה לסיקור מירבי בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה. לעולם לא תתקשה המישטרה, כשהיא מצליחה במיבצע כלשהו, להשיג לכך פירסום מכסימלי.

בחידה בין צה״ל והמישטרה

לגבי הכסף, ברור שיש להעלות את שכר השוטרים. יש למשוך למישטרה חומר אנושי מסוג חדש לגמרי.

אני רוצה להציע כאן הצעה פשוטה בתכלית. יש למשוך למישטרה בוגרי תיכון ובוגרי אוניברסיטאות. ואחת הדרכים הפשוטות לכך היא לתת למועמדים לגיוס צבאי את האפשרות לבחור בין שירות צבאי, לבין שירות של 5—6 שנים במישטרה.

אם הדבר יהיה כרוך בשיכון לזוגות צעירים ותנאי משכורת מתאימים, ירצו צעירים רבים לבחור בקאריירה מישטרתית במקום הגיוס הצבאי הרגיל.

ייתכן מאוד ששר־הביטחון מתנגד לכך, ורוצה למשוך את אותם אנשים לצבא. אך אני סבור שתפקיד המישטרה כיום אינו פחות חשוב.

שר־הביטחון יכול תמיד למלא את החסר על־ידי גיוס בחורי־הישיבה, דבר שיוריד גם עול משכם המישטרה.

„תה וסימפטיה״

אדוני היושב־ראש, אין טעם לחפש אשמים מבחוץ.

אם אין התדמית טובה — מי אשם, אם לא צמרת המישטרה ומישרד־המישטרה?

אם אין די כסף — מי אשם, אם לא שר־המישטרה? אם אין די אנשים — מי אשם, אם לא הצמרת?

אם הציוד הטכני אינו מספיק — אשמה בכך המישטרה.

אם החוקים אינם מעודכנים, לדעת שר־המישטרה — שר־המישטרה הוא החייב להילחם על חוקים מעודכנים יותר.

קשה למתוח ביקורת, כי צמרת המישטרה מורכבת מאנשים סימפטיים. אולם לא די ב„תה וסימפטיה״ בניהול המישטרה, מול האתגרים של היום.

מישמר הגבול בעזה

יש לי ההרגשה שבמשך זמן רב מדי נתונה צמרת המישטרה במצב־רוח שאנן מדי, בשביעות־רצון עצמית רבה מדי. ואחרי הכל, אם יש במדינה שר־מישטרה — דבר שתמיד היה שנוי במחלוקת — הרי ההצדקה היחידה לכך היא ששר־המישטרה יוכל להילחם בדרג הגבוה ביותר למען סיפוק צורכי המישטרה. ואם הדבר לא נעשה, רובצת האחריות קודם כל עליו.

יש לי ההרגשה, אדוני היושב־ראש, שאין תחלופה מספקת בצמרת המישטרה. היא דומה למפקח איירונסייד בטלוויזיה, בכך שהיא מרותקת לכיסא זמן רב מדי. אני חושב שיש לקבל אחריות בדרג מיניסטריאלי ובדרג פיקודי, ויש צורך בדם חדש וברוח רעננה בצמרת.

שר־המישטרה אמר משהו לגבי מישמר הגבול, ואני משער שהדברים היו מכוונים גם אלי.

יש כאן אי־הבנה מצידך, אדוני השר. מעל דוכן זה מסרתי מידע ששמעתי מפי עדי־ראייה נאמנים עלי, לגבי התנהגות אנשי מישמר־הגבול בעזה. הדברים האלה מעולם לא נחקרו. נחקרה פרשה אחרת, שבה היתה מעורבת יחידה של צה״ל, ונקבע שההאשמות לגביה היו מוצדקות. ההאשמות לגבי מישמר־הגבול לא נחקרו. במילא אין מסקנות.

שר המישטרה שלמה הלל: אתה מסתכן בדבר שאינך יודע, והוא לא נכון. שמעת גם את שר־הביטחון וגם אותי, וקיבלת על זה תשובה.

אורי אבנרי: הוויכוח הזה, אדוני השר, לא הסתיים, לצערי, וכנראה גם לא יסתיים. אני לא נתבקשתי למסור את המידע שבידי, ואלה שמסרו לי את המידע לא הוזמנו למסור עדות, וממילא לא היתה חקירה אמיתית. ההליכים הפנימיים שהיו אצלכם אינם ידועים לי, ואני לא צריך לדעתם.

נגד עונש מוות!

התגאינו כולנו ביום כו בוטל עונש המוות במדינת־ישראל. יהיה זה יום מר ושחור למדינת־ישראל, אם יוחזר עונש־המוות בפועל למדינה. יהיה זה יום שחור, אם אי־פעם יוצא אדם להורג על־ידי תליין של מדינת ישראל. יהיה זה ניצחון גדול לפדאיון, ניצחון גדול לאוייבי המדינה, אם יוכלו להביא אותנו לכך שנוותר על אחד ההישגים המוסריים הגדולים ביותר של מדינת ישראל!

נסים אליעד: רוצחו של השוטר וייצמן, מגיע לו להישאר בחיים, אם יורשע בדין?

אורי אבנרי: השאלה איננה: האם מגיע לו להישאר בחיים או לא? השאלה היא: האם מגיע לנו לחיות במדינה שאינה מוציאה להורג אנשים!

נסים אליעד: מדוע?

אורי אבנרי: שום דבר הקורה בישראל, לא בחזית־החוץ ולא בחזית־הפנים, אינו מחייב את הנהגת עונש־המוות, מבחינת התכלית והיעילות.

אני מקווה שהדרישה הזאת, שהיא פרי ההיסטריה של רגע, תחלוף ולא תתגשם!

* בליל הרצח בלוד.

תשבץ העולם הזה 1817

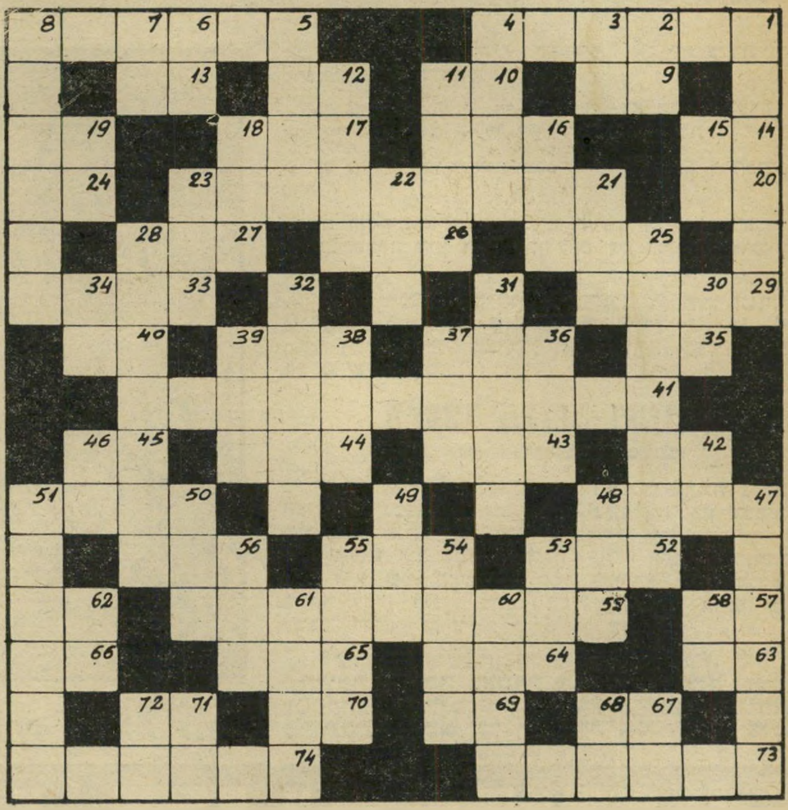

מאוזן: 1) יהירות; 5) מאכל צפון־אפריקאי; 9) קול גברי; 10) קריאת שמחה; 12) שנשמה באפו; 13) שן פיל; 14) מרכז עצבים; 16) איש דת; 17) ראיה לדבר (ר״ת); 19) מצב צבירה של מים; 20) שר; 21) אי בדרום מערב ה־אוקיאנוס ההודי שהיה מושבה בריטית; 24) לבוש אבל; 25) כוח; 26) מונח ב־פיסיקה; 27) נתוץ כדי להעביר חוק ב־משטר דמוקרטי; 29) כינוי לקיסר חבש; 33) גהינום; 35) סמל נוצרי קדום; 36) רק, כי אם; 38) צמח הצומח לחופי נחלים ואגמים; 40) תו נגינה; 41) סוג של מבנה ציבורי, שמקורו בתרבות ההלנית; 42) אחד השבטים; 43) תולעת; 44) עוף טורף; 45) גיל מצוות; 47) כלי נשק; 50) צעקה, נהמה; 52) מדת נוזלים קדו־מה; 54) אחד החושים; 56) שקט, דומם; 57) מונח בתורת החשמל; 59) תארו ה־ציבורי של מתפטר מפורסם; 62) תולעת המכרסמת אריג; 63) אביון; 64) כשלון, נפילה; 65) פרי; 66) מפלגה; 67) משחק; 69) וזיר; 70) טלית קטן (ר״ת); 71) רצועה; 73) הלנה היתה כזאת; 74) שטר בית דין.

מאונך: 1) בירת ישראל העתיקה; 2) בעל חי איטי; 3) פלא; 4) אי־סדר; 5) אלוף סקי צרפתי מפורסם; 6) אומר; 7) ההפך ממאד; 8) גלנטריה; 11) שמם של כמה ממלכי אנגליה; 12) גלעין; 15) חיל בצה״ל; 16) פה; 18) מעגל; 19) היסוד הבוער, לפי הקדמונים; 21) מנה אחרונה צרפתית; 22) טיט, רפש; 23) בגד; 25) מדינה אפריקאית הקשורה בציונות; 28) אי אינדונזי; 30) שמחה; 31) זיז; 32) לכאלה הפכו רוב החנויות בארץ; 31) אבר בפנים; 36) רמץ כבוי; 37) מילת גוף; 38) אציל צרפתי שעל שמו נקראת תופעה פסיכולוגית; 39) בהמה; 42) צנום, רזה; 46) חלק בנין; 47) צוללן; 48) מהר; 49) קיבוץ; 50) ללא פגם; 51) ענף הערבה שבאגודת ה־לולב; 53) בושם קדום; 54) נעלם; 55) דבר שאין לו מציאות; 56) תכונה ה־מיוחסת לנשים צרפתיות; 58) אלוף ב־צה״ל; 60) האצה, זרוז; 61) ילקוט, שק; 62) משא כבד; 67) בן צאן; 68) לא אשם; 71) בהמת הפראה; 72) מושח בשמן.

חשבץ 1817

והי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

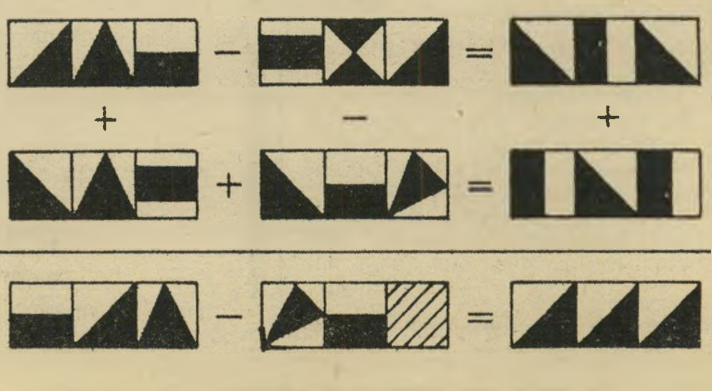

במדינה

דרכי־חיים

האיש שניצח את מלאך המוות

הקרב החל במפתיע. „עמדתי עם המציל, ויקטור לוי, על המגדל בחוף,״ סיפר דויד שאשי, „כשפתאום אני רואה את ויקטור תופס גלגל־הצלה וקופץ למים. תוך שניות הייתי אחריו. כשהגעתי, היה כבר ילד על הגלגל. לפי פניו של ויקטור, הבנתי ש־הילד אבוד.״

אלא שדויד שאשי, מנהל חוף חדרה, אי־

מציל שאשי —
— העקשנות

— ומוצל ראלף
— הצילה ממוות

נו מכיר מה זה קרב אבוד. מייד, תוך כדי שחייה לחוף, נצמד לילד המעולף, פתח בהנשמה מלאכותית.

גוף קטן. מאותה שנייה, נפתח מאבק דרמטי בין שאשי העגלגל לבין מלאך־המוות. שאשי לא הירפה מהילד, ראלף פוימן בן ה־13, אף לשנייה. בעוד ויק־טור לוי נושא את הטובע בזרועותיו ומש־כיב אותו על החוף, המשיך שאשי להנ־שים. ללא הרף, ללא תקווה, ללא ייאוש. רק להנשים ולהנשים.

על החוף, נאלץ להיאבק גם בקהל שהצטופף, כרגיל, והפריע לו. לפתע, הגי־עה למקום גם אמו של ראלף, עולה חד־שה שעלתה לארץ עם ארבעת ילדיה מגר־מניה, לאחר גירושיה. היא לא ידעה אפי־לו שבנה טבע, עד שראתה את הגוף הקטן על החול, במרכז ההתקהלות. זע־קותיה גרמו להיסטריה בקהל.

ועדיין שאשי לא הירפה. תוך שהוא נל־חם בקהל ההיסטרי המטפס עליו, לא חדל אף לשנייה מההנשמה. דקה, ועוד דקה. הילד לא מראה אף סימן־חיים. שאשי, ב־עקשנות של בולדוג, אינו מרפה. מנשים. ומנשים. ומנשים.

עקשן מול עקשן. דקה. עוד דקה. מגיעה מכונית. שאשי — שבשש השנים האחרונות לא הסתיים שום מקרה טביעה בחוף שלו במוות, ואשר זכה בתואר המציל המצטיין בשנים 70׳ ו־71׳ — נשאר צמוד לילד הדומם, כאשר ארבעה אנשים מני־חים אותו על אלונקה ונושאים אותו פני־מה. עדיין מנשים, מנשים, ללא הרף, נכ־נס שאשי למכונית. הוא המשיך להנשים לאורך כל הדרך לבית־החולים. „הלב שלו דפק,״ סיפר השבוע במיבטאו הטריפוליטא־ני, „ולא הסכמתי לוותר. מלאך־המוות עק־שן הוא, אבל גם אני עקשן גדול. כל פעם שהסתכלתי בפנים שלו, נזכרתי בבן הבכור שלי, עומרי, שהוא באותו גיל.״

מלבד עומרי, יש לדויד שאשי שבעה ילדים נוספים, „ואשה נהדרת.״ כדי לפר־נס אותם במשכורת של עיריית חדרה, הוא עובד בערבים כצלם־חתונות.

דקות של נצח. המכונית עצרה בשער בית־החולים הילל יפה, כאשר ראלף ה־קטן נתן סימן־חיים ראשון, השמיע חיר־חור קל. „ידעתי שניצחתי את מלאך־המוות,״ מחייך שאשי.

המאבק היה עדיין רחוק מסיומו, ושאשי לא הירפה אף לשנייה. מנשים. ב־חדר־המיון, קיבל לעזרתו מכשיר־הנשמה, המשיך להפעילו ללא הרף.

הוא הפסיק רק כאשר זוג עיניים כחו־לות, בוהות, נפתח לתוך עיניו.

דויד שאשי הזדקף, מחה את מיצחו ה־רטוב. 35 דקות של נצח חלפו, מאז נכנס לקרב על חייו של ראלף הקטן.

דרכי חיים

הסכם לא ג׳נטלמני

כשהיא אומרת כן, למה היא מתכוונת? זו שאלה המציקה עתה מאוד ליהודה אבזי, בעל סטיקייה, מלך הקאראקות של ישראל המוכר לציבור מהופעתו בסירטו של אפרים קישון — השוטר אזולאי.

באחד מערבי השבוע שעבר חרש אבזי במכוניתו את פאתי רחוב הירקון התל־אביבי, כשלפתע צדה עינו חיילת מו־שטת זרוע, ממתינה לטרמפ. הנערה ביק־שה להגיע לכיכר־המיזרקה ביפו, משם הת־עתדה להמשיך לבסיסה.

אבזי גילה אבירות חלקית בהציעו להסי־עה עד לפתח הבסיס ממש. אך היתנה את רוחב ליבו בבילוי משותף קצר ב־

פיליטונאי קישון
בחור טוב...

פארק־הלאומי של רמת־גן. לשימחתו מי־הרה החיילת להסכים להסכם.

על דשא הפארק מילאה החיילת את חלקה בחוזה על הצד הטוב ביותר, ואבזי המסופק העלה אותה לריכבו והחל נע לכיוון הבסיס.

יחסים נורמליים בדרך אספו עוד טרמפיסטית שנתגלתה כידידה קרובה של

החיילת המסכימה. תוך שיחה קולחת נעו השלושה אל הבסיס.

השוטר שהופיע כעבור ימים מיספר בדירתו של אבזי, הכהו בהלם מוחלט. בידו נשא בעל־המדים צו־מעצר, ובשוליו הסבר כי יהודה אבזי נאשם על־ידי החיילת באונס.

במשפט שהתקיים בדלתיים סגורות, טענה החיילת, כי אבזי הכריח אותה לשכב עימו בעזרת איומים. „הוא אמר לי שאם לא אתן לו, הוא לא יסיע אותי לבסיס,” סיפרה החיילת. „פחדתי נורא שאאחר לבסיס, ולכן הסכמתי לשכב איתו.”

ישועה בלתי צפוייה מצא אבזי בטרמפיסטית השנייה. הנ״ל סיפרה לשופטים, כי בעת הנסיעה שררו בין המתלוננת לאבזי יחסים נורמליים ביותר ושיחתם היתה ידידותית מאוד, אם לא למעלה מזה.

נוסף לעדות זו הביא פרקליטו של הנאשם, צבי לידסקי, גם עדי אופי. ביניהם הופיע הפיליטונאי אפרים קישון, בעל הסרט השוטר אזולאי, שהעיד, כי אבזי הינו בחור ישר וטוב.

סייר כוגן
איפה המוסר פה?

כל אלה לא שיכנעו את שלושת השופטים יוסף גביזון, אהרון מני וחיים בנטל בחפותו המוחלטת של אבזי, והוא נשפט לשנה אחת מאסר בפועל, בתוספת שנה אחת על תנאי.

פרקליטו ביקש לעכב את ביצוע גזר־הדין, עד להגשת עירעור על חומרת העונש.

מנגנון

את הכסף!

ואלדמאר כוגן ניסה להיות יהודי טוב. ב־1969 עשה את כל הדרך מברזיל הרחוקה, מולדתו, לישראל, כדי לשרת בצה״ל. ואלדמאר הגדיל לעשות בהתנדבו לשרת באחת הסיירות הקרביות ביותר בצה״ל. בתום שלוש שנות שירות החליט הסייר לחזור לדרום־אמריקה.

כאן ציפתה לו הפתעה מרה.

הסוכנות התנתה את עזיבתו בתשלום סכום של 2300 ל״י, כסף התמיכה שקיבל ממשרד הקליטה בשלוש שנות שירותו.

החייל המשוחרר הוא בודד בארץ. שלוש שנים של סיורים לאורך גבולות המדינה אינם בדיוק המקצוע הישראלי המכניס. ממירדפיו והתקלויותיו לא חסך דבר מלבד זכרונות.

על זכותה החוקית של הסוכנות בדרישת הסכום קשה להתווכח, אך מה עם הזכות המוסרית לכך?

מלכת המים 1972

פסטיבל של מים וקרח

שרשרת אירועים מרהיבה אשר תקיף את כל הארץ, תפאר השנה את טקס בחירת מלכת־המים 1972. המאורע ייפתח ב־16.7.72 ב„היכל הספורט” — באיצטדיון יד־אליהו, בבחירת נסיכת הים־התיכון. גולת הכותרת לערב הבחירה תהיה הופעתה המלאה של להקת המחליקים הנודעת מארצות־הברית: „חופשה על הקרח”. 92 מחליקות ומחליקים יציגו את הבלט המפורסם על ריצפת קרח ענקית, לפי כוריאוגרפיה של **טד שאפל**. לצורך המופע המיוחד חברו הבמאי **צדוק צרפתי** והתיפאורן **אריק סמית**, כשהם נעזרים בסידורי הפרחים האמנותייך של **„פרחים כץ”**. **לאה פלטשר** תהא אחראית לעימוד המועמדות על בימת הטקס. כרטיסים ניתן להשיג בכל משרדי הכרטיסים בארץ. מועמדות תמירות ונאות מתבקשות להתקשר בין השעות 9.00—11.00 לטל. 260135.

איריס דוידסקו
מלכת המים 1971

כמה מבין 92 הרקדנים והרקדניות המופיעים בבלט: „חופשה על הקרח”: התלבושות בהן מופיעים הרקדנים בעת הריקוד עלו מיליון דולר

כוח־ההרגל משמש לך מדריך — וזה דבר טוב מאוד, השבוע. כי זהו שבוע של שיגרה, והרוצה להפר אותה באופן קיצוני, עשוי להיתקל בקשיים, שעליהם לא חלם כלל. גם מבחינה כספית לא כדאי להגזים. יום א' בתחילת השבוע, גורם לך כאב־ראש. יום ה' בסופו — מצביע על התחייבויות חדשות וגם על מקורות־הכנסה בלתי־רגילים. לעומת זאת, בשטח הרומנטיקה — הדרך פנוייה וחלקה. לבשי ורוד.

★ ★ ★

חדשות מכוערות שהשמיעו באוזניך שכניך הצעירים, אינם מבוססים, ומצוי בהם גרעין עלוב מאוד של אמת. אך הנזק כבר נגדם; עשה מאמץ עליון לתקנו, בטרם המצב יהיה אבוד לחלוטין. זה ילמד אותך להבא לקח, שלא להאמין לכל בדותה המושמעת באוזניך, ולטרוח לאמת דברים, בטרם אתה פועל על־פיהם. בפרט אם מקור האינפורמציה הוא כה מפוקפק. בת שור: סכנה צפוייה לך השבוע, אם תרחיקי מביתך.

★ ★ ★

מצטער, אבל הזהרתי אותך: אין זה שבוע לערוך מסעות או שינויים מרחיקי־לכת. אם תוכלי לשמור על מיסגרת־חיים דומה לזו בה היית עד כה, בתנאים חדשים, תקלי במיקצת על הבעיות. אם לא — מוטב שתסמכי לחלוטין על שיפוטו של איש בעל־שיקול. העיקר — לא להגזים בשום דבר ולא לריב. יום ג' הבא מגיש לך הזדמנות נדירה. אל תכתבי מכתבים חשובים ביום ו' המתקרב ובא.

★ ★ ★

המזלות דווקא לא חיוביים, אבל כוחותיך האישיים כה עצומים, בגלל צירופם של שתי פלאנטות שחוסות עליך, שאם תתאמץ ותשקיף על העבר ועל העתיד בעין רגועה תתגבר על כל מיכשול. אל תאמיני לו: הוא התכוון למשהו אחר לגמרי, ואת למשהו אחר לגמרי. כסף הלך — שוב, בגלל שגיאתו חסרת־הזדון של ידידך הקרוב ביותר, אל תטיל בו אשם.

★ ★ ★

הקשר החדש שלך אינו מדחיק את האהבה והזכרונות הישנים. אל תרגיש מוסר כליות על כך, בלאו הכי למי זה איכפת? אולם דע, אינך משלה את אף אחד. אתה נמצא רחוק מן הבית, היזהר מחומרים מסוכנים או אף מהתפוצצויות. זאת ההזדמנות שלך להרהר ברגשותיך, היה כנה עם עצמך, למרות שאתה חושב שהינך מעמיק, אתה חי את הרגע יותר מהרגיל. לביאה — הסיסמה — זהירות.

★ ★ ★

תקרית בלתי־חשובה עשוייה לגרום אצלך למשבר. אל תבזבזי כסף: את עשוייה להיכנס לתקופה של חוסר־פעילות, אם לא תזהרי או אם תבואי בקשר עם האדם הלא־נכון. משום כך, מוטב לא להתחייב לטווח ארוך. אם תחליטי לנסוע בימים א' או ג', היזהרי ששום דבר חשוב לא יהיה תלוי במסע. הישמרי מפני גניבה, בייחוד אם את עלולה לנסוע למרחקים ארוכים. בת בתולה — לבשי לבן או תכלת.

נו, עוד שבוע מאומץ שכזה. אבל אם את עושה את כל המצווה עלייך על־ידי ממונייך או הבוסים שלך — יבוא הפסדך (בזמן) על שכרך (ביוקרה ובהתקדמות). אל תבזבז! עד לשבוע הבא אתה חייב לקמץ בהוצאות ובהחלטות. לעומת זאת, זוהי תקופה מצויינת להגות תוכניות, לחשוב על דברים חדשים. לבשי חום.

★ ★ ★

בכלל לא יזיק לך, אם תתכנן בקפדנות את המשך פועלך העיסקי — ותשמור את תוכניותיך לעצמך בלבד. אם אתה זקוק לכסף — קרוב־משפחה או אפילו אשה מבוגרת עדיפים על ממון מבחוץ, שמוגש לך לכאורה תוך־כדי הטרדות קטנות יותר. אם את רוצה באהבתו — מוטב שתתענייני, לכאורה, גם באחרים.

★ ★ ★

הבעייה העומדת במרכז השבוע, בן קשת, היא בריאותך. כל אשר תעשה לשיפורה — מצויין. כל אשר תעשה העלול לפגוע בה — מסוכן מן הרגיל. גש לרופא, לבדיקה שיגרתית. ואל תזניח את פוליסת־הביטוח בגלל הצלחתך העיסקית והאמנותית. נכונו לך הפתעות גם במישור הפיננסי, אך מס־הכנסה...!

★ ★ ★

★ ★ ★

אומנם ממבט ראשון נראה השבוע כשיגרתי ומשעמם. אך הוא טומן בחובו את תחילתן של קבלת הכרעות חשובות, בעיקר בתחום האישי. מחלה קשה שתיפקוד אותך השבוע, בן גדיים, תגרום לך לזעזוע קל, שיחלוף. העיקר הוא לעבוד, הרבה וטוב, ומבלי להתעייף. במישור העבודה או העסקים: אל תהסס להתחנף לבוס או לממונים עליך; כולם עושים זאת, והרי בסופו של דבר זה רק יועיל לך. שימרי על הופעתך.

★ ★ ★

האתגרים שאתה מעמיס על עצמך מבחינה רוחנית עלולים לעייף אותך ולגרום לך כאב־ראש. תיווכח לדעת שעיכוב רציני בעבודה, שפגע ביוקרתך, נגרם בעקיפין בגלל אשה נאה. המרגיז הוא שזה בכלל לא היה כדאי. אל תאשימי את עצמך בכך שידידך קר ואדיש כלפיך. היי סבלנית ואל תדחקי את הקץ.

★ ★ ★

במישור חיי האהבה שלך, בת דגים, לא יחולו שינויים מרעישים. אל תידחי בגסות את מחזרך הנלהב, למרות שאינך חשה כלפיו כל משיכה. תני לזמן לעשות את שלו; או שהרגשתך תשתנה בכל זאת, או שהוא יתייאש ממך. בן דגים, למרות אופייך הנוח, אתה נוטה להתפרצויות כעס פרועות.

(המשך מעמוד 16)

שנשברו, אהבות שהתפרקו — מצבור של סבל, של עוול, של השפלה, של זעם.

מי את, גברתי ראש־הממשלה, שתעזי לגזול אושר מבני־אדם, לשם נוחיות קואליציונית, חוסר מנהיגות, חוסר אומץ־לב, חוסר עמוד־שידרה מוסרי?

האם ננהל את המדינה כמו חנות מכולת, שבה מבטיחים לזוג של „ממזרים" סידור מתחת לשולחן, אי־פעם בעתיד המעורפל, כדי שישתקו ולא יעירו את כל שאר האומללים האחרים, הנאנקים תחת עול הכפייה האורתודוכסית?

האם תשלוט בנו הציניות של איש כמו השר משה דיין, שהכריז כי „יילך עד הסוף" כדי לפתור את בעיית הממזרים, והיום הוא תומך בגירוש ל"ע מהקואליציה, מפני שהם מציעים פיתרון כלשהו?

אם הממשלה אינה מסוגלת לנהל את המדינה בדרך ממלכתית ומכובדת, טוב שתתפרק וטוב שתערכנה בחירות.

היכן 120 בעלי המצפון?

כבוד היושב־ראש, השאלה העומדת היום בפני הכנסת היא שאלת מצפון, במלוא חומרתה?

האם מורכב בית זה מ־120 מחוקקים חופשיים, אישים בני־חורין — או שגם בשאלה זו, הקובעת גורלות אדם, יכריעו אינטרסים ומקח־וממכר?

בעניין זה חלוקות הדעות, שלא על־פי החלוקה המפלגתית.

אני דורש מכל הסיעות להניח לחבריהן להכריע ולחוקק בחופש, ללא כפייה, ללא טירור, ללא אונס מצפוני.

זלמן שובל: בינתיים ברחו מפ"ם ול"ע מן המערכה.

אורי אבנרי: העם רוצה לראות כאן היום 120 בעלי־מצפון, המכריעים הכרעה מצפונית. והעם מצפה לכך שההכרעה תהיה „הן" מהדהד להצעה זו.

אני דורש שיינתן לכנסת חופש המצפון!

מעשה פינחס ושכר זימרי

ולבסוף, אדוני היושב־ראש, על מה שקרה כאן זה עתה — ואינני יודע איך לכנות זאת.

הבוקר החליטה מזכירות מפ"ם להצביע בעד הצעת־החוק של חבר־הכנסת האוזנר. עכשיו רוצים לכנס מוסד אחר של מפ"ם, כדי לבטל את ההחלטה הזאת.

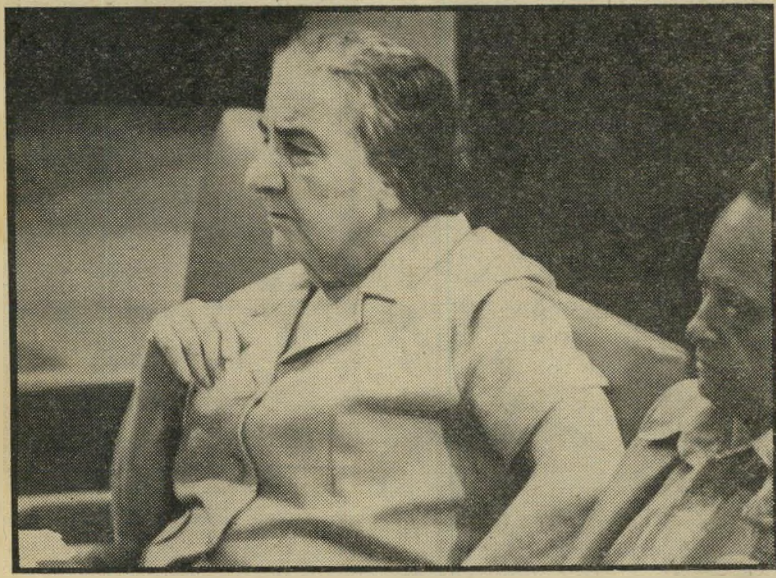

גולדה זועמת ראש־הממשלה מקשיבה בזעם גובר לנאומו של אבנרי. כעבור כמה דקות התפרצה, תבעה מהיושב־ראש, ישראל ישעיהו, להפסיק את הנאום, בטענה שאבנרי עבר את גבול הזמן הקצוב. גולדה לא הגיבה לפני כן, כאשר האוזנר דיבר במשך זמן שעלה פי ארבעה על המגיע לו.

בא חבר־הכנסת האוזנר וסיעת ל"ע, ולמען המטרה הזאת דוחים את ההצבעה!

משה ורטמן: מה איכפת לך?

אורי אבנרי: **אם אי־פעם עשו אנשים צחוק מעצמם בבית הזה — אם זה מושג פרלמנטרי — הרי זה קרה עכשיו. אם אי־פעם נהגו לפי הכלל „אחד בפה ואחד בלב", הרי זה קרה במיקרה זה.**

רוצים לעשות מעשה פינחס — פינחס רוזן — ולקבל שכר של זימרי, בצורה של הישארות בקואליציה.

שיא האבסורד!

אדוני היושב־ראש, הבה נסתכל באולם כפי שהוא נראה ברגע זה.

חסרים פה כל הליברלים העצמאיים, חסרים פה כל אנשי מפ"ם. כל הלוחמים למען ההצעה הזאת. כולם נעלמו!

חיים לנדאו: הם מצביעים ברגליים.

אורי אבנרי: איזה אבסורד...

ראש־הממשלה גולדה מאיר: היושב־ראש, בכל זאת, הוא מדבר חצי שעה!

אורי אבנרי: כל אחד הפך פה היום שומר־השעון, גם ראש־הממשלה!

היו"ר ישראל ישעיהו: אני מסתכל על שעוני, עברו 16 דקות.

אורי אבנרי: **אדוני היושב־ראש, זהו שיאו של אבסורד — אני הצעתי הצעת־חוק, הזהה מילולית עם הצעתו של חבר־הכנסת האוזנר...**

מנחם בגין: משום כך אצביע גם נגד ההצעה שלך.

אורי אבנרי: כל הכבוד. אם מצפונך אומר לך כך, תבוא עליך ברכה.

...אבל יש הבדל אחד ויחידי בין הצעת חבר־הכנסת האוזנר לבין הצעתי: על הצעתו של חבר־הכנסת האוזנר חלה המשמעת הקואליציונית, ומי שיצביע בעדה, מועף מן הממשלה. אבל חבר־הכנסת האוזנר, הליברלים העצמאיים ומפ"ם יכולים להצביע על ההצעה שלי, שהיא אותה ההצעה בדיוק, מבלי להסתכן בשום סיכון, ולהישאר בממשלה.

אך אפילו לסיכון קטן זה, למען עניין שהוא קדוש גם בעיניהם, אין הם מוכנים!

במדינה

חינוך

גניבה היסטורית

המורה להיסטוריה שבה בשעת לילה לביתה בגני־יהודה וגילתה בו אנדרלמוסיה מוחלטת. המחשבה הראשונה — גנבים, הובילה אותה לעבר מכשיר הטלפון להזעקת המישטרה. אך במבט שני גילתה מורת בית־הספר התיכון בלין, בתל־אביב, כי כל חפצי הערך נמצאים עימה.

ההלם הראשון פינה מקומו לתימהון. המורה, הדסה יסעור, החלה סוקרת שיטתית את המהפיכה. תוך דקות מיספר גילתה את מטרת הפורצים — שאלון בחינת־המגן בהיסטוריה, בחינה שעה זה היתה להערך למחרת היום. השאלון נעלם ואיננו.

לקח היסטורי. היתה שעת לילה מאוחרת, אך הדסה החליטה לשלם לפורצים האלמוניים במטבע קשה מאד. מיספר טלפונים שביצעה הזעיקו לביתה כמה מחבריה המורים. יחד ישב הצוות עד שעות הלילה הקטנות והכין בחינת מגן חדשה. לפנות בוקר היתה הנקמה המתוקה מוכנה ומשוכפלת.

בבוקר, כשהפכו התלמידים את השאלון והציצו בשלווה בשאלות, הגיע תורם להתפלץ. כל קשר בין השאלות שלהן התכוננו מזה 12 שעות בקרוב לבין השאלות שלפניהם, יכול היה להיוולד רק במוחו של מורה להיסטוריה.

אחוזת בעתה ומושפלת עיניים ישבה הכיתה ובהתה בשאלון החדש.

כשנשאלה הדסה יסעור מדוע לא התלוננה על הפריצה במישטרה השיבה: „לשם מה, הרי לא ידעתי מיהו בדיוק הפורץ?”

אך גם ללא התערבותו של החוק יש לשער כי את הלקח ההיסטורי לא ישכחו תלמידי המורה בעלת התושיה, עוד לאורך הרבה־הרבה בחינות.

עסקים

למשוך את הקונה ברצועה

הרצועה בשעון־היד של עודד נחליאלי (14) נקרעה. אמו של נתן, אביבה, יצאה עם בנה לרחוב דיזנגוף לקנות חדשה.

היות ומעולם לא הקפידה על קניות במקום קבוע נכנסת עם בנה לחנות הראשונה שנקרתה על דרכה, קאשי שברחוב דיזנגוף.

האם ובנה בחנו את מיבחר הרצועות שהוצעו להם, בחרו ברצועה מורכבת מארבעה פסים, תוצרת יפאן. כששאלו למחיר נענו כי הוא 24 ל״י. „קצת יקר מדי,” אמרה אביבה נחליאלי למוכר, ושיכנעה את בנה לחפש בחנות אחרת.

בהמשך הרחוב, במרחק של גוש בניינים אחד בלבד, ראו האם ובנה חנות שעונים נוספת, שעוני־טיסו. הם נכנסו וביקשו לראות רצועות. במיבחר שהונח לפניהם זיהו את הרצועה שכה מצאה חן בעיניהם בחנות הקודמת. שאלו למחיר ונענו — 12 ל״י.

טעות יוקרה. הנחליאלים קנו ללא היסוס את הרצועה, תאומתה של הרצועה שראו דקות אחדות קודם לכן. נדהמים, פנו השניים חזרה, נכנסו לקאשי, ביקשו לראות שוב את הרצועה היקרה. שוב שאלו למחיר ונענו ללא היסוס: 24 ל״י.

כאן לא יכלה האשה להתאפק, הוציאה מנרתיקה את הרצועה החדשה והניחה אותה לצד הרצועה שעל שולחן המכירות. „את הרצועה הזאת קנינו בחנות הסמוכה במחיר של 12 לירות!” הצהירה בפני בעל המקום.

על כך ענה לה יעקב קאשי: „יש כאן טעות. זאת כנראה פירמה אחרת.” כשהושמו הרצועות זו ליד זו, היה ברור כי שתיהן זהות לחלוטין. עכשיו שינה קאשי את דעתו ואמר: „אני מצטער, כנראה שזו טעות של השותף שלי. אני לא הייתי בחנות כשהרצועות החדשות הגיעו. הוא אמר לי את המחירים וכנראה שטעה בלי שהתכוון לכך. הוא שם בטעות את הרצועות האלה עם רצועות אחרות שהמחיר שלהן 24 ל״י.”

נסיעה נעימה!

עם לבני רשתון האוריריים של Rotex Ban-Lon.

לבני רוטקס בן־לון, קלילים, נעימים, מתכבסים בקלות ומתיבשים במהירות.

הם מיועדים לגברים הנוסעים לחו״ל, היודעים להנות מטיול ונופש ומעריכים לבוש משובח.

חדש! סריגת רשת אורירית באריזה בצבע הטבק. סריגת ריבד (בפסים) באריזה הירוקה.

רוטקס תמיד קרוב אליך

• חוטי בן־לון מיוצרים בישראל בלעדית על ידי **מפעלי הברלון** בע״מ ברשותה של חברת יוסף בנקרופט ובניו, ארה״ב.

הליכות

לימוד יחסי אנוש וטיפוח ההתנהגות

המרצה:
מר **יצחק סיטי**, יחסי ציבור

מרצים אורחים:
גב׳ **חנה בבלי**, נימוסים
מר **אוריאל עקביא**, פסיכולוגיה

מקיים: **קורס ליחסי אנוש**

בבית ציוני אמריקה בתל־אביב

תוכנית הלימודים: אמנות ההצלחה בחברה ✶ אמנות ניהול המשא ומתן ✶ טיפוח ההתנהגות והנימוסים.

הקורס מיועד: למנהלים, לפקידים בכירים, לסוכני מכירות, לדיילות ולציבור הרחב.

בשעור הראשון יתקיים תרגיל כיתתי בו תוכל לבדוק את כישוריך בנושאים הבאים: האם גינוני הנימוסים שלך בחברה תקינים ✶ האם את יודעת לארח בצורה נעימה? ✶ האם אתה יודע כיצד לשכנע את הזולת למלא את רצונך בצורה חביבה? (בני-בית, „יריבים”, ידידים, לקוחות).

הקורסים ייפתחו:
בשעות הערב:
ביום רביעי 28.6.72 וביום ראשון 2.7.72 בשעה 8.00 בערב.
בשעות הבוקר:
ביום חמישי 29.6.72 וביום שני 3.7.72 בשעה 10.00 בבוקר.

טיולי OLYMPIC AIRWAYS קיץ 1972

מיני תור

21 יום — איטליה, אוסטריה, שוויץ, צרפת, אנגליה
המראה: 31.7

21 יום — איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה
המראה: 18.8

סופיסטיקייט

28 יום — איטליה, שוויץ, צרפת, הולנד, אנגליה
המראות: 7.7, 4.8

28 יום — איטליה, שוויץ, צרפת, לוקסמבורג, גרמניה, הולנד, אנגליה
המראה: 21.7

טיולי טופז

28 יום — איטליה, שוויץ, ספרד, הולנד, בלגיה, אנגליה, צרפת
המראות: 14.7, 28.7

23 יום — איטליה, אוסטריה (טירול), שוויץ, לוקסמבורג, בלגיה, הולנד, צרפת, אנגליה
המראה: 2.8
טיול מס. 30/72

23 יום — אנגליה, צרפת, הולנד, בלגיה, לוקסמבורג, שוויץ, אוסטריה (טירול), איטליה
המראה: 9.8
טיול מס' 33/72

19 יום — איטליה, שוויץ, הולנד, צרפת, אנגליה
המראה: 1.8
טיול מס' 34/72

טיולים ליוון

יוון כרתים ואיי יוון

25 יום — סיורים באתונה, ספרטה, אפידאורוס, אולימפיה. ביקור במערות הנטיפים מטיאורה, העפלה לפסגת האולימפוס, הפלגה לכרתים וסיור בנופים הפראיים.
הדרכה בעברית ע"י אנשי האוניברסיטה.
המראה: 24.7

יוון לאניני הטעם

12 יום — כולל 4 ימי שייט לאיים היוניים, ביקורים באיסטנבול ואיזמיר. סיורים באתונה והסביבה, מטאורה, דלפי, ארגולים, אולימפיה.
אפשרות שהייה עד 17 יום
המראה: 4.8

טיסות קבוצתיות ליוון

1135 ל"י + $ 37.50
כולל מס נסיעות
ו־10 ימי שהייה במלון.
המראות: 9.7, 17.7, 23.7, 7.8, 13.8, 1.9

חופשות ליחודים

אנגלית תיכונית
HIGH SCHOOL ENGLISH

38 יום — לימודים בברייטון. איכסון אצל משפחות. לגילאי 16 עד 19
המראה: 14.7

טייל ולמד א'
TOUR & STUDY (a)

38 יום — לימודים בברייטון וסיור חינוכי בבנלוקס, צרפת, ואנגליה. איכסון בברייטון אצל משפחות.
לגילאי 16 עד 18
המראה: 14.7

בית ספר קיץ קלאסי
CLASSIC SUMMER SCHOOL

35 יום — בבי"ס קיץ ופנימיה „פיליקסטו קולג'" וסיור חינוכי בהולנד, אנגליה וצרפת.
לגילאי 14 עד 17
המראה: 21.7

טייל ולמד ב'
TOUR & STUDY (b)

35 יום — לימודים בברייטון וסיור חינוכי ביוון, הולנד, צרפת ואנגליה. האיכסון בברייטון אצל משפחות.
לגילאי 16 עד 18
המראה: 24.7

בית־ספר קיץ אנגלי
ENGLISH SUMMER SCHOOL

28 יום — בבי"ס קיץ ופנימיה „פיליקסטו קולג'"
לגילאי 13 עד 16
המראה: 24.7

כל טיולי הצעירים

23 יום — איטליה, שוויץ, צרפת, אנגליה.
המראות: 31.7, 7.8

31 יום — יוון, איטליה, שוויץ, אנגליה, צרפת.
המראות: 21.7, 4.8

טיולי צעירים לאירופה

25 יום — איטליה, שוויץ, אנגליה, צרפת, הולנד.
המראות: 24.7, 31.7, 7.8

26 יום — איטליה, שוויץ, אנגליה, צרפת.
מיוחד עבור סטודנטים
הפלגה: 13.8

33 יום — איטליה, שוויץ, גרמניה, הולנד, בלגיה, אנגליה, צרפת.
הפלגה: 23.7

כל הטיולים מופעלים ע"י מארגני טיולים מנוסים. קבוצות מינימום 15 נוסעים. בענין פרטים מלאים ומחירים עיין בפרוספקט המתאים אצל כל סוכני הנסיעות או במשרדי אולימפיק:
תל־אביב — סמטת בית השואבה 6, טל: 7־611401 ● בן־יהודה 77, טל: 239854, 239857.
חיפה — דרך העצמאות 62, טל: 669035. ירושלים — דרך יפו 33, בית יואל, טל: 234538.

OLYMPIC AIRWAYS

רחל מרהלת על בל העולם

אם כן, כמו שבישרתי לכם לפני שלו־שה חודשים, **עודד קוטלר** מתגרש מה־תיאטרון החיפאי (עודד קוטלר לא יחדש, העולם הזה 1803). וכפי שבישרתי לכם אז, חלוקות הדעות על הלמה.

החבר'ה מחיפה טוענים שמבחינתם הוא נכשל, פשוט בגלל שלא נתן לקליינטים מה שהם רוצים. עודד מוכן להסכים ל־

עודד הנודד

עובדה שהוא לא נתן לקליינטים מה שהם רוצים, אך לדעתו זה מצביע על הצלחתו, לא כישלונו. הוא סירב לתת לעמלי חיפה האדומה הצגות מלוקקות, שאפשר להת־בדר בהן בין שמונה לעשר, בלי לאמץ

עודד קוטלר

יותר מדי את הראש, לפני שהולכים לכיי־בוי־אורות. במקום זאת, התעקש לבנות תיאטרון יוצר, לוחם, מרגיז, שנוי־במח־לוקת, מעורר מחשבה.

מה שהיה כנראה די תמים מצידו. „כש־באתי לחיפה לפני שלוש שנים," סיכם השבוע, „ניסיתי לעשות שם מהפיכה. נכשלתי. נוכחתי שקיימת סתירה בין טע־מי לטעמו של הקהל שם."

נו באמת. מהפיכה — בחיפה?

סיבוב שני - עם אותה אשה

שמואל (שמיל) שי, איש ערבי־הראיונות הפופולארי, המציא את מה שראוי, לדעתי, להירשם כפטנט המרעיש ביותר בתולדות המין האנושי: איך לע־שות סיבוב שני בחיי הנישואין — בלי להתגרש.

רוב הגברים, או גברים רבים לפחות, — בסדר, חלק מהגברים, נגיד — מרגישים צורך לח־דש נעוריהם כ־קדם, לאחר מיספר שנות נישואין. ב־דרך־כלל, בעזרת מאהבת, לפעמים בעזרת אשה חד־שה. ולפעמים — בעזרת מאהבת ש־נהפכת לאשה ה־חדשה, מתקדמת לתקן של אשה ישנה, ומוחלפת שוב. וכן הלאה.

לא שמיל. הוא מצא את הדרך — בלי להיכנס לכל ההוצאות האלה. „יכולנו לחיות כמו שני זקנים, שמגד־לים כלב ושני חתו־לים," הסביר את הפטנט. „הבן ה־גדול שלנו, **ניר**, הוא בן 17. ה־קטנה, **דלית**, בת 14. עוד כמה ש־נים, ישאו כנפיים ויעופו להם.

נחמה היום בת 36. 18 שנה אנחנו כבר נשואים. ניר נולד כשנחמה הי־תה פחות מ־19. היינו אז שנינו חב־רי מעיין־ברוך. ניר היה הילד הראשון שנולד בבית־החולים בצפת, שנפתח אז."

נחמה שי (בהריון) ובנה ניר (17)

הרעיון לגדל כלב ושני חתולים — ויותר מכך הרעיון של להזדקן — לא נראה לבני הזוג שי. והם החליטו להת־רענן. שמיל נרשם לשנה א' באוניבר־סיטה, נחמה נכנסה להריון — „כמו כל זוג צעיר שהתחתן רק עכשיו."

כמעט. יש כמה בעיות קטנות. כמו, למשל, המעריצות הנלהבות מערבי־הרא־יונות ושידורי הרדיו של שמיל, שמנסות מדי פעם את מזלן בטלפון. הפיתרון: אם נחמה עונה. היא מציגה עצמה בתור בתו של שמיל. אם ניר או דלית עונים, הם מציגים עצמם בתור מה שהם. כ־שהמעריצות שומעות קול של צאצאים כל־כך מבוגרים, ההתלהבות שלהן חו־לפת בו במקום.

„אבל לא חסרות לי חתיכות בבית," מנחם אותי שמיל. „הן באות לניר, ושוטפות לי את העיניים."

נזכר שמיל: „פעם ניסינו, אני ונחמה, להקים אירגון של זוגות יציבים. אבל עד שהתחלנו לארגן, לא נשאר כבר את מי. כל אחד הגיע לפגישה עם אשתו השנייה."

הולכת להתאבד במוגרבי

בתחילה, המחזה נראה משעשע. החתי־כה היפהפה רצה באמצע הכביש, בכיכר מוגרבי בתל־אביב, מנופפת בידה סכין, והשמיעה כל מיני קולות משונים.

בשלב שני, המחזה נראה משעשע פחות. מקרוב, אפשר היה לשמוע מה אומרת היפהפה והמנופפת. ומה שהיא אמרה, היה ברור, למרות שמטושטש: „אני הו־לכת להתאבד. תדעו לכם, אני הולכת להתאבד."

זה כבר היה לא מצחיק, למרות שאולי עדיין משעשע.

כמה בריוני קשקשים, ממשוטטיו ה־קבועים של האיזור בשעות הלילה, קרבו אליה במטרה להוציא את הסכין.

האשה, שנראתה מסטולית לאללה, אך בפירוש לא מאלכוהול, לא הבינה את כוונתם. היא פרצה בצחוק היסטרי, ש־העביר חלחלה בנוכחים. „התחשק לכם ממני?" ציחקקה לעברם. „נראה אותכם גברים." היא הרימה את הספק־חלוק, ספק־כותנת־לילה, ספק־גופייה שלגופה — התייצבה בתנוחה מגרה. מתחת, התגל־תה גיזרה מקסימה. הנאווה היתה ערו־מה כביום היוולדה.

הצופים שהתקרבו נעצרו נדהמים, עיניהם חוזות במראות ופיהם דו־מם. כשידה האחת ממשיכה לאחוז את שולי ביגדה גבוה, מעל לשדיה הערומים, וידה השנייה מנופפת בסכין, התקדמה הצעירה באיום לעבר שלושת המתקרבים.

שניים נסוגו בבהלה. השלישי ניעור מההיפנוט, נכנס לפעולה. היה זה מאו־תם יהודים טובים, שסכין מתנופף הוא בשבילו כמו סמרטוט אדום לשור. בשני צעדים מהירים זינק אל האשה. הסכין התעופפה באוויר, נפלה בצליל רם אל ה־כביש.

ניידת שהגיעה במקרה למקום, הפרידה בין השניים.

בשלב שלישי, הפך העסק עוד אפילו פחות משעשע. בדיקת הרופא המשטרתי גילתה, שבעורקיה של האשה זרמה כמות מדאיגה של סמים, ושלמעשה לא ידעה כלל באיזה עולם היא נמצאת. לוא לא נעצרה, ייתכן בהחלט שהיתה מבצעת את איומה.

השלב הרביעי, שחל לאחר שהתפכחה, היה הפחות משעשע מכל: התברר כי ה־האשה איננה אלא **אשת חברה** מפור־סמת, בתה של **אשת חברה** מפורסמת, ובת לאחת ממשפחות האצולה האמיתיות המעטות בארץ.

סוף הזוהר - במטבח

דו"ח נוסטלגי שהגיע אלי בימים אלה מהוליווד הרחוקה, גרם לי לסכם את הי־שגיהן הפושרים של יפהפיות ישראל בשווקי חוץ. מאז נולדה מדינת־ישראל, לא נולדה בה עדיין כוכבת שזכתה לזהור בעולם הגדול — ולהמשיך לזהור.

כוכב השביט הראשון שלנו בהוליווד, **זיווה רודן־שפיר**, חיה היום באושר ובעושר כעקרת־בית, נשואה לאיל־הון הו־ליוודי בשם **ג'יימס קריץ** השלישי. נר־אה שהיא מאושרת מאוד בתפקידה זה, ומפסיקה לרדוף אחרי הזוהר. רק תשוקה אחת אחרונה שלה עוד לא התגשמה — ללדת ילדים. אינשאללה.

פחות שמחה בחלקה היא **אילנה עדן**, אשתו לשעבר של **ניסים אלוני**, שכיכ־בה בזמנו בסרט **רות** — ולא יותר. לימים, היא נישאה למחבר מוסיקה, ילדה לו שתי בנות, אך עדיין חולמת על עולם החלומות.

אילנה עדן

הכי פחות מאושרת היא **עליזה גור**, שזכתה לתפקיד בסרט **טרזן**, נישאה לרו־פא הוליוודי עשיר, מנהל בית־חולים שם, ילדה לו בן. נראה שתפקידה זה, בניגוד לתפקידה בג'ונגל, לא עלה יפה. בימים אלה היא מתגרשת.

עליזה גור

מנגנון

כולם בשביל אחד

ושוב עלתה שכונת־מנשיה על הבארי־קאדות.

נגד שמואל פישמן (32) רווק המת־גורר מזה 15 שנה בבית ערבי נטוש שב־

דייר־מפונה פישמן
„היום הוא —

שכונה, הוצא צו־פינוי. השמועה עברה בשכונה ודייריה התייצבו, כולם כאיש אחד, מאחורי הרווק.

היחלצות דיירי השכונה לעזרתו של פישמן, נועדה למנוע תקדים לפיו תוכל חברת עמידר להפטר בזול מדיירים ב־שכונה. עד מיקרהו של פישמן, קיבלו כל המפונים דירה תמורת דירה ולעתים קרובות אף סכום כסף נוסף, בסביבות 20—30 אלף לירות. עם פישמן, הרווק ה־ראשון שהוצא נגדו צו־פינוי, חשבה עמי־דר לגמור בזול.

אם עד עתה סיכמה עם הדיירים עיס־קות בסכומים של מאה עד 120 אלף ל״י, החליטה הפעם לפטור את הדייר ב־45 אלף בלבד.

פישמן, גנן במקצועו, התעקש לא למכור עצמו בזול.

סיפר פישמן, שלא עזב את ביתו כל יום רביעי, הוא יום הפינוי:

„כמו כלב". „המגעים ביני לבין עמי־דר החלו כבר לפני שנה. כל מה שרציתי מהם אז היה 45 אלף לירות, אבל עמידר לא רצו בכלל לשמוע על הסכום הזה. מצאתי אז דירה שיכולתי לעבור אליה בסכום הזה, אבל עמידר סחבו את העסק שנה. בינתיים עלו מחירי הדירות, הפס־דתי את הדירה שרציתי והיום אני לא יכול למצוא שום דבר בפחות מ־80 אלף.

„התחילו לעשות נגדי מישפטים ורצו לפנות אותי בכוח. למישפטים לא באתי, מה אני פושע שעושים נגדו מישפט? בי־נתיים התחיל לעבוד כאן טרקטור ליישר את השטח. בזמן העבודה עלה על צי־נורות המים שלי. הבנתי שעמידר רוצה לזרוק אותי בכוח. כשהלכתי להתלונן אצלם, צחקו עלי ואמרו לי: כלום לא יעזור לך. אנחנו נוציא אותך ממנשיה אם תרצה או לא.״

פישמן מתלונן כי כל הדיירים שבאו לעמידר בצעקות ובדפיקות שולחן הו־ציאו מעמידר תנאים כרצונם. כשפנה ל־נתן יודייקין, מנהל סניף־עמידר ביפו, וביקש לגמור את העניינים בנחת, נענה: „אם תמשיך לדרוש — יזרקו אותך ככלב.״

בינתיים המשיך פישמן לחפש דירה ולבסוף מצא משהו מתאים ברחוב בן־יהודה, בסכום של 65 אלף. הוא פנה ל־עמידר וביקש לגמור את העניין ב־60 אלף, אך עמידר עמדו עכשיו על הצעת ה־45 אלף בלבד. פישמן הפסיד גם את הדירה בבן־יהודה.

סכומים אפסיים. כשהגיע אליו צו־הפינוי, גייס את כל חבריו בשכונה, ש־וויתרו על יום־עבודה ובאו לעמוד לצי־דו, נגד השוטרים והפינוי.

דובר עמידר, מרדכי שוצמן, הגיב על המעשה: „אין לי מושג על עניינו הפר־טי של שמואל פישמן. אני מוכן להגיב רק לגבי הפוליטיקה הכללית של עמידר בנידון: השטח הוגדר כאתר לפינויים. המקום הופקע בתוקף צו בית־מישפט ל־מטרה ציבורית. המפונים מקבלים פיצויים בהתאם להערכת המעריך הממשלתי ועו־מדת זכות. לערער על הסכום.״

מחסום־שכנים למישטרה
— מחר אנחנו!״

עונה פישמן: „בטח, הם מתייחסים אלי כרווק וחוסמים בפני את הדרך לבנות בית ולהתחתן. אני מאורס כבר שנה וחצי ועמידר לא איכפת להם על העתיד שלי בכלל.״

הוסיפו אנשי השכונה: „זה פרינציפ. שלא יחשבו להם שאפשר יהיה לגמור גם עם האחרים על הסכומים האפסיים ש־הם הציעו לפישמן.״

בגיל 14 גרמה לסנסציה עולמית כרקדנית - עכשיו החליטה לשתוק

פרצופה

מרים פסקלסקי היא כישרון ישן־חדש. הרקדנית הישראלית, ילי־דת פולין שהתפרסמה כנערת הגומי ה־ישראלית, הופיעה כבר בהיותה בת 14 בתוכנית הטלוויזיה האמריקאית הפופו־לארית של המנחה אד סאליבאן, תוכ־נית ששודרה לכל רחבי ארצות־הברית.

באותה תקופה הופיעה גם בתיאטרון המלכותי השבדי ובשובה ארצה המשי־כה להופיע בהצלחה כרקדנית נערת גו־מי. היא השתתפה בהצגות גבירתי הנאווה, המלך ואני, קאזאבלאן ונעליים אדומות.

כחניכתה של מיה ארבטובה היה הצד החזק של מרים — בלט קלאסי. בכל הופעותיה נדהמו המבקרים מן הדמיון המפתיע שלה לבריז'יט בארדו.

גיזרה מקסימה לאם כפולה

כיום גילתה מרים שטח חדש — הפנטומימה. בהדרכתו ובבימויו של יורם בוקר — הפנטומימאי והמורה, היא מופיעה בהצגת הפנטומימה קארוסל 2 בה היא מגלמת בגופה החטוב והגמיש ובפניה מלאות ההבעה גלריה של דמו־יות נשיות: האשה הפאטאלית, הנערה התמימה, קורבן האונס, עקרת הבית ה־משועממת, מלכה, זנזונת, האשה השט־נית, החושנית והמפתה, האשה הקנאית, האשה הנקמנית, האשה האוהבת והאשה הנערית.

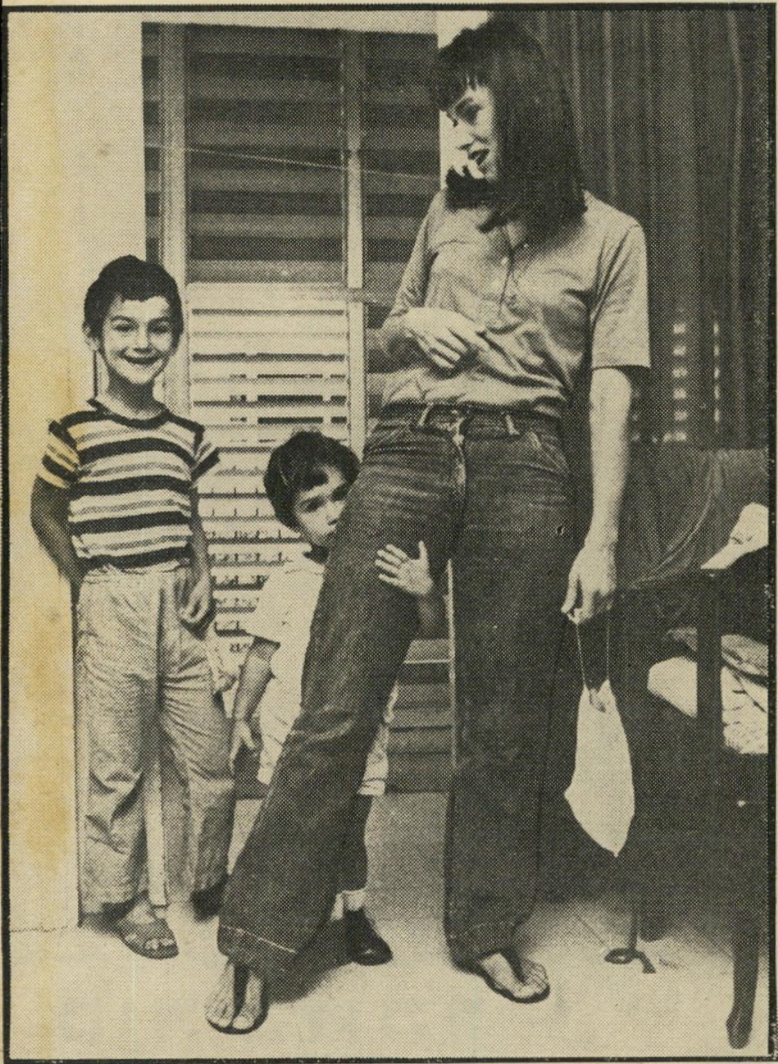

אמא מרים פסקלסקי בת ה־28 נשואה מזה תשע שנים לרקדן **בת דור** יגאל ברדיצ'בסקי, והיא אם לשניים: דניאל (7.5) וקרן (2.5). אחרי שעות הזוהר של ההופעה, מטפלת מרים במשק הבית. „חלק ניכר מהמשכורת הולך על בייבי־סיטר,״ מספרת מרים, „אבל ההופעה זה כחידק שאי־אפשר להיפטר ממנו בקלות.״

מרים בת ה־28 הנשואה לרקדן להקת „בת־דור", יגאל ברדיצ'בסקי, היא אם ל־שני פעוטים מקסימים, שהגדול בהם הוא בן שבע וחצי. למרות היותה עקרת בית למופת ואם כפולת שניים, שומרת מרים על גיזרתה הנערית ופרצופה השובב, ממש כבימי הגימנסיה.

„צ'ארלי צ'פלין, המלך המוכתר של הסרט האילם, אמר בזמנו: ,השתיקה — זאת אמנות!׳" מסבירה מרים פס־קלסקי מה מושך אותה בדרכה החדשה. „גם היום, בשיא תפארתו של הקולנוע המודרני, מתקבלים הסרטים האלמים של צ'פלין, האחים מארכס ולורל והרדי

בהתלהבות גדולה יותר מזו המתלווה לסרטי הבלא־בלא.

„בקולנוע קיים הסרט האילם. בתי־אטרון — פנטומימה וריקוד — ממלכת הגוף והשתיקה," מסיימת מרים את ה־תאוריה.

„אין לי עוזרת!"

היא מתגוררת בדירה קטנה בת חדר וחצי בתל־אביב. „אין לי עו־זרת," היא אומרת בחיוך ביישני, „את

ילדה בין שאר הדמויות שגילמה על הבמה, הופיעה מרים פסקלסקי בהצגת הילדים **נעליים אדומות**, בה גילמה דמות של ילדה קטנה.

כל עבודות הבית אני עושה בעצמי. ה־בעייה מתחילה כשגם אני וגם בעלי מו־פיעים באותו ערב. רוב המשכורת הו־לכת על בייבי־סיטר."

איך הגיעה מבלט קלאסי לפנטומימה? יום אחד פגשה מרים את יורם בוקר, הלה נפל בשבי פניה הנעריות המקסי־מות והחליט להפכה למוקד הצגתו ה־באה.

בוקר בן ה־32, יליד צרפת, נשוי ואב לשתי בנות, היה תלמידו של מרסל מאר־סו, קלוד קיפניס וז'אק ליקוק. כיום

אונס הפוך אחד הקטעים ב**קרוסל 2** הוא סצינת אונס בה משמשת מרים כאובייקט ויורם בוקר ושמואל ליבנה כשני האנסים. התמונה המקורית צולמה כשמרים נמצאת מתחת לשני האנסים. היא מוצגת במהופך כדי להמחיש את תווי פניה של מרים. ב**קרוסל 2** מגלמת הרקדנית־פנטומימאית דמויות שונות ומשונות.

מלמד בוקר בחוג לאמנות־התיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, וקארוסל 2 היא הצגתו השנייה לאחר קארוסל 1.

ראי לאימונים

בתחילה חששה מרים מהמדיום החדש לגביה. אחרי מספר שיחות, השתכנעה והחלה עובדת על תפקידה החדש. „קניתי ראי גדול וכל בוקר, אח־רי ששלחתי את הילד לבית־הספר ואת הילדה לגנון, עמדתי לפני הראי ועשיתי

אשה בהצגת **קרוסל 2** מחליפה מרים דמויות של נשים מ־כל המינים. בין השאר היא מופיעה בקטע הומוריסטי, בו היא מגלמת את צ'פלין.

פרצופים. היתה לי רשימה של דמויות שהחלטתי להתאמן עליהם. חזרתי וח־זרתי על הדמות עד שהתקבל הפרצוף שלדעתי התאים.

„אחרי שעות של אימונים נפגשתי עם יורם ושמואל ליבנה והצגתי בפניהם את הדמויות. הם תיקנו פה ושם והטילו עלי חזרות נוספות.

„לאט לאט התאהבתי בעסק וכשהחלו בחזרות המעשיות להצגת הפנטומימה, הייתי מאושרת ממש. כי בהצגה אני משלבת שני דברים שמוצאים חן בעיני: ריקוד ופנטומימה."

תמוז תשל"ב 28.6.1972 המחיר 2.00 ל"י
שנה 36
מספר 817

העולם הזה

סיפורה האישי של בוגרת תיכון דתית על השבועיים הראשונים שלה כיצאנית

מהגימנסיה - לזנות